

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 33-34 (1852-53) 1985 RUGPJŪTIS-AUGUST 20 LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Kultūrinis derlius

Su vasaros pradžia Š. Amerikoje ir Europoje sustoja kultūrinė lietuvių veikla miestuose, kur ji gyvai reiškiasi rudenį, žiemą ir pavasarį. Vasarą prasideda stovyklos, išvykos, kursai, suvažiavimai nuošalesnėse vietose, kur galima ramiai pagyventi, susitelti, pamąstyti ir kartu pailsėti. Gamtoje žmogus nebejaucia miestiško tempo, skubėjimo, įprasto rutinos, genančios kiekvieną dieną įprastu dolerio keliu. Tuo būdu susidaro palanki galimybė dvasinei-intelektualinei atgaivai, kuri miesto žmogui yra labai reikalinga. Mūsų išeivija tai yra jau seniai pastebėjusi ir vasarą panaudoja ne tik kaip poilsui, bet ir dvasinei atgaivai. Dėl to atsirado ne tik skautų praktikuojamos stovyklos palapinėse, bet ir pastovios stovyklavietės su salėmis, kambariais, lovomis ir kitais įrengimais. Kanadoje išgarsėjo "Kretinga" Wasagoje, Gerjo Ganytojo (nebeveikianti), "Baltija" prie Montreallio, skautų Romuva. Amerikoje atsirado Dainava, Rakas, Neringa, Kennebunkportas ir kt. Vis tai lietuvių lėšomis įgyti plotai su atitinkamais pastatais. Jei šaltų sezonų mėnesiais jie būna lyg apmirę, tai vasaros metu jie atgyja ir sutraukia gausius būrius jaunimo ir senimo.

VISOSE stovyklavietėse, kai suvažiuoja būriai tautiečių, netrūksta pramogų, poilsui skirtų valandų, tačiau lieka pakankamai laiko ir kultūriniam renginiams — koncertams, paskaitoms, literatūros vakarams, svarstyboms, rankdarbiams ir t.t. Kultūrinės programos priklauso nuo stovyklos pobūdžio. Pvz. mokytojų ir jaunimo stovykloje Dainavoje, šalia pramoginių vakarų bei dalykų, daug dėmesio buvo skiriama pedagoginėms paskaitoms. Lietuvių fronto bičiulių stovykloje buvo domimasi ypač visuomeniniais klausimais, kuriuos gvildeno paskaitininkai ir jų klausytojai. Ateitininkų sėdraugių stovykloje Kennebunkporte jos dalyviai klausėsi paskaitų įvairiomis temomis, gėrėsi koncertais, literatūrine kūryba. Jaunimo stovyklose paskaitos nėra populiarios, stovyklautojai jų nemėgsta, dėl to vadovai randa kitų būdų pateikti kultūrinę programą — pokalbiais, vaidinimais, inscenizacijomis, dainomis, muzika ir pan. Galimas dalykas, kad jaunimas per dvi, tris ar keturias savaites vasaros stovyklose gauna lietuviškos kultūros daugiau nei miestuose, dalyvaudami tik retkarčiais lietuvių parengimuose. Dėl to vasaros stovyklos, turinčios geras kultūrinės programos, yra svarbus veiksnys išeiviskame mūsų gyvenime.

KULTŪRINIS derlius Europoje brandinamas kiek kitaip negu Š. Amerikoje. Vasaros stovyklos ten rengiamos tikrai Britanijoje ir V. Vokietijoje. Jų programos pritaikytos jaunimui, vyresnieji dalyvauja tikrai kaip vadovai. Suaugusiems vasaros stovyklos neregiamos. Jų vietoje kas vasarą įvyksta Europos lietuvių studijų savaitė, kuri yra akademinio pobūdžio. Joje vyrauja paskaitos įvairiomis mūsų kultūros temomis, nors netrūksta koncertinės, patriotinės ir religinės dalies. Tai kultūrinio pobūdžio simpoziumas, šiemet surengtas Italijoje. Panašaus pobūdžio simpoziumas šį rudenį rengiamas Čikagoje. Jo paskirtis — gvildinimas mokslinių klausimų ir gilinimasis į lietuviškąją kūrybą. Prie šio žanro renginių priklauso ir LKM akademijos suvažiavimas Los Angeles. Šios vasaros pabaigoje Čikagoje įvyks deimantinis (75 metų) ateitininkų kongresas taip pat su svaria kultūrine ir religine programa. Tai gi matome, kad kultūrinis mūsų išeivijos derlius, brandinamas šią vasarą ir rudenį, yra gana imponuojantis. Sudėjus visus stambesnius renginius į vieną mozaiką, matyti gyvastingas lietuviškos dvasios reiškinys kultūrinėje išeivijos srityje. Tai stiprina viltį, kad ir ateityje lietuviškoji dvasia neišblės ir atlaikys aplinkos pavojus.

KANADOS ĮVYKIAI

Mažėja valdančiųjų populiarumas

Pagal naujausius Gallupo paskelbtus duomenis, valdančioji konservatorių partija pastaraisiais mėnesiais neteko žymios dalies populiarumo. Prieš rinkimus ji turėjo 50% šalininkų visoje Kanadoje, o tuoj po rinkimų — net 60%. Pamažėl jos populiarumas ėmė mažėti ir šiuo metu nukrito iki 40%. Priežastys nėra žinomos, tačiau manoma, kad konservatorių partijai pakenkė naujas biudžetas, kuriuo buvo užsiimta panaikinti infliacinį priedą senatvės pensininkams. Galimas dalykas, yra ir kitų priežasčių. Viena jų — įsteigimas Deschenes komisijos nacių karo nusikaltėliams tirti. Jos veikla, kuri ribojasi vien tik nacių karo nusikaltėlių įieškojimu, sukėlė daugelio gyventojų nepasitenkinimą, nes toks apribojimas yra vienašališkas, proteguojantis tikrai vieną etninę grupę. Be to, sukėlė nepasitenkinimą komisijos užmojis naudotis nepatinkamais sovietų dokumentais.

Liberalų partijos populiarumas pradėjo kilti ir šiuo metu ją skiria nuo konservatorių tik 7%. Daugiausia šalininkų ji randa Kvebeko provincijoje. Ten jų dar daugiau randa socialistų partija NDP. Jos populiarumas Kanadoje dabar yra 26%. Rekordinį populiarumą ji buvo pasiekusi 1966 m., būtent 28%.

Ontario liberalų partijos populiarumas pastaruoju metu, pasak "The Globe a. Mail", pakilo iki 47%. Tai reiškia, jei šiuo metu būtų provinciniai rinkimai, liberalai laimėtų daugumą. Dabartinis Ontario premjeras D. Petersonas betgi pareiškė nemanas greitai laiku skelbti rinkimus. Jo noras — valdyti ištisus ketverius metus ir tik tada skelbti rinkimus. Be to, liberalai yra sutarę su socialistais neskelbti rinkimų bent dvejus metus. Konservatorių partijos populiarumas yra nukritęs iki 29%, socialistų — iki 23%.

Kanados vyriausybė nuo 1986 m. pradžios planuoja įvesti mokesť už vizas ateiviams, kai (Nukelta į 8-tą psl.)

LINAS KOJELIS (dešinėje), JAV Baltųjų Rūmų pareigūnas, su PATRICK BUCHANAN, vienu iš pagrindinių JAV prezidento Ronald Reagan patarėjų. Iš profesijos Patrick Buchanan yra laikraštininkas. Jo straipsniai būdavo skelbiami šimtuose JAV-bių dienraščiu. Būdamas laikraštininku, kelė ir gynė lietuvių bei kitų baltiečių opiusius reikalus savo straipsniuose. Jo pagrindinės pareigos Baltuosiuose Rūmuose yra informavimas laikraščiu, televizijos ir radijo; jo žinioje yra prezidento kalbų paruošimas; taip pat jo žinioje yra santykių palaikymas su visomis galimomis grupėmis krašte

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Baltiečių laisvės žygis spaudoje

Baltiečių laisvės ir taikos žygio renginius Skandinavijoje komentavo V. Vokietijos, Anglijos ir Švedijos spauda.

Vokiečiai ir anglai

V. Vokietijos dienraštis "Die Welt", šalia savo korespondento pranešimo iš Kopenhagos, paskelbė redaktoriaus Enno von Loewensterno platų vedamąjį straipsnį apie Baltijos valstybių okupaciją ir jos pamoką pasauliui. Labiausiai jaudinantis pasaulinės istorijos dokumentas esąs Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio telegrama 1940 m. laikyti Stasį Lozoraitį diplomatinės tarnybos šefu užsienyje, kai Lietuvą ištikianti katastrofa.

V. Vokietijos savaitraštis "Deutsches Allgemeines Sonntagsblatt" liepos 27 d. numerį paskyrė visą puslapį Baltijos tautoms. Autorius O. Sundbergas straipsnyje "Rusams kitas pasaulis — estai, latviai ir lietuviai" rašė: "Po 45-rių metų prijungimo prie Sov. Sąjungos trys tautos dar labiau žvelgia į Vakarus negu Maskvos kryptimi". Straipsnyje daug duomenų apie dabartinę šių šalių padėtį. Iškeliama pagrindinio spaudos, ypač "LKB kronikos" reikšmė. Savo išvadose Sundbergas teigia, kad "bliviai galvojantys" baltiečiai nepriklausomybės viltį laiką "beprasme" — mažiau Maskvos centralizmo ir daugiau federalizmo jau būtų šis tas.

Dienraštis "Frankfurter Allgemeine Zeitung" išspaudino platų pasikalbėjimą su naujaisiu baltiečių pabėgėliu daugumą. Dabartinis Ontario premjeras D. Petersonas betgi pareiškė nemanas greitai laiku skelbti rinkimus. Jo noras — valdyti ištisus ketverius metus ir tik tada skelbti rinkimus. Be to, liberalai yra sutarę su socialistais neskelbti rinkimų bent dvejus metus. Konservatorių partijos populiarumas yra nukritęs iki 29%, socialistų — iki 23%.

Londono dienraščio "Times" korespondentas Richardas Owenas iš Rygos pranešė, kad čia gyvanti dominanti baltiečių žygiais, tačiau Baltijos kraštų žmonės, esą susigyveno su

prijungimu prie Sov. Sąjungos, geriau gyvena negu kitų respublikų piliečiai ir nesirengia sukilti. Vis dėlto per dainų šventę Rygoje smarkiai sustiprinto saugumo priemonės rodė Maskvos nervingumą.

Švedų balsai

Stockholmo dienraštis "Svenska Dagbladet" ketvirtadienį savo redakcinį straipsnį pavadino "Sovietinė persekiojimo manija". Tasso smarkią kampaniją prieš užsienio baltiečių švedų laikraštis vadina "paranoidinių kaltinimų kaskadomis", kurios teikia semantiškai įdomią progą "botanizuoti vulgarį propagandą". Jau praėjo keturi dešimtmečiai, kai buvo sugniuždyta šių valstybių laisvės ir nepriklausomybės, tačiau baltiečių laisvės ilgesys išliko gyvas, pastebi "Svenska Dagbladet".

Stockholmo dienraštis "Svenska Dagbladet" liepos 29 d. apie baltiečių demonstraciją Suomijos sostinėje Helsinkyje taip rašė.

Pirmą kartą po sovietinės Baltijos valstybių okupacijos Helsinkio gatvėmis buvo nešamos estų, latvių ir lietuvių vėliavos. Atlaukusius laisvės žygio dalyvius sveikino helsinkiečiai, kurie plojo ir verkė. Eitynės per miesto centrą — unikalus įvykis Suomijoje — tapo stipria antisovietine demonstracija, kurią suomių policija sekė su dideliu nerimu. Uniformuoti ir civiliniai apsirėngę policininkai geležiniu žiedu apsupo visą kvartalą, kur yra įsikūrusi Sov. Sąjungos ambasada. Eitynės buvo nukreiptos kitomis gatvėmis, jokiai demonstrantui nebuvo leidžiama prisitarti prie didžiulių ambasados pastatų. Keli lietuviai, pakėlę rankas ir pirštais rodydami raidę V — pergalės ženklą, mėgino prieiti, bet buvo policininkų pavyti. Vienas latvis buvo suimtas ir nugabentas policijos mašina. (Čia laikraščio "Svenska Dagbladet" korespondentas sukludo. Iš tikrųjų policija sulaukė paryžietį Vytautą Bačkį, Lietuvos atstovo Vašingtone laikaitį, kuris bu-

vo nubaustas administracine pinigine bausme ir paleistas, įsikūrus Amerikos konsulatui).

Susirūpinusi policija

Pasak "Svenska Dagbladet", suomių saugumo policija važinėjo civiliniais automobiliais ir fotografavo demonstrantus mažyčiais foto aparatais. Demonstrantai atsakė fotografuodami saugumiečius.

Laivas "Baltijos žvaigždė" įplaukė į vakarinį (Helsinkio) uostą sekmadienį, 8 v. ryto. Krantinėje stovėjo Visma Maksius, vidutinio amžiaus moteris iš Kanados. Ji buvo kait atvykusi į Helsinkį iš kelionės po Baltijos kraštus. Ji galėjo papasakoti "Baltijos žvaigždės" keleiviams, kad laisvės žygis gerai žinomas Estijoje ir Latvijoje. Sovietiniai laikraščiai skelbė penktadienį Tasso telegramą, kad "Baltijos žvaigždė" negalėsianti įplaukti į Helsinkio uostą.

Politinė temperatūra gerokai pakilo, kai demonstrantų eitynės pajudėjo į miesto centrą. Būrelis latvių jaunuolių pradėjo skanduoti: "njet, njet, Sovjet, da, da, Latvija!" Vis daugiau demonstrantų įsijungė į šūkį. Gatvių, tiltų, šaligatvių pakraščiais stovėjo minios šventadieniškai nusiteikusių helsinkiečių. Kai demonstrantai užtraukė "bravo Suomija!", žiūrovai pradėjo ploti. Pražilę vyrai ir moterys verkė, nesi-varžydami televizijos kamerų, apkabindami demonstrantus. "Demonstracijos išreiškia šiek tiek prislopintus tautinius jausmus čia, Suomijoje, sužadina daugybę prisiminimų. Mes jaučiamės vieningi su baltiečių tautomis", — sakė Pekka Orjalainen, vienas iš žiūrovų, stebėjusių demonstraciją.

Plakatai ir eitynės

Pasak to paties dienraščio, eitynėse buvo nešami plakatai: "Sovietai sabotuoja Helsinkio susitarimus", "Laisvės Baltijos kraštams", "Paleiskite politinius kalinius". Daugelis demonstrantų rodė Sov. Sąjungoje kalinamų baltiečių fotografijas. Viena suomė, sto-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Reikalauti laisvės bei nepriklausomybės

Tarptautinio tribunolo sprendimas-manifestas, paskelbtas Danijos sostinėje Kopenhagoje

Visuomeninis tarptautinis tribunolas Kopenhagoje liepos 25-26 d.d. teisė Sovietų Sąjungą už Lietuvai, Latvijai ir Estijai padarytus nusikaltimus. Tribunolo pirmininku buvo tarptautinės teisės žinovas austras Theodor Veiter, kitais teisėjais — buvęs Švedijos parlamento atstovas Per Ahlmark, Prancūzijos parlamento narys Jean-Marie de Daillet, anglikonų kun. Michael Bourdeaux, tarptautinės teisės ir žmogaus teisių žinovas Sir James Fawcett. Tribunolą surengė Pasaulinė estų taryba, Laisvųjų latvių federacija pasaulyje ir mūsikiškis VLIKas. Po kaltinamojo akto išklausyta 17 liudininkų: penki latviai, trys estai, du rusai, vienas vokiečių vienuolis ir penki lietuviai — dr. Tomas Venclova, dr. Aleksandras Štromas, Violeta Rakauskaitė-Štromienė, Bronius Venclova, Kęstutis Jokubynas. Savo išvadas tribunolas paskelbė Kopenhagos manifeste, kuriame pabrėžiama, kad buvusių nepriklausomų Baltijos valstybių sovietinė okupacija ir jų nelegalus įjungimas Sovietų Sąjungon yra nusikaltimas, pažeidžiantis ne tik tarptautinę teisę, bet ir pačios Sovietų Sąjungos pasirašytas sutartis. Daug žalos padaryta baltiečių tapatybei, politinei tų šalių struktūrai. Okupacinėje sovietų valdžioje nukentėjo gimtosios baltiečių kalbos, tautinė kultūra, religija ir net istorijos dėstymas mokyklose. Pasaulis raginamas kelti sovietinės okupacijos Baltijos šalys klausimą, reikalauti laisvės ir nepriklausomybės Estijai, Latvijai ir Lietuvai.

Šių trijų Baltijos valstybių likimas yra unikalus žmonijos istorijoje. Niekur kitur pasaulyje nugalėjusi valstybė nėra okupavusi, aneksavusi ir kolonizavusi parlamentinių demokratinių vyriausybių pasaulyje unikalias politikas.

Mes raginame jas pasaulio forumuose kelti sovietų okupacijos Baltijos kraštuose klausimą, reikalaujant laisvės bei nepriklausomybės Estijai, Latvijai ir Lietuvai.

VLIKo pareiškimas

Vienas iš penkių lietuvių liudininkų buvo VLIKo pirm. dr. K. Bobelis. Jis Kopenhagos tribunolui pateikė stipriai dokumentuotą pareiškimą, kuriame suminėjo Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, kelią ir užgriuvusią sovietinę okupaciją, sulaužusią visas taikos bei nepuolimo sutartis su Lietuva. Sov. Sąjunga nesilaikanti net Helsinkio akto, laiduojančio tautoms pilną laisvę. Ji remianti kitų tautų išsilaisvinimo pastangas, bet savame krašte palaikanti vergiją. "Sovietų agresija prieš Lietuvą yra nusikaltimas tarptautiniam įstatymui, nusikaltimas, kuris iki šiol tebėra neatitaisytas. Tarptautinė problema, kilusi okupavus Lietuvą, Latviją ir Estiją, yra reikalinga sprendimo, paremto pačios Sov. Sąjungos ir kitų tarptautinės bendruomenės narių tarptautiniais įsipareigojimais, pilnai respektuojant apsisprendimo teises, kurias pripažino Sov. Sąjunga, pasirašydama Atlanto chartą, Jungtinių tautų chartą, Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, Tarptautinę sutartį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių, Tarptautinę sutartį, civilinių bei politinių teisių, Baigminį Helsinkio aktą 1975.VIII.1 ir kitus įpareigojančius tarptautinius dokumentus". Baigdamas savo kalbą dr. K. Bobelis pareiškė: "Lietuviai niekad nepriims sovietinės vergijos. Nebus taikos Europoje, kol nebus atstatyta Baltijos valstybių nepriklausomybė".

Tribunolo žodis

Minėtasis tribunolas, išklausęs visų liudininkų pareiškimus, 1985 m. liepos 26 d. paskelbė sprendimą, kurį pavadino manifestu. Štai jo lietuviškasis vertimas.

Baltijos tribunolas Kopenhagoje pareiškia, kad buvusių nepriklausomų Estijos, Latvijos ir Lietuvos okupacija bei aneksacija yra pavyzdys nusikaltimo, pažeidžiančio tarptautinę viešąją teisę ir sutartis, kurias Sovietų Sąjunga yra ratifikavusi.

Masinė rusų imigracija rimtai sužalojo baltiečių tapatybę ir politinę struktūrą: kalbą, kultūrą, religiją ir net istorijos mokymasis mokyklose yra nukentėjęs sovietų valdžioje. Baltijos valstybių militarizavimas sudaro tebesitęsiančios grėsmės pasaulio taikai nuolatinių priminimą.

Baltijos tautų teisė į apsisprendimą, nediskriminaciją ir nesikišimą jų protėvių žemėje turi būti sugrąžinta.

Išklausęs patyrusių liudininkus daugelių gyvenimo, teisės bei praktikos atžvilgiu, Baltijos tribunolas prieina išvados, kad Sovietų Sąjunga yra padariusi ir daro didelę neteisę šioms tautoms.

Šių trijų Baltijos valstybių likimas yra unikalus žmonijos istorijoje. Niekur kitur pasaulyje nugalėjusi valstybė nėra okupavusi, aneksavusi ir kolonizavusi parlamentinių demokratinių vyriausybių pasaulyje unikalias politikas.

Mes raginame jas pasaulio forumuose kelti sovietų okupacijos Baltijos kraštuose klausimą, reikalaujant laisvės bei nepriklausomybės Estijai, Latvijai ir Lietuvai.

Šių trijų Baltijos valstybių likimas yra unikalus žmonijos istorijoje. Niekur kitur pasaulyje nugalėjusi valstybė nėra okupavusi, aneksavusi ir kolonizavusi parlamentinių demokratinių vyriausybių pasaulyje unikalias politikas.

Mes raginame jas pasaulio forumuose kelti sovietų okupacijos Baltijos kraštuose klausimą, reikalaujant laisvės bei nepriklausomybės Estijai, Latvijai ir Lietuvai.

Šių trijų Baltijos valstybių likimas yra unikalus žmonijos istorijoje. Niekur kitur pasaulyje nugalėjusi valstybė nėra okupavusi, aneksavusi ir kolonizavusi parlamentinių demokratinių vyriausybių pasaulyje unikalias politikas.

Mes raginame jas pasaulio forumuose kelti sovietų okupacijos Baltijos kraštuose klausimą, reikalaujant laisvės bei nepriklausomybės Estijai, Latvijai ir Lietuvai.

Šių trijų Baltijos valstybių likimas yra unikalus žmonijos istorijoje. Niekur kitur pasaulyje nugalėjusi valstybė nėra okupavusi, aneksavusi ir kolonizavusi parlamentinių demokratinių vyriausybių pasaulyje unikalias politikas.

Šiame numeryje:

Kultūrinis derlius

Vasaros mėnesiais kultūrinė veikla persikelia į stovyklas

Baltiečių laisvės žygis spaudoje

Europos spauda nemažai rašė apie baltiečių žygį

Reikalauti laisvės bei nepriklausomybės

Kopenhagos tribunolo manifestas apie sovietų nusikaltimą

Bovo atimti keleivio laisvės

"LKB kronika" apie keleivio krata ir atimtus laisvės

Dvi savaitės anapus Atlanto

Lietuvių akkursija, aplankiusi Liudą ir Fatimą

Apie mitus ir jų skleidimą

Prof. P. Rabikauskas apie priekaištus kazimieriniam sąjūdžiui

Liaudies Bažnyčia

Prof. A. Maceina tęsia išsilavinimo teologijos vertinimą

Sėkmingi "Aro" koncertai Britanijoje

Pranešimas apie Toronto lietuvių vyrų choro gastroles

Kaip atsirado "Parama" ir kiti bankeliai

Atsiminimai apie jos steigėjus ir pradinius rūpesčius

Čiurlionis — kūrėjas ir žmogus

Dail. A. Tamošaitis apie kunigo Stasio Ylos veiklą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, rėmėjo — \$25 (Amerikoje — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuomone. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Buvo atimti keleivio laišškai

"LKB kronika" 66 numeryje apie Roberto Grigo kelionę ir atimtus laiškus kaliniams

Leipalingis, Lazdijų rajonas, Respublikos Prokurorų Pil. Roberto Grigo, Antano s., gyv. Lazdijų raj., Leipalingyje, Naujosios 13.

PAREIŠKIMAS

Šių metų spalio 12 d. turėjau išskristi iš sostinės aerouosto reisu Vilnius-Novosibirskas. Kontrolės punkte mane sulaukė milicijos ir saugumo darbuotojai, padarė asmeninę ir rankinio bagažo kratą. Jos metu pareigūnai neapliko nieko, ką draudžia pervežti oro laivynu taisyklės. Vietoj atsiprašymo neprisistatęs civilis pareiškė konfiskavusius laiškus, adresuotus: 61 8801 Permės sritis, Čusovkos rajonas, Polovinka, VS 389/39 kun. Sigitui Tamkevičiui; 618236 3 Permės sritis, Čusovkos rajonas, Kučino, VS 389/36, kun. Alfonsui Svarinskui; 431200 Mordovijos ATSR, Tenzesevo rajonas, Barasevas, ZZ 385/3-4, Jadvygai Bieliauskienei.

Siems žmonėms aš kartu su didele lietuvių tautos dalimi esu dėkingas už gerį, pasėdį širdyje. Neteko girdėti, kad rašyti laiškus politiniams kaliniams oficialiai būtų uždrausta. Atsakydami į protestus, krėtėjai paskelbė, kad laiškas, esą, turi būti siunčiamas iš ten, kur jis parašytas. Kadangi 54 Konstitucijos straipsnis, garantuojantis susirašinėjimo slaptumą, iki šiol nėra atšauktas, prašau paaiškinti, kokių juridinių pagrindų vyksta grubus pareigūnų savivaliavimas.

1984 m. spalio mėn. 15 d.

R. Grigas

1984 m. gruodžio 24 d. R. Grigas gavo raštišką kvietimą pas Lazdijų rajono prokurorą Žiautį. Kvietiamajam neatvykus, gruodžio 26 d. buvo gautas pakartotinis kvietimas. Pristačius prokuroras pirmiausia pasiteiravo, kodėl R. Grigas neatvyko pagal pirmą iškvietaimą. Iškviestajam paaiškinus, kad tokią dieną jis niekada kvietiamas neatvyks, prokuroras Žiautys pareiškė, kad tikintiesiems sudarytos visos sąlygos švęsti religines šventes. Pagal prokurorą, už religinių švenčių dienas tikintieji gali atidirbti kitomis dienomis. R. Grigas nesutiko su prokurorų; jo žodžiais, nei prokuroras Žiautys, nei jis pats nėra mazi vaikai ir puikiai žino, kad už religinių švenčių šventimą žmonės atleidinėjami iš darbų. "Jieškote, ko nepamatė. Paties tėvas, kol dirbo mokytoju, buvo reikalingas ir kun. Juozui Zdebskiui, ir kun. Ignui Plioraičiui, o kai išmėtė iš darbo niekam nereikalingi-

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neauštos

kainos. Gaunami kontakto lęšiai

(contact lenses).

Mobawck Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Dvi savaitės anapus Atlanto

Grupinė kelionė po Ispaniją, Prancūziją, Portugaliją, įskaitant Liurdą ir Fatimą

STASYS DALIUS

Birželio mėn. 30 d. vakare 90 lietuvių užplūdo Toronto orauostį, pasiryžę kelionei į Europą. Čia turėjome praeiti kryžiaus kelius, nes po lėktuvų nelaimių Atlante buvo labai stipri lagaminų kontrolė, ir šimtai keleivių susigrūdę stovėjo ilgose eilėse, laukdami patikrinimo. O eilės vėžio žingsniu stūmėsi pirmyn ir ilgas valandas teko išstovėti, nežinant kada ateis eilė ir kada galėsime pradėti kelionę. Pagaliau su trijų valandų pavėlavimu jau gerokai po vidurnakčio sulipom į "Air Portugal" keturmotorį lėktuvą.

Portugalijos sostinėje

Atsikvėpus po ilgo stovėjimo eilėse, kelionė labai neprailgo ir po 6,5 valandų sprausminis lėktuvas pasiekė Portugalijos sostinę Lisaboną. Čia jau laukė du patogūs turistiniai autobusai su vadovais, kurie, pasveikinę pavėluotai atvykusius, nuvežė į modernų "Kaleidoskop" restoraną pietums, nes čia jau buvo pats vidurdienis. Valgis buvo paruoštas su portugalisku vynu. Visų keleivių veidai pragiedrėjo, ir su gera nuotaika vėl sėdome į autobusus kelionei į Fatimą. Vaziuojame per visą Lisabonos miestą, kur daug žaliuojančių medžių, namai baltai tinkuoti, o stogai visų namų — raudonų čerpių.

Gamtos vaizdai

Išvažiavus iš miesto pakelėse irgi daug medžių, vynuogynų, daržų ir nedidelių javų laukelių. Vadovės aiškinimu, šiaurės Portugalijoje, per kurią važiuojame, ūkiai yra nedideli po 3-4 hektarus. Tokių ūkių yra apie 800.000. Tik pietų Portugalijoje yra stambesni ūkiai. Gyventojų skaičius — 10 ml. Kelias gan geras, asfaltuotas, tik siauresnis kaip Kanadoje, vingiuoja per miestelius ir kalnus. Tuose kalnuose auga vien tik alyvos medžiai, kurių labai daug matome. Pakelėse matome dar primityviai su kaponėm darželiuose žemę apdirbančius, o moterys ant galvų užsidėjusios nesulius žygiuoja. Nesimato jokių gyvulių, o pakeles apaugusios tiršta žolė, atrodo, nepaunamos. Tik kur ne kur matyti lauke koks asilas ar ožkutė.

Fatimoje

Prieš Fatimą pravažiuojame kalnuotą Batalha vietovę. Ten senais laikais įvyko lemiančios kautynės tarp Ispanijai nepaklusnaus riterio, kuris, laimėjęs kovą, davė pradžių Portugalijos valstybei. Prieš tai visas kraštas buvo valdomas Ispanijos karalių. Dabar vingiuojame kalnuotomis vietovėmis, kol pasiekiam pačią Fatimą. Čia 1917 m. tarp gegužės 13 d. ir spalio 13 d. pasirodė Marija trims tos vietovės neturintiems vaikams: Francisco Marto 9 m. amžiaus, Jacinta Marto 7 m. ir Lucija de Santos 10 m. Toje vietoje, kur įvyko pasirodymas, dabar pastatyta koplyčia ir visą laiką dega žvakės maldininkų pastatomos prašant malonių ar dėkojant už gautąsias. Kiek toliau pastatyta didžiulė bazilika, kur prie šoninių altorių yra palaidoti Francisco ir Jacinta, nes jie po Marijos pasirodymo gyveno tik po dvejus metus. Tikslai Lucija, kuri dabar turi 78 m., tapusi vienuole tebegyvena vienuolyne.

Buvome nuvežti į kaimelį Aljustrel, kur gimė ir gyveno vaikai. Apžiūrėjome namelį, kur Lucija gimė, kur ir dabar gyvena jos giminės. Prie namelio sienos kėdėje sėdėjo viena senutė — tai Lucijos sesuo. Namelis paprastas, mažiukas kambarėliai, kur vos įtelpa lova ir keli rakandai.

Prie šulinio

Apžiūrėję namelį, buvome nuvesti prie pakalnėje esančio šulinio, prie kurio 1916 m. Lucijai pasirodęs angelas, pranešdamas apie įvyksiantį Marijos pasirodymą. Šulinys užrakintas. Viena iš Liucijos giminaičių atidarė rentinį, nuleidžia kibirą į gilų šulinį ir prisemia vandens, kurį visi geria. Po to apžiūrime kitoje gatvelėje namuką, kurio kambarėlyje mirė Francisco. Čia viskas palikta, kaip buvo: paklota lova, ant sienų paveikslai, kambariukas irgi labai

mažas. Prieangyje pardavinėjami suvenyrai, paveikslukai susiję su vaikų regėjimais.

Portugalijos Fatimoje IRENA BALTAKIENĖ su regėtojos LIUCIOS seserimi Ntr. St. Daliaus

Procesija

Vakare šventovės koplyčioje mūsų kunigai — Gregory Botte, Augustinas Simanavičius ir Placidus Barius laiko pamaldas, ir po to dalyvaujame žvakių procesijoje, kurioje nešama Fatimos Marijos statula. Su degančiom žvakėmis rankose einam aplinkui didelę aikštę ir grįžtame prie pasirodymo vietos — koplyčios. Lietuviai maldininkai iš Toronto buvo atvežę didelę 100 svarų žvakę, papuoštą tautiniais motyvais. Ji buvo uždegta ir pastatyta prie kitų degančių žvakių.

Mus stebino prie koplyčios ir bazilikos didžiulė, gal mylios ilgio, aikštė. Buvo paaiškinta, kad šiomis dienomis nėra maldininkų minių, bet kiekvieno mėnesio 13 d., kuriomis įvykdavo Marijos pasirodymas, atvyksta tūkstančiai maldininkų, kurie ne visada sutelpa toje milžiniškoje aikštėje.

Į viešbutį grįžtame jau tame, palikę spinksinčias žvakių eiles ir apšviestą bazilikos bokštą, kuris iškyla 65 m. Jo viršūnė baigiasi bronzine karūna, sveriančia 7 tonas, ir dideliu kristaliniu kryžiumi, apšviečiamu vakarais.

Nedidelis miestelis

Fatimos miestelis nėra didelis, bet turi pakankamai viešbučių ir pensijų priimti maldininkams. Kainos irgi labai prieinamos, nes viešbutyje dviem žmonėm kambarys kainuoja apie 3.500 eskudų, kanadiškais doleriais — apie 27, pusryčiai (continental) 2,5 dol., pietūs 7 dol. Benzino litras kainuoja 109 eskudus (83 centus).

Fatimos miestelio vardas nėra portugaliskas — arabų kilmes. Mat Portugaliją beveik septynis šimtmečius valdė saracėnai-arabai. Tada riteriai kariavo ir sunkiose kovose išstūmė arabus iš krašto. Pasak padavimo, vienas riteris bekariaudamas įsimylėjo arabę moterį ir karaliui prisipažino padaręs didelį nusikaltimą — kad kariaudamas visą savo amžių su arabais įsimylėjo priešą moterį ir nori ją vesti. Karalius sutiko, jeigu arabė savo noru sutiks apsikrikštyti.

Kanados lietuvių maldininkų būrys (90 asmenų) šią vasarą aplankė Liurdą Prancūzijoje ir Fatimą Portugalijoje, kur paliko dovanas — po didelę žvakę su lietuviškais simboliais. Iš kairės: kun. PLACIDUS BARIUS, OFM, PETRAS GAIDELIS, JUSTINAS ZAKAS, kun. GREGORIUS BOTTE, OFM (lietuvių kilmės), kun. AUGUSTINAS SIMANAVIČIUS, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas ir Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas. Nuotrauka daryta Fatimoje

Tuo atveju leis ne tik tuoktis, bet ir dovanos pilį. Saracėnai apsikrikštijo, riteris ją vedė, gavo tos vietovės pilį, kurią pavadino tos arabės vardu — Fatima. Bet neilgai ta laimė truko, nes arabė neilgai gyvenusi mirė, o riteris įstojo į vienuolyną ir ten mirė.

Fatimą kaip maldininkai aplankė popiežiai Paulius VI ir Jonas-Paulius II. Didinga bazilika buvo konsekruota 1953 m., o 1954 m. popiežius Pijus XII suteikė bazilikos titulą. Prie bazilikos yra dideli pastatai ligoniams ir maldininkams priimti.

Ispanijos link

Sekancią dieną, toliau vaziuodami, perkertame šiaurės Portugalijos kalnus Buzaco su daugeliu staigių posūkių. Pakelės apaugusios pušų ir eukaliptų miškais. Eukaliptai nėra natūralūs šio krašto medžiai — atvežti iš Australijos. Aplamai šiam rajone labai daug miškų. Pasiekiam keletą miestų Leiria, Coimbra, Viseu, Guarda, bet juose nesustojam ir po pietų priartėjame prie Ispanijos sienos. Prie jos formulams labai menki, net nereikia iš autobuso išlipti, tik vadovė surenka iš visų pasus ir nuneša į muitinę stampuoti. Po to jau pasileidžiame Ispanijos žeme.

Vos pervaziavus Ispanijos sieną, matyti gana didelis skirtumas. Prie kelio dideli stambūs ūkiai, gražiai išdirbti plotai laukai, apdirbama traktoriais su pagalbinėmis ūkio mašinomis. Laukuose matosi didelės kaimenės melžiamų karvių. Susidaro įspūdis turtingo ir pažangaus krašto su gerai prižiūrima aplinka.

Salamankoje

Nakvojame S a l a m a n k o s mieste, senoviskame viešbutyje, nes ir pats miestas yra labai senas, siekias romėnų laikus. Taipgi garsus iš XIV šimtmečio universitetas. Mieste daugybė istorinių pastatų su kolonom, statulom puikios architektūros. Miestai tiek Portugalijoje, tiek Ispanijoje svarūs, gatvės nesimėto popiergaliai ar šiukšlės. Aplankome katedrą, faktiškai dvi katedras, nes pirmoji, statyta XII š. buvo pradėjusi griūti, tad prie jos šono XVI š. buvo pristatyta kita ir sujungta su pirmąją statyta. Abidvi yra labai didelės, puoštos garsių Ispanijos dailininkų.

Prie Salamankos, už keliolikos kilometrų, yra Alba de Tormes vietovė, kurioje aplankėm Šv. Teresės šventovę. Ten altoriuje, marmuriniame sarkofage, yra jos kūnas.

Už Salamankos matyti lygumos, gražiai išdirbti laukai. Daug kur laukai laistomi vamzdžiais, išvedžioti cementiniai grioveliai, kuriais vanduo paleidžiamas į laukus. Praslenka dideli plotai alyvos medžių, įvairių javų, bulvių laukai ir cukrinių runkelių.

Kastilijos sostinėje

Pasistiprinę Valladolido mieste, tęsiame kelionę į Burgos miestą, kuris buvo senosios Kastilijos sostinė. Jis įsteigtas IX š. su didinga gotikos stiliaus katedra, kurioje

(Nukelta į 9-tą psl.)

A+A

DALIUI BRAZDŽIONIUI

numirus,

giliai užjaučiame jo tėvus ALDONĄ ir BERNARDĄ, velionio žmoną ILONĄ, seserį SAULĘ ir brolių AUGIŲ —

Juozas ir Vanda Kralikauskai

A+A

dr. BRONIUI POVILAIČIUI

mirus,

žmoną MONIKĄ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

J. ir O. Gustainiai

A+A

dr. BRONIUI POVILAIČIUI

netikėtai mirus,

jo žmonai MONIKAI ir kitiems giminėms reiškiamė gilią užuojautą —

Antanina ir Benediktas Stonkai
Kathy ir Rimas Stonkai
Jonas Stonkus

A+A

agr. dr. BRONIUI POVILAIČIUI

netikėtai mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną mielą MONIKĄ, gimines ir artimuosius, kartu liūdėdami —

Dotnuviškiai su šeimomis Floridoje:

Elena ir Petras Daliniai Julija ir Juozas Navakai
Kleofa ir Bronius Gaizauskai Marija Polteraitienė
Bronė ir Stasys Juozapavičiai Ona ir Jonas Pupininkai
Elena ir Stasys Mikniai Pranas Zelba

A+A

MARIJAI VAITIEKŪNIENEI

iškeliavus amžinybėn,

dukterį STASĘ SMALINSKIENĘ su šeima ir jos seseris nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. Č. Kurai D. Zulonienė
S. ir V. Aušrotai

MYLIMAI MAMYTEI

Lietuvoje mirus,

LEONĄ RIMKŲ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

D. Zulonienė A. Mikšienė
B. Znotinienė G. Balčiūnienė
G. Maurušaitytė S. ir V. Aušrotai

A+A

dr. KAZIMIERUI PAUTIENIUI

mirus

Santa Monica, Kalifornijoje, giliai užuojautą reiškiau žmonai Stasei, seseriai GRAŽINAI JUODEIKIENEI ir visai šeimai —

Fr. Radzevičiūtė-Klimienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prapas.

Tel. 233-4486

Apie mitus ir jų skleidimą

Priekaištai kazimierinei Lietuvai ir šv. Kazimierui kaip laisvės kovų simboliui

Šio straipsnio autorius yra Gregorinio universiteto profesorius, istorijos fakulteto dekanas Romoje, istorinio žurnalo "Archivum historiae pontificiae" redaktorius, skaitęs paskaitą kazimieriniame kongrese Toronte 1984 m., rašantis veikalą apie šv. Kazimierą, remdamasis naujausiais šaltiniais.

RED.

Visai neseniai man į rankas pateko "atviro žodžio menrašio Akiračių" 1985 m. balandžio mėn. numeris. Tuojau patraukė dėmesį pats pirmasis, neilgas straipsnis "Beviltiškas susipainiojimas. Dar dėl tos kazimierinės", pasirašytas L. Mockūno. Autorius rimtai susirūpinęs, kad mūsų žmonės taip mažai žiną Lietuvos istoriją. Rašinį jis užbaigia moralu: "Gerbiami oratoriai, visuomenės veikėjai ir manifestų autoriai, prieš skelbdami rezoliucijas ir manifestus, atsidarykite stiklines savo bibliotekų duris, nupūskite dulkes nuo didžioje pagarboje laikomų "Lietuvių enciklopedijos" bei A. Šapokos "Lietuvos istorijos" tomų ir praleiskite su jais valandėlę menką. Tada nereikės gaminti mitų, nieko bendra neturinčių nei su istorija, nei su tikrove".

Kokie "mitai" autoriui neduoda ramybės, paaiškėja perskaičius pirmąjį straipsnio dalį. Autorius sakosi radęs "Tėviškos žiburio" 1985 m. 12 nr. vedamajame "beviltišką susipainiojimą" tvirtinime, kad "šv. Kazimieras laikomas laisvės kovų simboliu". Panašiai esą atsitikę ir su Pasaulio lietuvių katalikų kongreso manifestu, ypač su ten pavartotu išsireiškimu "kazimierinė Lietuva". Toji Lietuva, pagal Mockūną, negalėjusi būti priešingybe vergijai, nes kaip tik tais laikais buvę padėti pamatai visuotinei vergijai, žymiai apsunkinant valstiečių medžiaginę ir teisinę būklę.

Autorius mato tuos jį neraminančius "mitus" ir ryžtasi juos visiškia išsklaidyti. Sau į pagalbą kviečiasi garsiuosius mūsų istorikus Z. Ivinskį ir A. Šapoką. Parenka iš jų raštų vieną kitą mintį ar posakį, nesigilindamas į aprašomų įvykių eigą nei į esančias aplinkybes. Tikisi "mitų gamintojus sėkmingai sugrąžinęs į istorišką tikrovę, o iš tikrųjų tiktai prisideda prie platinimo istorijos klaidosčių, kurių jau kelin-

tas dešimtmetis Lietuvoje pilni okupantų primesti istorijos vadovėliai ir jų griežtos cenzūros kontroliuojami istoriniai veikalai.

Ten apie Lietuvos kaimynę Rusiją sakoma, jog ji Lietuvai nieko blogo nedariusi, jai visuomet padėjusi, tiktai pati nuo lietuvių nemažai kentėjusi. Panašiai ir Mockūno straipsnyje: Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė kovojusi ne dėl savo laisvės, o dėl tolimų Rusijos žemių. Jei būtų kalbama apie XIV ir XV amžius, būtų galima sutikti, kad karai ir mūšiai su Rytų kaimynais tiesiogiai nelietė etnografinės Lietuvos. XVI amžiuje ir vėliau, iškilus stipriai Maskvos valstybei, pavojai Lietuvos laisvei buvo realūs ir aktualūs. Tais 1518-1519 metais, kai išsigaudo lietuviai šaukėsi šv. Kazimiero ir patyrė jo nuostabią pagalbą, krašto laisvei iš tikrųjų grėsė didėli pavojai. Keliasdešimt tūkstančių maskviečių kėsinosi į pačią Lietuvos širdį, jos sostinę Vilnių, kai Lietuvos kariuomenė buvo išsiųsta į tolimus Kunigaikštystės pakraščius atremti totorių spaudimo.

Netikėtas lietuvių laimėjimas prieš maskviečius prie Dauguvos nėra kažkokia istoriškai nepatikrinata legenda, o tikras, neabejotinų istorijos šaltinių paliudytas įvykis. 1518 m. ankstyvą pavasarį lietuvių karių įgula Polocko tvirtovėje atsidūrė didelėje grėsmėje: apsupta gausios maskviečių kariuomenės, nebesitikėjo galėsianti ilgai išsilaikyti. Jai į pagalbą atskubėjo pora tūkstančių lietuvių, bet jie turėjo sustoti prie smarkiai patvinusios Dauguvos. Išgelbėjo nepažįstamas jaunas raitelis ant balto žirgo. Jis parodė sekumą ir pervedė karius į antrą upės pusę. Maskviečiai nė kiek nelaukė, kad kas iš tos pusės juos pultu. Netikėtai užklupti, pradėjo bėgti; panika apėmė visą jų kariuomenę. Palikę Polocko tvirtovę, jie skubėjo trauktis atgal į rytus, nors jų būta bent dešimt kartų daugiau negu lietuvių. Polocko tvirtovė buvo išgelbėta.

Tiesa, Polockas yra ne lietuvių, o gudų žemėje; bet dėl savo strateginės padėties buvo laikomas vartais į Lietuvą. Kas per tuos vartus praėjo, tam buvo kelias atviras iki pat

Vilniaus. Vos prieš ketverjus metus skaudus Smolensko praradimas ir kaskart didėjančis maskviečių spaudimas vertė lietuvius rimtai susirūpinti savo ateitimi, savo krašto laisve. Kai sužinota, kad jau apgultas Polockas, Vilniuje visi ne juokais išsigando. Buvo natūralu, kad vilniečiai savo maldose kreipėsi ir į karalaitį Kazimierą, jau porą dešimtmečių garsėjantį nuostabia pagalba jos iš jo maldaujantiems.

Dar didesnis, dramatiškesnis krašto laisvei pavojus iškilo sekančių, 1519 metų vasarą. Maskviečių karių didžiuliai būriai traukė Lietuvos link. Niekas nepajėgė jiems pastoti kelio. Visą grobdami ir naikindami, jie jau pasiekė Molochną, Ašmeną, — tik apie 60 km nuo Vilniaus. Koks išgastis, koks sąmyšis turėjo kilti Lietuvos sostinėje! Vėl visi bėgo prie karalaičio karo, vėl šaukėsi jo pagalbos. Greitomis pavėjo suburti vieną kitą tūkstantį lietuvių vyrų. Per tolį nusigavę maskviečiai pabūgo; pradėjo trauktis, lietuviai — juos vytis. Atsiėmė didelę dalį grobio, nemažai priešų išžudė. Netikėtas nedidelio lietuvių būrio laimėjimas iš baisios grėsmės išvaduoties vilniečiams tegalėjo būti palaimintojo karalaičio Kazimiero nuopelnas. Apie tai jie išsamiai papasakojo sekančiais metais į Vilnių atvykusiam popiežiaus legatui vysk. Zacharijui Ferrerui. Ir kaip tik tai, legato nuomone, esąs vienas iš ryškiausių įrodymų, kad Kazimieras daug gali pas Dievą ir dėl to yra vertas būti paskelbtas šventuoju.

Aiški netiesa tvirtinimas, kad šv. Kazimiero užtarimų įvykysiu "stebuklų autentiškumas niekada nebuvo tiriamas" (L. Mockūnas savo straipsnyje). Kaip tik jaunulio Kazimiero gyvenimo šventumą ir jo užtarimų įvykysiu stebuklų autentiškumą ištirti popiežius Leonas X pasiuntė į Vilnių savo legatą, kuris iš tikrųjų atliko liudininkų apklausinėjimus, surašė jų atsakymus ir viską pasiuntė į Romą. Deja, to proceso aktai iki mūsų laikų neišliko. Iš jų sužinotume daugiau smulkmenų ir apie tuos du nepaprastus lietuvių laimėjimus prieš maskviečius. Bet ir tai, ką tas pats legatas aprašė 1521 m. išspaus-

PAULIUS
RABIKAUSKAS

dintoje knygelėje apie palaimintąjį Kazimierą ir vėliau papildė kan. G. Svencickis, yra pakankami tų įvykių liudijimai.

Kad tai ne legenda, o tikri atsitikimai, patvirtina ir kitas nešališkas šaltinis, lenko B. Wapowskio kronika, rašyta Krokuvoje, karaliaus dvaro aplinkoje. Autorius yra tų įvykių bendralaikis ir remiasi tuo, ką pats matė ir girdėjo.

Gal kas sakys, kodėl mūsiai istorikai, aprašę anuos laikus, tų dalykų plačiau neišdėstė. O tai dėl to, kad ir lietuviai istorikai daugiau ar mažiau turi remtis kitų jau paruoštomis studijomis. Kitiems gi minėtieji įvykiai neatrodė tokie svarbūs. Nesigilino į juos rusai, nes tai nebuvo didelių karo veiksmų dalis, o veikiau negarbingi, prisiminimo neverti maskviečių pasitraukimai. Neraše apie tai nė lenkai, nes tai ne jų, o lietuvių žygiai, kuriuose nei karaliaus nedalyvavo. Ir Wapowskis, kuris, matyt, pats buvo susitkęs su į Krokuvą atvykusiais lietuvių pasiuntiniais, neiškentė savo kronikoje neiškęs, gerokai perdėdamas, nedidelio lenkų karių dalinio nuopelną, ypač išvaikant Polocką apguliusius maskviečius. L. Mockūnas turėtų žinoti arba bent nujauti, jog negana vien nuo senų knygų ir enciklopedijų nupūsti dulkes, bet reikia taip pat pasidomėti, ką nauja suranda istorijos tyrinėtojai. Apie tai, kas čia buvo suminėta, jis galėjo jau išgirsti, jei dalyvavo, šv. Kazimiero jubiliejaus kongrese Toronte arba pasiskaityti kaip tik tuos įvykius vaizduojančią paskaitos ištrauką 1984 m. "Tėviškos žiburioje" 43 nr.

Tebegalioja ir dabar tai, kas tuomet sakyta: "Net ir tais atvejais, kai šv. Kazimiero vardas atrodė tapęs šūkiu kovoje su Maskva, lietuviai jo šaukėsi į didžiausią nelaimę patekę, nebežinodami kaip gelbėtis nuo vergovės, nuo priepaudo, nuo gresiančio sunaikinimo. Niekad nėra įvykę, kad lietuvius būtų šaukęs šv. Kazimiero pagalbos rusų žemėms pasigrobt, Maskvai ar kitiems jų miestams išgriauti, nekaltiems žmonėms naikinti. Su šventojo pagalba lietuvius tik gynėsi užpultas, priešinosi pavergtas, sėmėsi kantrybės ir (Nukelta į 5-tą psl.)

Dabartinio Kauno miesto vaizdas, kuriame ryškiai matyti senamiestis

Nuotr. V. Čiplotis

Baltiečių laisvės žygis spaudoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vėjusi su dviračiu, staiga metė jį ir pribėgo prie žygiuojančių lietuvių būrio. Labai susijaudinusi ji šaukė: "Ačiū, kad atvykote, mes jus remiam".

Eitynių priekyje ėjo dvi estaitės, apsirengusios tautiniais drabužiais. Jos nešė vainiką iš ažuolo lapų. Ant vainiko trys platus kaspinai su estų, latvių ir lietuvių tautinėmis spalvomis. Vainikas buvo padėtas prie estų laisvės paminklo Helsinkio centre. Tą paminklą pastatė nepriklausomos Estijos vyriausybė 1924 m. Gera žinoma sovietinio režimo kritikas — tremtinys Vladimiras Bukovskis prie paminklo pasakė kalbą. Tikros taikos Europoje, sakė jis, negalima nupirkti laisvės kaina. Mes šiandien kalbame už visus, kurie negali kalbėti. Mes atvykome į Helsinkį priminti sovietinę okupaciją, atvykome padrašinti tėti kovą.

Mes taip pat atvykome parodyti savo užuojautas ir simpatijas Baltijos tautų sesei Suomijai — sakė rašytojas Andres Kiungas. Su juo drauge žygiavo švedų liberalų partijos veikėja Birgita Friggebo.

Vėliavos ir televizija

Suomių valdžia iš anksto davė leidimą baltiečiams demonstruoti Helsinkyje, bet draudė nešti tautinės vėliavas, nors jos buvo nešamos.

Galimas dalykas sovietiniams pareigūnams rūpėjo, kad Suomijos televizija, kuri matoma didelėje Estijos dalyje, neprišidytų prie "tautiškumo kurstymo". Minėtoji kanadietė Visma Maksius pasakojo, kad jos draugai Estijoje sekmadienio vakarą rinksis prie televizijos žiūrėti suomių televizijos reportažo apie demonstraciją.

Demonstrantų plakatai pasiliko prie paminklo. Apie 50 baltiečių lėtai nužygiavo prie Sov. Sąjungos ambasados. Jie

norėjo tyliai demonstruoti, tačiau visur — tarpuvartėse, prie gatvių kampų, balkonuose, automobiliuose ir autobusuose budėjo policininkai, saugodami, kad niekas neprieitų prie sovietų ambasados.

"Laisvės žygis įskėlė didesnės baltiečių laisvės kovos kibirkštį. Viliames, kad toji kibirkštis žiebs ir ugnį, kuri išsiplės Sov. Sąjungoje" — pareiškė Vladimiras Bukovskis "Svenska Dagbladet" korespondentui. Lmb.

Newman Club TOURS 1985

Išpūdingiausia gyvenimo kelionė — Tol. Rytai
2 savaitės — \$2,895.00. 1985 m. spalio 5-19
Tokijo, Singapūras, Hong Kongas, Honolulu

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje
2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnį informacijų teirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School,
1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180
arba:
GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Liaudies Bažnyčia

1. Vargšai kaip Dievo tauta

Išlaisvinimo teologijos reikalavimas, kad Bažnyčia stotų vargšų pusėn, yra P. Amerikoje susiklostęs — tiek sąvokiškai, tiek sielovadiškai — vargšų Bažnyčios pavidalu. Tai nėra, kaip tai apibūdina P. Richardas, "kokia nauja Bažnyčia ar kokia šalia kitos Bažnyčios buvanti Bažnyčia, slapta bei maištaujanti arba net anti-Bažnyčia kaip opozicija oficialiai ir hierarchinei Bažnyčiai. Tai tik paprastas Bažnyčios atnaujinimo sąjūdis viduje jau esančios Bažnyčios".⁶⁰

Ir vis dėlto šis sąjūdis skiriasi nuo visų kitų atnaujinimo sąjūdžių, kurių Bažnyčios istorijoje yra buvę visais laikais ir kurių nestinga nė šiandien (pvz. charizmatikai, cursillos, focolare ir kt.); skiriasi tuo, kad jo subjektas yra vargšai kaip vargšai: jie esą ne tiek atnaujinimo objektas, kiek atnaujinimo pagrindas, šaltinis ir skelbėjas. Vargšai čia ne tiek yra Bažnyčios atnaujinami, kiek jie patys Bažnyčią atnaujina. "Griežtai skirtingai nuo europinio naujausios praeities patyrimo, — sako L. Boffas, — kai Bažnyčia prarado darbininkijos masę, čia (P. Amerikoje, Mc.) vargšų ir bedarbių masės šiandien savaimeingai džiaugsmu bei giliausiu įsitikimu skelbia: Mes esame Bažnyčia! Šių krikščionių Bažnyčia yra pilna plakančios gyvybės".⁶¹ P. Amerikos vargšai nesą bažnytiniai atsisakytojai ar net Bažnyčios priešai, kaip Europoje. Atvirksčiai! P. Amerikos vargšai nori būti Dievo karalystės "ženklas ir sakramentas" bei tuo būdu "vykdyti kunigiškąjį bei sakramentinį matmenį (Dimension) Dievo tautoje"; jie esą "Dievo karalystė, išnirusi istorijoje".⁶²

Vargšai, pasak L. Boffo, esanti tokia "istorinė tikrovė", kuri ne tik atstato visuomenės darną, bet ir "teologiškai reiškia Dievo karalystės užuobėgą (Antizipation) ir eschatologinės Dievo tautos paruošimą".⁶³ Kaip tik čia ir slypi vargšų Bažnyčios visuotinumai. Vargšų Bažnyčia yra, tiesa, savo paviršiumi vienos klasės Bažnyčia. Šiuo atžvilgiu teisingas yra Tikėjimo kongregacijos priekaištai, kad išlaisvinimo teologijoje posakis "vargšų Bažnyčia reiškia klasės Bažnyčią" (IX, 10) arba "Bažnyčią prislėgęs liaudies, kurią reikia išnaminti ir organizuoti išlaisvinimo kovai" (IX, 12).

Tačiau savo esme bei paskirtimi šį vargšų Bažnyčia esanti visuotinė. "Vargšų Bažnyčia, — pastebi P. Richardas, — regį vargšų bei prispaustųjų sąjūdyje gyvojo Dievo esamybę (Gegenwart). Tai giliausias teologinis

krikščioniškąjį savitumą (Qualitaet), jei atsiverčia ir jungiasi į vargšų Bažnyčią".⁶⁴

Kitaip sakant, vargšų Bažnyčia nėra kokia dirbtinė bendrija ar sekta, bet "pagrindinis matmuo visuotiniam Bažnyčios pašaukimui" (t.p.). Bažnyčios pasiuntinybė skelbti Evangeliją "visai kūriniųjai" (Mk 16,15) vyksta, pagal išlaisvinimo teologiją, per vargšus: jie esą "naujas būdas būti Bažnyčia", jie esą "liaudis, tapusi Dievo tauta".⁶⁵ Ju nereikia, kaip Europoje, laimėti Bažnyčiai, nes jie patys yra Bažnyčia. Dar daugiau: jie yra atnaujinimo gimtavietė. Ir L. Boffas kalba apie juos kaip apie "tikrąjį ekleziozene" arba apie kito-kios (ne kitos!) Bažnyčios kilmę; Bažnyčios, būsiančios ar jau ir esančios priešprieša "klerikalinei Bažnyčiai", kuri esanti susirūšusi su turtingaisiais ir įsikūnijusi tik apėgoje bei sakramentuose.⁶⁶

Vargšų Bažnyčios "kova už ūkinį, visuomeninį ir politinį išlaisvinimą atveria perspektyvų išlaisvinimo pilnybei Dievo karalystėje ir tuo būdu tarnauja visuotiniam reikalui. Kapitalizmas, kaip nedarni gyvenimo sistema, sudaro kliūtį Bažnyčios visuotinumui, nes ši sistema atstovauja tik vienos klasės poreikiams. Gi demokratine ir socialistine visuomene teikia geresnių objektyvinių sąlygų, kad Bažnyčia galėtų apreiškinti savo visuotinumą".⁶⁷

Išlaisvinimo teologai šiandien kalba apie vargšų klasę lygiai taip, kaip kadaise F. Dostojevskis kalbėjo apie rusus: rusų tauta esanti dievanės (theoforos); P. Amerikos vargšai irgi slepią savyje bei nešą Viešpatį istorijoje. Taisai "katalikiškasis substratas", apie kurį esame kalbėję anksčiau ir kuris jungia P. Amerikos tautas vienybėn, esąs vargšuose išsilaikęs "aiškiau bei gryniau"; P. Amerikos siela juose esanti labiau išryškėjusi; jie mažiau priima į save svetimų importuotų kultūros pradų.⁶⁸

P. Amerikos vargšai kovoja ne su ateizmu, bet su "stabų kultu" (p. 448). "Jų problema yra ne rodyti, kad Dievas yra, bet skelbti, kad Dievas stovi vargšų pusėje ir kovoja su jais už išlaisvinimą".⁶⁹ Dievas išlaisvinimo teologijoje yra beveik "nusavintas" vargšų klasės naudai, kaip savo metu Kristus buvo Dostojevskio "nusavintas" rusų tautos naudai, kalbant apie Vakarus kaip Kristaus išdavikus ir laukiant Vakarų išgelbėjimo "rusiškojo Kristaus" galia.

Lygiagrete nuostabi, kartu betgi ir giliaprasmė: kiekvienas išganyto vykdydas, suvestas ar į vieną tautą, ar į vieną visuomenės sluoksnį, ar į vieną asmenį, visados reiškia Kristaus pasiuntinybės iškraipą, išsivystančią arba į ateizmą (Rusijoje), arba į ligūstą misticismą (Lenkijoje).

Esminį vargšų Bažnyčios visuotinumą lengva suprasti ir net pateisinti: kaip kiekvienoje vietinėje

jos pagrindas ir jos apibrėžtis. Juo remdamasi, vargšų Bažnyčia šaukia visus žmones išganyman. Net ir liaudies spaudėjai gali atgauti visą savo žmogiškąjį ir Bažnyčioje (parapijoje, diecezijoje) glūdi visi visuotinės Bažnyčios pradai, taip lygiai jie galėtų glūdėti ir tokioje Bažnyčioje, kurios narius sudarytų viena kuri visuomeninė klasė ar grupė. Kyla tik klausimas, kokių pagrindų tokia Bažnyčia galėtų atsirasti ir kodėl jai išlaisvinimo teologija turėtų teikti išskirtinės reikšmės?

Išlaisvinimo teologai pabrėžia, kad posakis "vargšų Bažnyčia" yra lygiaprasmiškas posakiui "Iglesia popular".⁷⁰ Su šiuo posakiu turime kiek sunkenybių, norėdami jį nusakyti lietuviškai. Dažnai jį vėrčiame "populiaria Bažnyčia". Tačiau šis vertinys neišreiškia tikrosios žodžio "popular" prasmės, kadangi "populiarus" lietuviškai reiškia arba visiems prieinamas bei suprantamas, arba labai paplitis, visiems žinomas. Nė vienu atveju jis nėra ispaniškasis "popular". Bet patys išlaisvinimo teologai yra mums nurodę, kaip reikia aną "Iglesia popular" suprasti, būtent taip, kaip ir "arte popular", "medicina popular" ir apskritai "cultura popular".⁷¹ Visiems šiems posakiams turime gerą lietuvišką pakaitalą liaudis: liaudies menas, liaudies medicina, liaudies kultūra, taigi ir liaudies Bažnyčia.

Išlaisvinimo teologijoje žodžiai 'populo' arba 'pueblo' nereikškia tautos mūsųja prasme. Jie reiškia 'liaudį', vadinasi tokį visuomenės sluoksnį, kuris yra pats žemiausias, prislėgtas, nuskriaustas, į pašalį pastumėtas. Anas žodis "žymi tik tam tikrą žmonių išpiovą, o ne visą Lotynų Amerikos krikščioniškąją tautą", pastebi E. Dusselis.⁷² Būtent tokius žmones, kurių "sunkume varginguose kaimuose bei jų apylinkėse ar skurdžiuose priemiesčiuose"; tai "nuskriaustųjų gyventojų visuma".⁷³ Tai lietuviškoji liaudis. Tad ir Bažnyčia, kuri iš tokio žmonių sluoksnio kyla bei juo laikosi, yra liaudies Bažnyčia. "Esama vykimo, — sako L. Boffas, — kai Bažnyčia formuojasi iš centro į pakraštį ir kai šiuo būdu klerikalinė Bažnyčia virsta liaudies Bažnyčia".⁷⁴

Išlaisvinimo teologija centro Bažnyčioje neneigia; ji neneigia nė hierarchijos. Ji tik reikalauja, kad iš centro einas vykimas, būtent Kristaus pasiuntinybė, įsikūnytų liaudies kultūroje ir šiuo savo įsikūnijimu taptų priešingybe Bažnyčios, įsikūnijusios buržuazinėje kultūroje (plg. L. Boff, op. cit. p. 520). Tarp šių dviejų bažnytinės būsenos pavidalų esama, pasak Boffo, įtampos ir "net priešpriešos" (t.p.), kaip kad jos esama tarp liaudies ir buržuazijos apskritai. Nes — tai esame jau minėję — klasių priešingybės bei kovos neaplenkia nė Bažnyčios. "Organizuotos liaudies reikalai ne visados sutampa, — sako L. Boffas, — su reikalais tų, kuriems liaudies norai yra svetimi ir kurie gyvena liaudies są-

skaita. Labai dažnai čia esama griežtų priešpriešų, padarantių, kad ir tikintieji pasiskirsto į dvi grupes" (op. cit. p. 520). Tačiau tikrąja Dievo tauta esanti tik liaudies Bažnyčia.

Tiesa, išlaisvinimo teologija neneigia, kad liaudies Bažnyčia esanti "atvira visoms kryptims" (L. Boff, t.p.) ir kad joje galį dalyvauti visi. Vis dėlto čia pat ji priduria, kad liaudies Bažnyčios dalyviai — hierarchai ir turtingieji — turį "pakeisti savo laikyseną (Auftreten) ir gyvenimo stilių", o "liaudies reikalus paversti savu rūpesčiu" (t.p.). Tik tokiu atveju jie galį "priklausyti liaudies Bažnyčiai" (t.p.). Liaudies Bažnyčia, pasak L. Boffo, esanti "šauksmas atsiverti, liečias visus, priklausancius didžiajai Bažnyčiai. Šis šauksmas liečia taip pat ir būdą, kaip, sakysime, popiežius atlieka savo pareigas" (t.p.). Šiuo savo šauksmu liaudies Bažnyčia praturtinanti Vatikano II susirinkimo skelbiamą "Dievo tautos sampratą tuo, kad ji, sociologiškai žiūrint, teikia vargingai ir krikščioniškai liaudžiai galimybes, kuriant bažnytinę bendruomenę, perimti vadovaujantį vaidmenį" (t.p.).

2. Funkcinė hierarchijos samprata

Kokia betgi prasme tai įvyksta? Kokio pobūdžio yra šis vadovaujamasis liaudies vaidmuo Bažnyčioje?

Kaip sakėme, išlaisvinimo teologija hierarchijos neneigia: liaudies vaidmuo "hierarchijos neatmeta", pabrėžia L. Boffas (t.p.). Dar daugiau: liaudies Bažnyčia, anot Boffo, "hierarchijos atstovus mielai priima, nes jie keliauja kartu su liaudimi" (op. cit. p. 520). Liaudies Bažnyčiai priklauso "ne tik liaudies nariai (pvz. pasauliškiai), bet joje esama ir vyskupų, ir kunigų, ir vienuolių, kurie visų pirma atsideda sielovadi, tačiau yra pasirodę pripažinti liaudį kaip pagrindą (la base) ir su ja leistos kelionės... Liaudies Bažnyčioje galia (poder) yra vykdoma, tvirtai atsirėmus į liaudį kaip pagrindą ir pasitarus su ja... Tuo būdu esti išvengiama, kad galia susitelktų vienoje rankose" (op. cit. p. 519). Kitaip tariant, liaudies Bažnyčioje galia — sakramentinė, ganomoji, mokomoji — esti lyg ir padalinama.

Koks tada vaidmuo tenka hierarchijai? L. Boffas atsako į tai gana aiškiai: "Hierarchija teturi grynai vidinį tarnybinį vaidmenį ir nesudaro jokio ontologinio sluoksnio, kuris perskirtų Bažnyčios kūną ir vėstų krikščionis į klasių atsiradimą".⁷⁵ Todėl Boffas ir reikalauja "iš naujo apibrėžti vyskupo ir kunigo vaidmenį, duodant laisvą kelių naujoms tarnyboms (Aemtern) ir naujam vienuolynų stiliui vargšų bendruomenėje" (t.p.). Šie Boffo, o kartu su juo ir išlaisvinimo teologijos teiginiai prašosi truputį paaiškinami. Ką gi reiškia, pavyzdžiui, kad hierarchija liaudies Bažnyčioje nesudaro "jokio ontologinio sluoksnio"? (Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

DAINŲ ŠVENTĖ

IX-ji respublikinė dainų šventė tapo propagandine, nes ji buvo skirta sovietinės pergalės prieš Trečiąjį Reichą keturiasdešimtmėčiui ir sovietų okupuotos Lietuvos 45 metų sukakčiai. Didieji Vilniaus tiltai ir net Gedimino pilies bokšto sienos turėjo iš elektros lempučių sudaryti skaitmenys „45“. Kompartijos veikėjai gėlėmis papuošė Lenino paminklą, prie kurio buvo atlikta kompoz. A. Raudonikio ir poeto J. Nekrošiaus daina „Pas Leniną“. Pati šventė pradėta liepos 19 d. ansamblių vakaru Kalnų parke. Programa buvo paruošta pagal „Lietuvos“ ansamblio kompoziciją „Dainuojame žmogui“. Ji turėjo penkias dalis — „Gimę laimėi“, „Žydėk, mane krašte!“, „Draugystė amžina“, „Žiedeliai sumainyti“, „Tėvynei — laimės daina“. Pirmojoje dalyje dainomis, šokiais ir žaidimais buvo atkuriami senoviniai vardynų papročiai. Antrojoje dalyje prisiminti duonos augintojai, įteiktas pabaigutinių vaikinas kompartijos vadovams. Trečiojoje dalyje „Draugystė amžina“ Vilniaus operos solistai G. Apanavičiūtė ir V. Prudnikovas su choru ir orkestru atliko šventei Aleksandro Pachmutovos specialiai parašytą dainą „Laimės tau, Lietuva“. Tada įžygiavo okupantų atstovai — raudonarmiečių dainų ir šokių ansamblis, vadovaujamas gen. mjr. B. Aleksandrovo, iškilio pergalės žvaigždė ir skaičius „40“. Sol. B. Tumanianas atliko A. Pachmutovos dainą „Nusielenk tiems didiems metams“, ansamblio šokėjai — choreografinį vaizdelį „Šventinis maršas“. Raudonarmiečių ansambliu lietuviškai padainavo liaudies dainą „Ant kalno karklai sibavo“. Ketvirtąjį programos dalis „Žiedeliai sumainyti“ buvo skirta vestuvių džiaugsmui ir papročiams. Paskutiniąją programos dalis „Tėvynei — laimės daina“ buvo sutikta virš estrados iškilusiu prožektoriau apšviestu Sovietų Sąjungos herbu. Ansambliai atliko dvi dainas: A. Raudonikio „Tarybiniam žmogui“ ir A. Bražinskio „Draugystė mūsų amžina“. Atbėgę šokėjai išrašė žodžius „LTSR — 45“. Dainų šventė liepos 20 d. buvo tęsiama Vingio parke. Jon buvo įjungta R. Žigaičio daina „Šlovingoji partija“, A. Raudonikio „Pas Leniną“, prie jų nesiderinanti J. Naujalo ir Maironio „Lietuva brangi“. Programą atliko vyrų ir moterų chorai, pučiamųjų orkestrai, kaimiška kapela, jungtinis visų dalyvių choras.

PALAIDOJO POLITUKA

Liepos 15 d. Vilniuje mirė Genrikas Zimanas, Maskvai ir kompartijai ištikimai tarnavęs nuo 1934 m. Velionis buvo žydu kilęs, gimė 1910 m. gegužės 12 d. Kurdimakščiuose prie Lazdijų. Baigęs Kauno universitetą, 1926–40 m. su pertraukomis mokytojavo Ukmergės ir Kauno gimnazijose. Pogrindinę leido komunistinius laikraščius „Revoliucinis darbininkas“ ir „Revoliucijos keliu“. Pirmosios

sovietinės okupacijos metais buvo paskirtas „Tiesos“ redaktoriumi. Maskvos propagandai dirbo ir pasitraukęs į Sovietų Sąjungą. Iš jos 1943 m. balandžio mėnesį buvo atsiųstas vadovauti sovietiniams partizanams Gudijoje ir Lietuvoje, kur jam teko būti pietinės srities pagrindinio komiteto I sekretoriumi, redaguoti kompartijos „Kovą“. G. Zimano vadovaujami partizanai buvo įsitvirtinę Rūdininkų miške, kuris supo Pirčiupio kaimą. Kai 1944 m. birželio 3 d. partizanai prie Pirčiupio puolė vokiečių sunkvežimius ir automobilius, nukaudami kelis vokiečius, baudžiamasis jų būrys apsupo Pirčiupio kaimą ir jame suėdino 69 vaikus, 29 moteris, 21 vyrą. Atsakomybę už tragišką gyventojų mirtį tenka G. Zimanui, kurio Maskvai tarnaujantys partizanai savo puolimais atnešė vokiečių kerštą. 1945–70 m. G. Zimanas vėl redagavo „Tiesą“, 1971–84 m. — teorinį kompartijos žurnalą „Komunistas“. Jam netgi buvo suteiktas filosofijos doktoratas, nors iš tikrųjų jo pedagoginė ir žurnalistinė veikla tebuvo susieta su kompartijos propaganda, ištikima tarnyba Maskvai. Matyt, dėl jos jis save vadino Genriku, atsisakydamas lietuviškos Henriko formos, kurią atnešė lietuviškon abėcėlėn jungta „h“ raidė, išmesta iš rusiško alfabeto. Maskva G. Zimanui atsilgino net dviem Lenino ordinais bei kitais savo medaliais. Palaidotas liepos 17 d. iš Vilniaus karininkų namų Antakalnio kapinėse. Prie kapo duobės kalbėjo dabartinis „Tiesos“ redaktorius ir Lietuvos žurnalistikų sąjungos valdybos pirm. A. Laurinčiukas, „Komunisto“ red. A. Viršulis, vilniškos kompartijos centro komiteto propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas J. Kuolelis, sovietinių partizanų veteranas M. Miceika.

„JŪROS ŠVENTĖ-85“

Tradicinė jūros šventė, dvišimt antrą kartą surengta Klaipėdoje, truko ištisą savaitę. Ji pradėta kino filmų festivaliu „Žmogus ir jūra“. Klaipėdos parodų rūmuose ta pačia tema buvo surengtos fotografų ir dailininkų darbų parodos. Premijomis buvo įvertintos geriausių nuotraukos ir dailės kūrinių. Tūkstančiai klaipėdiečių aplankė laivų remonto įmonę, žvejybinius laivus Smiltynėje ir jūrų žvejybos uoste, jūreivystės mokyklą. Daug lankytojų susilaukė mugė Klaipėdos senamiestyje ir Mažvydo alėjoje. Jų ten laukė įvairūs liaudies menininkų gaminiai, suvenyrai iš jūrų kriauklių, gintaro, metalo, molio ir medžio, Baltijos jūros ir kopų peizažai. Naujasis vasaros madas jaunimui rodė „Gintaro“ siuvykla. Šventė užbaigta teatralizuotomis eitynėmis centrinėmis miesto gatvėmis. Eitynėms buvo paruošta apie 50 įspūdingų karnavaliinių kaukių. Duoklė propagandai atiduota žuvusių sovietų karių aplankymu kapinėse.

V. Kst.

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos Šteto skryliaus nariai, dalyvavę Dariaus-Girėno skrydžio metinių minėjime prie jų paminklo Pšcelnike. Priekyje priklausę — paminklo globėjas J. SANVAITIS.

Hamilton, Ontario

TAUTOS ŠVENTĖ bus paminėta rugsėjo 8, sekmadienį, AV šventovėje iškilmingomis 10.30 val. pamaldomis, kuriose mūsų organizacijos yra prašomos dalyvauti su savo vėliavomis.

„GINTARINIAI AIDAI“ — lietuvių radijo pusvalandis transliuojamas iš McMaster universiteto sekmadieniais 2 v.p.p. banga CFMU-FM 93.3. Jo vedėja L. Stungevičienė su jaunimo talka rinko parašus tai radijo programai išlaikyti. Universitete to skryliaus vadovybei keičiantis, buvo reikalingas įrodymas, kad hamiltoniečiai jiems skiriamos programos klausosi.

KAN. V. KAMAITIS, dirbęs pastoracinį darbą D. Britanijoje, Mančesteryje, buvo atvykęs aplankyti čia savo gyvenančių brolių — Antano ir Jono. Kanauninkas darbuojasi vienoje didelėje Mančesterio parapijoje ir aptarnauja ten gyvenančius bei apylinkių lietuvius.

SUNKIAI SERGA Stasys Bakšys, savo laiką čia buvęs didelis lietuviškosios veiklos darbuotojas bei kelių liet. organizacijų įsteigėjas.

I KANADOS KANKINIŲ šventovę Midlande rugpjūčio 4 d. iš Hamiltono autobuso buvo nuykę 44 maldininkai. Ten dalyvavo pamaldose, ėjo Kryžiaus kelius ir, susipažinę su gražia šventovės aplinka, sugrįžo į namus. Išvyką organizavo pensininkų klubas.

INŽ. P. MASYS su žmona sugrįžo iš trijų savaitių kelionės po Europą. Jie aplankė D. Britaniją, Prancūziją, Italiją, V. Vokietiją, Šveicariją ir Liuksemburgą.

GENES IR VLADO STABINGIŲ dukra Rita-Marija rugpjūčio 10 d. ištekojo už D. J. Allen. Vestuvių puota įvyko didžialyje „Royal Connaught“ viešbutyje.

VYT. G. AGURKIŲ vedybinio gyvenimo 35 m. sukakties proga liepos 27 d. St. Petkevičienė ir K. Gelzinienė suorganizavo gražias iškilmes su pamaldomis AV šventovėje ir pokyliu Jaunimo centre. Mišias atnašavo AV par. klebonas kun. J. Liauba, kuris taip pat čia tarė sveikinimo žodį ir atliko vedybinės priesaikos atnaujinimo apeigas. Šioje šventėje dalyvavo per 100 svečių. Buvo atvažiavę suaktyvintų gimininių iš Toronto, Klivlando ir Detroito. Vakaro iškilmei vadovavo Vyr. G. Agurkių krikšto dukra advokata Rita Chrolavičiūtė. P. Kanopa, pasveikinęs, suaktyvintus, įteikė šaulių dovaną. G. Agurkiene yra aktyvi kuopos šaulė. Vakara užbaigė Vyt. Agurkis, pasakydamas visiems nuoširdų padėkos žodį. K. M.

GIEDRAIČIO ŽUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO gegužinė buvo gausi svečiais. Klubo valdyba dėkinga S. Petkevičienės, jos vyro Andriaus ir uolių talkininkių I. Vasiliauskienės, K. Gelzinienės ir E. Bajoraitienės dėka svečiai buvo vaišinami įvairiais šiltais valgiais. M. Borusienė yra nepamainoma loterijos talkininkė. Ačiū joms. Valdyba dėkoja ir laimikių aukotojams. A. P. MŪSŲ PADĖKOJE (mirus a.a. O. Pajarskienė) paminėtas Tautos fondas; turi būti — Kanados lietuvių fondas. Velionės šeima

St. Catharines, Ont.
APYLINKĖS VALDYBOS posėdis įvyko rugpjūčio 2 d. Aptarta likusios kadencijos veikla iki visuotinio susirinkimo lapkričio pabaigoje. Nutarta dalyvauti KLB krašto tarybos suvažiavime Montrealyje š. m. spalio 26-27 d. ir apmokėti dviem atstovams keliones bei viešbučio išlaidas. Tautos šventė šiemet bus švenčiama rugsėjo 8, sekmadienį.

Priimta „Open House“ apyskaita, rodanti arti \$500 pelno, iš kurio paskirta po \$50 „T. žiburiams“, „N. Lietuvai“ ir mūsų bibliotekos lietuviškų knygų reikalam.

I šiemet bus dalyvaujama tradicinėje šios srities vynuogių šventėje bei parade, kuris kas metai sutraukia minias žmonių. Lietuvybė ir lietuvių laisvės kova turi būti gyva ir mūsų srityje. Tam panaudojama kiekviena vieša proga. Šventė įvyks spalio pradžioje. Mūsų „Miss Lithuanian Communi-

ty“ negalės dalyvauti grožio karalaitės rinkimuose, nes per jauna.

Posėdžio pabaigoje perskaitytas Jim Bradley raštas, dėkojantis už jo priėmimą lietuvių „Open House“ renginio metu. Jim Bradley dabar yra Ontario gamtos apsaugos ministeris. Jis jau sudarė planą išlaikyti Niagaros krioklio ir upės vandens švarumui.

MIRE VEIKLI BENDRUOMENĖS NARĖ Julė Stankuvienė. Gražiai palaidota vietos kapinėse, dalyvaujant dideliame būriui lietuvių. Pamaldas laikė ir į kapus palydėjo du svečiai kunigai: kun. Juvenalis Liauba iš Hamiltono ir kun. P. Dilys iš Toronto. Apylinkės valdybos vardu atsisveikinimo žodį tarė S. Setkus.

DAUGIAKULTŪRIS CENTRAS jau persikėlė iš Bunting į Church gatvę, prie pat katalikų katedros. Tai istorinės reikšmės pastatas, turįs daug vietos didejančiai etninę grupių veiklai.

JUOZAS ŠARAPNICKAS išvyko atostogų į Meksiką vienam mėnesiui. Kor.

Papildymas. „TŽ“ 31 nr. mūsų padėkoje per neapsižiūrėjimą buvo praleistos dvi pavardės, būtent P. E. Balitų iš Hamiltono ir P. T. Kareckų. Atsiprašome.

O. P. Polgrimai

Sudbury, Ontario

MAIRONIO ŠAULIŲ KUOPA š. m. rugsėjo 28 d. minės dešimties metų veiklos sukaktį. Nors per tą laiką Maironio kuopos šaulių skaičius yra sumažėjęs, bet dar jaučiasi tvirtai. Bus pakviesti Kanados „Vilniaus“ šaulių rinktinės kuopų atstovai, svečiai ir visuomenė dalyvauti dešimtmėčio minėjime.

ANTANAS IR SOFIJA JUOZA-PAVIČIAI š. m. rugpjūčio 12 d. išvyko dviem savaitėm į Lietuvą.

LIUCIJA GRISKONIENĖ persikelia į Torontą — nusipirko namus. Ten gyvena ir jos duktė Zita Griskonytė.

BIRUTĖ GRIGUTYTĖ atvyko iš Suvalkų trikampio. Trijų mėnesių atsotogas praleis pas tetą Birutę ir Justą Stankus, aplankys giminės, pažįstamus.

EMILIJA BARISAITE atvyko iš Windsorio ir Sudburio General ligoninėje pradėjo dirbti kaip dietos specialistė.

J. Kručas

Oakville, Ontario

AUKOJO TAUTOS FONDUI: \$71 — L. Jakaitis; \$50 — dr. S. Kazlauskas; \$40 — A. Vaičiūnas; \$35 — J. Žiuraitis; \$30 — J. Vėgelis, V. Zemeckas; \$25 — Vyt. Pulkauninkas, J. Vaičiūnas; \$20 — V. Adomonis, A. M. Aulinskas, kun. J. Gutauskas, M. Krivickas, Pr. Linkevičius, A. Šukys; \$15 — Br. Liškauskas, A. Ramonas; \$10 — Z. Ancevičius, Br. Bagdonas, kun. Pr. Gaida, kun. K. Kaknevičius, Ol. Krygeris, J. McKenna, S. Pyžvenė, A. Sergautis; \$5 — K. Juodviršis, M. Zemeckienė.

Visiems aukotojams nuoširdi padėka —

Tautos fondo atstovybė Kanadoje

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p.; trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p.; penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santaupas 6 1/2%
kasdienines palūkanas už santaupas 5 1/2%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 7 1/2%
90 dienų indėlius 8 1/2%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 1/2%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10%
asmenines paskolas 12%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB vienuoliktosios tarybos rinkimus „Dirvos“ savaitraštyje apžvelgia dabartinis valdybos pirm. dr. Antanas Butkus. Rinkėjų skaičius šį kartą buvo truputį mažesnis negu X-sios tarybos rinkimuose. Tas skaičius daugiausia sumažėjo Vidurio Vakarų apygardoje, kuriai priklauso lietuvių sostinė vadinama Čikaga. Tarybon išrinkta, kaip ir anksčiau, 60 narių. Dr. A. Butkus pasigedo veiklesnio rinkiminio vajuos — kandidatų ar juos pasiūliusių asmenų pasisakymų spaudoje. „Drauge“ paskelbti pasisakymai daugiausia buvo bendrinio pobūdžio, neatskleidžiantys kandidatų planų JAV LB ateičiai. Esą nesimato esminių skirtumų tarp išrinktų ir rinkimus pralaimėjusių kandidatų. Vienuoliktos tarybos buvo perrinkti 24 X-sios tarybos nariai ir išrinkti 36 nauji, kurių dalis yra buvusi anksčiau tarybose. Tik Pietryčių apygarda išrinko visus keturis naujus narius. Dešimtoji taryba turėjo 15 moterų, vienuoliktąją turi 14. Bendras išrinktos tarybos narių amžiaus vidurkis — 45 metai. Jauniausiu atstovu XI-ji taryba susilaukė iš Connecticut apygardos. Jų amžiaus vidurkis — 30,4 m. Vienuolika tarybos narių yra jaunesni nei 30 metų amžiaus. Tai liudija didesnę jaunų žmonių įsijungimą tarybon. Pirmoji XI-sios JAV LB tarybos sesija bus suaukšta rugsėjo 21-22 d.d. prie Detroito esančiame „Airport Hilton“ viešbutyje. Ten bus išrinktas naujas JAV LB krašto valdybos pirmininkas ir naujas tarybos prezidiumas. Krašto valdybą sudarys valdybos pirmininku išrinktas tarybos narys. Ją vėliau korespondencinio būdu turės patvirtinti tarybos nariai. Naujos tarybos sesiją globos Mičigano apygardos valdyba, vadovaujama pirm. Vytauto Kutkaus.

Sukaktuvinė keturių pranciškonų kunigų šventė liepos 7 d. įvyko Kennebunkporto vasarvietėje. Buvo paminėtos dvigubos jų sukaktys: 50 metų vienuolinio gyvenimo ir 45 metų kunigystės. Tie suaktyvintieji kunigai — vienuolyno viršininkas Kennebunkporte Jurgis Gailiūšis, vienuolyno Brūkline viršininkas ir „Aidų“ red. Leonardas Andriekus, „Darbininko“ administratorius Petras Baniūnas ir Aušros Vartų parapijos Hamiltone, Ont., klebonas Juvenalis Liauba. Šventė pradėta koncelebracinėmis Mišiomis su vysk. P. Baltakiu, OFM. Prie altoriaus buvo 20 kunigų. Šventės iš Romos atvyko kardinolas Mario Luigi Ciappi, Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II atstovas. Pamokslą sakė vysk. P. Baltakis, giedėjo V. Rastonio vadovaujamas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras iš Brocktono. Po Mišių prasidėjo tradicinė gegužinė su pietumis visiems dalyviams, loterija ir meninė programa, kurią atliko Bostono tautinių šokių sambūris, vadovaujamas Gedimino Ivaškos. Keletą dainų salėje atliko Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras su savo vadovu V. Rastoniui.

Pirmąją tautinių šokių šventę Argentinos lietuviai rengia rugpjūčio 24 d. Berriso mieste. Problema jiems sudaro stoka lėšų šventės išlaidoms padengti. Iniciatyvos ėmėsi su Argentinos lietuvių jaunimu dirbusi Dangulė Valentinitaitė, kreipdamasi į JAV LB krašto valdybą ir jos pirm. dr. A. Butkų. Bendruomenės vardu buvo surinkta \$1.000. Aukos pasiūstos šventės rengėjų komiteto pirm. H. Bražiūnui. Iš jo gauta padėka D. Valentinitaitė ir dr. A. Butkaus vadovaujamai JAV LB krašto valdybai.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p.; trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p.; penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santaupas 6 1/2%
kasdienines palūkanas už santaupas 5 1/2%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 7 1/2%
90 dienų indėlius 8 1/2%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9 1/2%

Australija

Lietuvos kankinių koplyčia įrengta ir atidaryta Melburne, Lietuvių namuose. Ją liepos 13 d. pašventino kun. Pr. Vaseris, taip pat pašventinęs altorių ir jį puošiantį kryžį. Šventinimo iškilmė užbaigta vakariene Lietuvių namų salėje. Kalbėjo jų valdybos pirm. P. Sungaila ir ramovėnų pirm. V. Bosikis. Koplyčia yra ramovėnų paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę. Jos įrengimas buvo atliktas talcos būdu. Išdažymu rūpinosi V. Bosikis, S. Šiuškus iš savo medžiagos pagamino klauptukus suolelius. V. Miliauskas padovanojo tautinio stiliaus kryžių, žvakidę, pulpitą knygai, M. Miliauskienė — stovus žvakidėms. Lietuvių katalikų moterų draugija paaukojo \$400 užuolaidoms ir draperijom, kurias pasiūvo O. Samulienė. Koplyčia nėra didelė. Joje daugiausia bus laikomos Mišios mirusiųjų atminimui, organizacijų sukaktių ir vedybinių sukaktių progoms.

Sibiro tremtinė Angelė Tamošiūnienė, gyvenanti Melburno priemiestyje pas Bronę Mačiulaitienę, liepos 13 d. atšventė amžiaus devyniasdešimtmetį. Dalyvavo visa šeima su vaikais iki ketvirtos kartos. Šventė buvo pradėta kapeliono kun. Pr. Vaserio atnašautomis Mišiomis. Skaitymus atliko suaktyvintininkės sūnus Jonas Tamošiūnas, vėliau taręs pagrindinį sveikinimo žodį šeimos surengtose vaišėse. Angelė Tamošiūnienė gimė 1895 m. liepos 16 d. Rokiškio apskrityje Žiobiškių kaime. Pokario metais tas kaimas buvo paverstas kolchozu. 1948 m. Angelė su savo vyru Ignu buvo ištremita į Krasnojarsko teritoriją Sibire. Ignas tada jau buvo 78 metų amžiaus. Jie ten sunkiose sąlygose buvo įjungti į miškų kirtimo darbus. Vargti ir badauti teko beveik aštuonerius metus. Grįžę Lietuvon, negavo leidimo gyventi gimtojo Rokiškio apylinkėse. Po ketverių metų mirė Angelės vyras Ignas. Jos atskvietimu Australijon rūpinosi Melburne gyvenantis sūnus Jonas Tamošiūnas su žmona Birute ir šeima. Pastangos ilgą laiką buvo nesėkmingos, kol pagalbą neatėjo darbiččių parlamentaras A. Calwellis. Jo pastangų dėka A. Tamošiūnienė buvo išleista pas sūnų ir jo šeimą.

Britanija

DBLS Nottinghamo skyriaus naujoji valdyba pasiskirstė pareigoms: K. Bivainis — pirm., P. Anužis — vicepirm., N. Vainoriūtė — sekr., J. Šukaitis — ižd., J. Kičias — reikalų vedėjas.

Lietuvių sodyba šiemet švenčia 30 metų sukaktį. Lietuvių namų bendrovė šia proga kviečia tautiečius vasaros atostogų sodyboje praleisti papilptomis kainomis. Viena savaitė su pilnu išlaikymu kainuos 69 svarus. Nuo birželio 10 d. Lietuvių sodybai vadovauja A. ir D. Lapinskai, pasirošę priimti ir aptarnauti svečius.

Joninių pobūvių birželio 24 d. surengė Mančesterio lietuvių klubo sekr. Jonas Verbickas. Jonas pasveikino klubo pirm. A. Podvoiskis, ramovėnų pirm. K. Murauskas ir iš Australijos atvykęs atostogų praleisti V. Lipkevičius. Pobūvyje dalyvavo tys Jonai ir su jais savo vardu dienį šventusi Elena Zebelenė.

Anglijos sklandytojų varžybose sėkmingai dalyvavo lietuvis sklandytojas P. Požerskis, nukšridęs 720 km ir užėmęs IV vietą.

Vokietija

A. a. kun. Augustinas Rubikas, apie 16 metų rūpinęsis Memmingeno ir apylinkių lietuvių sielovada, po sunkios ligos mirė tame mieste liepos 22 d. Velionis gimė 1915 m. rugpjūčio 19 d. Skaisgirijų kaime, Šakių apskrityje. Baigęs Marijampolės marijonų gimnaziją, 1936 m. įstojo Vilkaviškio kunigų seminarijon. Kunigu įšventintas 1942 m. gegužės 10 d. Lietuvoje dirbo vikaru, Vokietijon pasitraukė 1944 m. Studijavo Romoje ir ten gavo teologijos licenciatą laipsnį. V. Vokietijoje dirbo parapijoje, buvo a.a. vysk. P. Brazio sekretoriumi. Jo po mirties negalėjo pastoviai dirbti, nes pats buvo silpnos sveikatos — turėjo džiova. Sustiprėjęs pradėjo aptarnauti Memmingeno lietuvius. Rašė teologinius straipsnius „Aidų“ žurnalui ir laikraščiams, skaitydavo paskaitas Europos lietuvių studijų savaitėse, Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimuose. Palaidotas Memmingeno kapinėse.

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dienai. Norinčius vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai išskietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijos teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Keliatorių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Dabartinės Lenkijos lietuvių grupė prie Dariaus-Girėno paminklo Pšcelnike, kur liepos 13-14 d.d. paminėjo žuvusių lakūnų metines. Dalyvavo gausus būrys tautiečių iš įvairių krašto vietovių

Apie mitus ir jų skleidimą

(Atkelta iš 3-čio psl.)

ištvermės šviesesnių dienų laukdamas".

Nesiimu čia atitaisyti kiekvieną tikrovę iškraipantį L. Mockūno teigimą. Pažymėsiu tik tai, kad nėra tikslu sakyti, jog Kazimieras paskelbtas šventuoju įsikūsiu pačiam krašto valdovui, kitaip sakant, politiniais sumetimais. Karalius Zigmantas III Vaza siekęs tokiu būdu greičiau sunaikinti protestantiizmą ir stačiatikybę savo žemėse. Tai teigimas, labai panašus į marksistinių istorikų Lietuvoje tezę. Nepripažįstama dvasinė dimensija, viskas suvedama į savanaudiškus, žmogiškus, materialinius interesus. Esą karalius parašė popiežiui, popiežius pasirašė šventuotį skelbimo aktą, ir baigtas dalykas. O tikrovė nepalyginamai sudėtingesnė! Ne popiežiai ir ne karaliai "gamina" šventuosius!

Į karaliaitį Kazimierą kaip šventąjį pirmieji pradėjo žiūrėti, jo pagalbos maldauti paprastai Lietuvos miestiečiai ir kaimiečiai; jiems jis buvo vargstančiųjų, nuskrįstusių, pagalbos reikalingųjų globėjas ir užtarėjas. Tik vėliau, kai nuostabaus ir ištikimo pas Dievą užtarėjo garsas buvo plačiai pasklides, į jį ėmė kreiptis ir galingieji: didikai, karai vadai, karaliai. Ne karaliai prašant, o jam visai nežinant, šv. Kazimiero vardas jau 1583/84 m. buvo įrašytas į martirologiją. Tai padaryta remiantis vysk. Z. Ferrerio rašyta ir 1521 m. išleista šventojo biografija. Popiežiaus Klemenso VIII 1602 m. brevė (ne bulė!) nėra šventuotį skelbimo aktas, o tiksliai šv. Kazimiero liturginio kulto Lietuvoje ir Lenkijoje sutvarkymas. Šio kulto plitimas nepatikio protestantams kaip ir aplamai šventųjų garbinimas, bet dėl to niekas jų nenaikino. Įvairios, dažnai vietinių ir laikinių aplinkybių iššauktos konfesinės trintys nekludė protestantams Lietuvoje išlikti per šimtmečius, net kompaktinėse bendruomenėse, kaip Kėdainiuose ir Biržuose.

O tai, ką L. Mockūnas rašo apie istorinę kazimierinę Lietuvą ("kad ji nebuvo priešingybė vergijai"), yra tipiškas noras laikyti kitus nieko nesuprantančius ir juos niekinti.

Minėtame "Tėviškės žiburių" vedamajame aiškiai nurodyta, kokia prasme kazimierinė Lietuva buvo priešingybė vergijai. Pabrėžiamas nuo kitų nepriklausomumas, religinė, tautinė, valstybinė laisvė. Net eidama išvien su Lenkija ji nebuvo "nustojusi savo valstybingumo ir patekusi vergijon". Panašiai ir jubiliejinio kongreso manifeste kazimierinė Lietuva — priešingybė vergijai suprantama kaip "pilnai savarankiška, nepriklausanti nuo savo kaimynų, gaivinama kazimierinės-kriščiūnų dvasios". Atrodo, aiškiau ir nebuvo galima išreikšti to, kas norėta pasakyti.

Ką daro L. Mockūnas? Užuoat gilines ir religines, tautines, valstybines laisvės problematiką praityje, jis gudriai persoka ant ekonominių ir socialinių santykių arkluko ir ima juo jodinėti pagal gerai žinomą receptą: šių dienų tvarką laikyti mastu praėjusiems amžiams. Vergija jam — "valstiečių likimas visiškose ponų valdžioje". Iš to savaime seka: kai nebėra ponų valdžios, nebėra nei vergijos; reikia tik

džiaugtis ir dėkoti tiems, kurie mūsų krašte sakosi nuvertę ponų valdžią ir atnešę liaudies valdžią. Kad tikrovė yra visiškai kitokia, visi matome. Lietuva niekuomet nebuvo taip pavergta, jos žmonių laisvė niekuomet nebuvo taip suvaržyta, paniekinta kaip dabar. Net toks nekalts dalykėlis, kaip trijų spalvų — geltonos, žalios ir raudonos — gėlių puokštėje sudėstymas ar vaikui padovanotos lėlės tų spalvų drabuželiais apdėtytas ten yra baudžiamas kaip didžiausias nusikaltimas!

Kad šv. Kazimieras praeityje buvo kovų už laisvę simboliu, kaip matėme, yra istoriška tikrovė. Kazimierinės

Lietuvos idėja, kaip tautos, kuri seka taurių žmoniškumo, kitų atjautimo, bet ir savo laisvės pajautimo pavyzdžiu, kurį rodo mums tautos ir krašto šventasis globėjas ir kurį kriščiūniška dvasia gaivina bei stiprina, yra mūsų troškimas ir siekimas, atremti mūsų tautai ir tautiečiams primestą vergiją. Ar į darnų taurių, savo tėvynės skaudžią dalį atjaučiančių lietuvių sąskambį bandomi įmaišyti grubūs disonansai yra nesugebėjimas, ar nenorėjimas prisitaikyti prie sutartinės, ar koks kitoks tendencingas baslio riedančių ratus kaisiojimas, — trespredžia patys skaitytojai.

Mažos apylinkės didis veikėjas

A. a. Karolis Lukošius - mokytojas, agronomas, ūkininkas, visuomenininkas

P. AUGAITIS

Š. m. liepos 29 d. Londono ligoninė, darant širdies operaciją, mirė Karolis Lukošius, gyvenęs su šeima Tillsonburge, Ontario.

Jis buvo gimęs 1919 m. kovo 25 d. Vabalių k., Kėdainių aps. Baigęs Šiaulių mokytojų seminariją, buvo mokytoju Uptės pradžios mokykloje. Bolševikmetyje buvo perkeltas mokytojauti į grąžintą rytinę Vilniaus krašto dalį.

Okupantams pradėjus mokyklose įgyvendinti komunistinį režimą, Karolis metė mokytojo darbą ir pradėjo studijuoti agronomiją Dotnuvoje. Karui artėjant į pabaigą ir vėl tėviške užplūstant raudoniesiems, Karolis atsidūrė Vokietijoje. Pradžioje apsisėjo Kėlnų pabėgėlių stovykloje. Isteigęs baltiečių universitetą Pineberge, jis persikėlė ten tęsti agronomijos studijų. Čia sutiko iš Dotnuvos laikų pažįstamą kolegę Birutę Svilaite, su kuria pažintis tolydžio stiprėjo.

1947 m. Karoliui atsirado proga išvykti Kanadon miško darbu. Atlikęs vienerių metų sutartį, jis su būreliu draugų persikėlė į Hamiltono miestą, kur jau rado užuomazgą lietuviškos parapijos. Čia ir vėl likimas suvedė jį su jau pažįstama Birute Svilaite, ir į jiedu 1949 m. sumainė aukso žiedus.

Po poros metų ši jauna šeima persikėlė į Delhi-Tillsonburgo apylinkę ir pradėjo ūkininkauti nuosavame tabako ūkyje. Čia irgi rado užuomazgą lietuviškos parapijos ir besisteigiančią KLB apylinkę. Karolis čia visa širdimi pasinėrė į organizacinę apylinkės gyvenimą. Pavartę apylinkės lietuviškos veiklos protokolų knygas, daugiausiai rasime jo pavadė kaip pirmininkaujančio ar sekretoriaujančio susirinkimuose.

Labiausiai išryškėjo jo mokytojo talentas. Per eilę metų jis buvo pagrindinis mokytojas šeštadieninėje mokykloje. Visi apylinkės vaikai (žydėjimo metais apie 50) gausiai lankė mokyklą, nes jie pamėgo jo mokytojavimo formą. Jis ne tik mokė kalbos, bet su jais ir žaidė bei dainavo; istorijos pamokoje sugebėjo imituoti kriuvų kriavitį, literatūros — Kreves skerdžių Lapiną, o Kaledų eglutės proga — nepažįstamą Kaledų senelį. Šalia kitų mokytojų jam labiausiai turime būti dėkingi, kad su savo jaunąja karta dar galime susikabinti lietuviškai.

Kitas didelis jo talentas — puikus baritonas ir jautri muzikai klausa. Jį pademonstruodavo giedodamas mūsų parapijos chore nuo pat jo įsteigimo pradžios. Be to, turėjo auksinę širdį: prašomas bet kokią patarnavimo, nemokėjo pasakyti ne. Turėjo puikią iškaltą ir poetinę gyslelę, kurią dažnai parodydavo atsisveikinant mirusį ar šiaip visuomeninio gyvenimo progomis.

Buvo pavyzdingas tėvas — išaukino bei išmokslo sūnų Kastytį ir dukrą Jūrą, kurie jau yra sukūrę lietuviškas šeimas ir

A. a. KAROLIS LUKOŠIUS

augina vaikaičius. Jų šeima taip pat priklauso ir yra rūpestingai jį namuose globojama žmonos Birutės mamytė, kuri šiomis dienomis sulaukė 101 metų. Jau keletas metų reikia pakaitomis prie jos budėti, nes senatvės prieštata prie lovos ir be pagalbos negali judėti. Tai retai užtikamas pavyzdys vaikų meilės paliegiuosiems tėvams. Ir kaip graudžiai praverko šimtmetė motinėle, sužinojusi apie gerojo žentelio mirtį ir aimanavo, kodėl Dievulis ne ją vietojį jo pasiėmė.

Už a. a. Karolį Lukošį Tillsonburgo laidotuvių koplyčioje meldėsi per du vakarus visa apylinkė ir giminės bei draugai iš toliau. Antrą vakarą po maldų buvo organizacijų atsisveikinimas. Kalbėjo: J. Lukšys KLB apylinkės vardu, V. Garnelienė — parapijos choro, S. Beržinis — vietos šaulių ir A. Ratavičienė — KLB moterų draugijos Delhi skyriaus.

Už velionį užprašytos 54 šv. Mišios ir vietoj gėlių suaukta lietuviškiems fondams ir spaudai apie \$800. Karstas skendo gėlėse (25 vainikai, nors šeimos buvo pagedaita vietoj gėlių aukoti fondams). Maldose dalyvavo daug jaunimo, kuris tuo būdu pagerbė savo buvusį mokytoją.

Laidotuvių pamaldas šv. Kazimiero šventovėje atliko klebonas kun. L. Kemėsis ir svečias iš Toronto — klebonas kun. J. Staškus, pasakęs labai gražų pamokslą. Palaidotas Delhi kat. kapinėse.

Šermenų pietuose dalyvavo apie 200 žmonių. Liko žmona Birutė, sūnus Kastytis su šeima (ūkininkauja tėviškės ūkyje), dukterė Jūrą su vyru (London, Ont.), brolis Hamiltone, dvi seserys ir brolis Lietuvoje.

Karstą nešė Karolio ir Birutės brolių vaikai.

Per anksti Karolis atsisakė iš mūsų, palikdamas savo artimųjų sielą dideliame gedulo, o mūsų apylinkę ir visą jo lietuvišką veiklą su spragom, o parapijos chorą — be pagrindinio boso.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir atpaaukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

Nepalikime jų vienu

Kanados lietuvių dienos jau šiapus kalno. Dar kelios savaitės, ir nušvis jų pirmasis rytas Toronte. Šio miesto lietuviai veikėjai jau senokai bruzda, ruošdamiesi jį sutikti.

Ką reiškia mums šios dienos? Jos reiškia dvasinį, kultūrinį ir tautinį ryšį, mus jungiantį į vieną gražią lietuvišką šeimą, atsidūrusią už tėvynės ribų. Jos yra mūsų broliškumo, draugiškumo ir svetingumo šventė.

Ak, kiek pastangų ir darbo reikia įdėti, kiek brangaus laiko sugaišti, kad ji pasisektų, kad taptų gaivalinga ir jauki, kaip kadaise savo tėvų kieme. Betgi jos pasisekimui neužtenka vien tik organizatorių triušo, neužtenka vien tik solistų, choristų ir dirigentų repetitijų, kurių metu šilkais išpuošiami dainos garsai. Čia ir žodžiui reikia meniško pavidalo, idant jis pataikytų į klausytojo širdį.

Tai gi klausytojas... Klausytojas bus pats svarbiausias dalyvis šioje šventėje. Be klausytojų nustos egzistavę choral,

be žiūrovų taps beprasmės meno kūrinys parodos, be skaitytojų sudulės knygos ant lentynų, tuščioji salė negalės įvykti nei Kanados lietuvių dienos.

Dėl to torontiečiai nuoširdžiai kviečia visos Kanados lietuvius gausiai dalyvauti savo šventėje 1985 m. spalio ilgąjį savaitgalį, 11-13 dienomis. Paraginkite vieni kitus, paremkite nepasiturinčius finansiskai, o gal kai kuriem ir kelionės bilieta nupirkite. Tegul Toronto kitataučiai išvysta lietuvių vieningumą ir jų tautinį susipratimą. O tai bus neįkainojamas atlyginimas ypač mūsų broliams ir sesėms tėvynėje, išgirdusiems apie mūsų dvasinį pakilimą ir pareikštą ištikimybę savo tautai.

Be abejonės, kanadiečiai mielai laukia svečių ir iš Amerikos lietuvių bei kitų kraštų. Šventės dalyviai, atvykę iš tolo, nakvynėmis, kiek galima, pasirūpina patys, o, iškilus reikalui, tesikreipia į KLB Toronto apylinkės valdybą (1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., M6P 1A6, tel. 532-3311.

Inf. — A. Kalnius

Įnašai knygos išleisti

Dr. Broniaus Povilaičio knygai išleisti fondo komisija (pirm. Algis Ratavičius, R.R.1, Otterville, Ont., tel. 519-879-6743; sekr. Monika Povilaitienė, 30 Parkwood Dr., Tillsonburg, Ont., tel. 519-842-8148; ižd. Petras Augaitis, 500 Talbot Rd., Delhi, Ont., tel. 519-582-2228) praneša, kad 1985 m. rugpjūčio 1 d. fondo kasoje buvo: "Paramoj" Toronte (s-tos nr. 7961) \$5026.85 ir "Royal" banke Tillsonburge (s-tos nr. 700 8329) \$289.18. Beveik visus pinigus perkėlėm į "Paramą" dėl geresnių palūkanų, o Tillsonburge palikome tik gyvą s-tą dėl patogumo norintiems įnašą padidinti ar naujai paaukoti.

Fondo komisija nuoširdžiai dėkoja už gausias pradines aukas, už supratimą reikalo aukoti.

Tačiau turime tik apie pusę knygai išleisti reikalingos sumos. Norintieji dar padidinti savo įnašą ar naujai paaukoti prašomi kreiptis aukščiau nurodytais adresais ar pasinaudoti bankų sąskaitomis. Torontiečiams savanoriškai pasiūlė padėti: agr. Viktoras Dailė (51 Worthington Cres., Toronto, Ont. M6S 3P5, tel. 769-5710) ir agr. J. Dambaras (22 Hewitt Ave., Toronto, Ont. M6R 1Y3), Wasagoje — Teklė Sakonienė, Montrealy — P. Lukoševičius (479 Bourbonnais St., La Salle, Que., tel. 1-514-366-1210). Laukiame stipresnės paramos iš agronomų sąjungos Čikagoje.

Pridedame iki šiol aukojusių sąrašą. Radę netikslumų ar klaidų kreipkitės į P. Augaitį.

Dr. Broniaus Povilaičio knygai išleisti fondui aukojų vietoj gėlių per jo laidotuves.

\$200: Algis Ratavičius, A. K. Ratavičaitis, J. B. Lukoševičiai, P. I. Lukoševičiai, Lukoševičių jaunimas (D. L.), A. Klemienė.

\$100: L. Kubilienė, A. Kubilius, Z. P. Augaičiai, V. M. Miceikos, B. B. Dirsės, D. J. Žiogai, J. E. Stradomsčiai, D. O. Šiurnos, B. A. Stonkai, A. M. Beniūšiai, P. V. Lapiečiai, P. S. Pargauskai, J. R. Lukoševičiai, J. L. Giedraitis, V. E. Sondos, V. Vaitkus. \$76: Mrs. Frank Stier.

\$50: R. Kubiliūtė, A. Kubiliūtė, T. Kubilius, E. R. Juodžiai, A. S. Baršauskai, A. Kairys, V. A. Lukai, V. M. Kazlauskai, V. D. Dargiai, A.

J. Jankaičiai, A. Budreika, V. L. Dailė, L. L. Balsiai, D. Zulonienė, V. Montvilas, K. Dalinda, J. A. Paršeliūnai, L. M. Garbauskai, (20.00 dol.) A. Dimitrijevas, Stasė Vaišvilienė.

\$40: J. Dambaras, E. J. Čuplinskai, Montvilai, G. E. Rugieniai, A. B. Dragūnėvičiai.

\$30: J. Klimas, Birutė Znotinienė, Br. Saulėnas.

\$25: S. Janušauskas, R. Z. Rimša, Z. Stonkus, R. O. Sergaučiai, C. J. Kurai, J. E. Daniūnai, L. Skripkutė, J. R. Pleiniai, Ostender Funeral Home, E. M. Kucinai, Imperial Leaf Tobacco.

\$20: Gražina Balčiūnienė, Ada Lediene, S. Čepas, T. V. Basčėnai, P. A. Grigai, M. A. Pranėvičiai, V. K. Ottai, J. B. Strazdai Mississauga, J. Jurenas, L. J. Vitai, B. Rudokienė, J. Jauneika, V. Galeckas, K. B. Lukošiai, E. Kairienė, Z. B. Orvidai, Aldona Aleliūnienė, J. V. Joci, J. H. Mačiuliai, A. Augustinavičius, P. Janulis, B. F. Šopiai, Eug. Lukošienė, J. B. Maziliauskai, U. Bleizgienė, Mrs. M. Heleniak, The Molnar Family, J. Paškevičienė.

\$10: L. Girinis-Norvaiša, A. Matulionienė, M. D. Norka, M. J. Stankaičiai, P. Pekarskienė, S. R. Beržiniai, B. O. Čekos, D. Bertulienė, B. E. Gudinskai, Br. Rutkauskienė, V. B. Vytai, D. Rugienis, P. V. Garneliai, J. M. Rimkai, J. B. Lukšiai, E. Razokienė, M. D. Chainauskai, A. T. Žebertavičiai, V. E. Vindašiai, K. Walker, W. M. Gordon, S. V. Jakubickai.

\$15: F. L. Gurskiai, V. Zadurskis.

\$5: M. Gudelienė, J. Stonkus, Mr. & Mrs. Drotos, F. Vasilūnas, Mrs. Viola Gropp.

Irašai — iki 1985 rugpjūčio 1 d. P. Augaitis

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

PADĖKA

Netekę mylimos žmonos, brangios mamytės ir sesers

a. a. MARIJOS MARCIENĖS,

reiškiame gilią padėką: kun. P. Diliui, kun. A. Žilinskui, kun. J. Staškui, kun. K. Káknevičiui, kun. E. Putrimui už velionės lankymą ligoninėje ligos metu.

Gili padėka priklauso kun. P. Diliui, kun. A. Žilinskui ir kun. E. Putrimui už maldas laidotuvių koplyčioje ir pamaldas šventovėje.

Dėkojame išganytojo parapijos chorui už giedojimą koplyčioje ir jo vadovui P. Šturmui už vargonavimą. Ačiū L. Marcinkutei už gražias solo giesmes, J. Govėdai — už akompanavimą.

Gilią padėką reiškiamė karsto nešėjams, visiems giminėms, draugams bei pažįstamiems, kurie lankėsi ligoninėje, koplyčioje, dalyvavo pamaldose ir jų palydėjo į amno poilsio vietą.

Ačiū visiems, kurie aukoję išganytojo parapijai, užprašė šv. Mišias, atsiuntę gėles į ligoninę, koplyčią ir namus. Ačiū už pareikštą užuojautą spaudoje, laiškais ir asmeniškai ir už aukas "Tėviškės žiburiams".

Dėkojame p. Stanulienėi už paruošimą pusryčių laidotuvių dalyviams, mieloms ponioms už patarnavimą ir pyragus.

Mūsų liūdnoje valandose jūsų visų parodytas nuoširdumas bei pagunda mums visados liks neužmirštas. Teatlygina jums Dievas.

Nuliūdę — vyras Alfonsas, dukros Milda ir Della, brolis Ričardas

MYLIMAI MAMYTEI

mirus Lenkijoje,

reiškiame nuoširdžią užuojautą jos dukrai BIRUTEI ir vyruvi TEODORUI STANULIUI bei šeimai —

M. Petrikienė

B. J. Maziliauskai

A. I. Jurcevičiai

Mielam mūsų choro nariui

a. a. KAROLIUI LUKOŠIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo žmoną BIRUTĘ, sūnų KASTYTĮ, dukrą JÜRATĘ ir jų šeimas bei kitas gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Delhi Šv. Kazimiero parapijos choras

A+A

KAROLIUI LUKOŠIUI

mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, sūnų KASTYTĮ, dukterį JÜRATĘ su šeimomis bei visus gimines gilaus liūdėsio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

M. Z. Obelieniai

L. J. Vitai

V. P. Garneliai

A+A

KAROLIUI LUKOŠIUI

mirus,

jo žmonai BIRUTEI, sūnui KASTYČIUI, dukrai JÜRATEI, broliui PETRUI ir jų šeimom reiškiamė nuoširdžią užuojautą jų liūdėsio valandoje bei kartu liūdime —

L. J. Jakaičiai

T. P. Kareckai

A+A

KAROLIUI LUKOŠIUI

mirus,

žmoną BIRUTĘ, dukrą JÜRATĘ ir sūnų KASTYTĮ su šeimomis bei visus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

Monika Povilaitienė

Karolina Kubilienė

Irena ir Petras Lukoševičiai

A+A

ELENAI GALECKIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos vyruvi VINCUI, dukrai IRENAI, sūnams — HENRIKUI ir EDVARDUI, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

A. A. Lapėnai

E. V. Vindašiai

K. J. Jauneikos

B. Rudokienė

E. B. Vyšniauskai

B. J. Lukšiai

A+A

JADVYGAI AMBROŽAITIENEI

Kingstone iškeliavus amžinybėn,

reiškiamė didžiausią užuojautą jos vyruvi muzikui ALEK-SANDRUI, sūnui dr. KAZIMIERUI, marčiai ANGELEI, vaikiaičiams — EUGENIJAI, JUDITAI, MONIKAI ir TOMUKUI —

Antanas ir Anastazija Tamošaičiai

Vytautas ir Bronė Pallioniai

Algimantas ir Jonė Kirkilioniai

Marytė ir Jonas Zelizniak

Aldona Veselkienė

PADĖKA

Mūsų mylimai mamai ir močiutei

a. a. ANTOSEI BIELIŪNIENEI

iškeliavus amžinybėn,

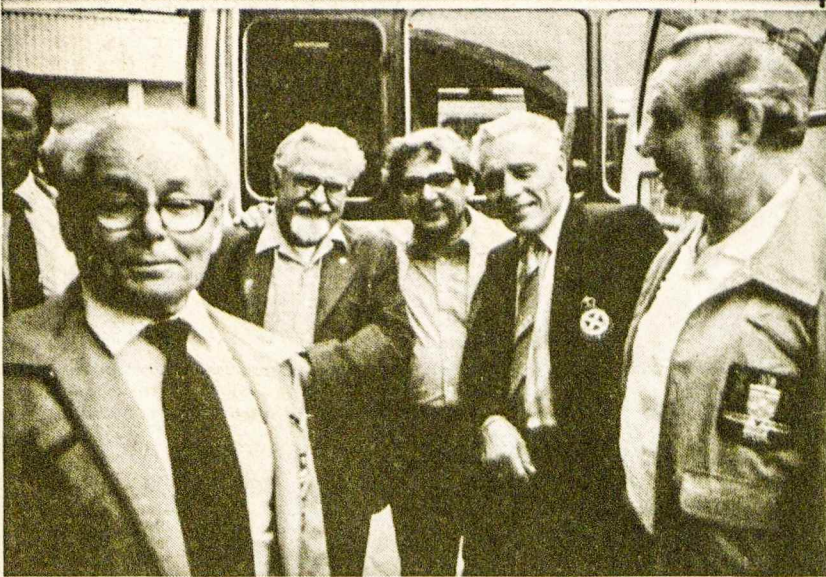
nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Butkui, OFM, už gedulines šv. Mišias, pasakytą pamokslą, maldas laidotuvių namuose ir kapinėse.

Nuoširdus ačiū klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už dalyvavimą šv. Mišiose ir paskutiniame atsisveikinime, solistams A. ir V. Paulioniams už giedojimą šventovėje.

Gili padėka karsto nešėjams, visiems atsilankiusiems maldoms laidotuvių namuose ir šventovėje, užprašytas šv. Mišias, aukas, atsiųstas gėles, pareikštą užuojautą žodžiu, spaudoje bei raštu ir palydėjimą mirusios į amno poilsio vietą.

Liūdentys sūnūs — Jeronimas ir Kostas su šeimomis

Welland, Ontario

Britanijon gastroluoti atvykusį Toronto lietuvių vyrų chorą "Aras" Prestwicko orauostyje, Skotijoje, pasitiko DBLS Glasgow apylinkės pirm. J. BLIUDŽIUS ir Sv. Cecilijos choro vadovas P. DZIDOLIKAS. Iš kairės: pusiau matomas išvykos vadovas VYT. PEČIULIS, J. MANIUSKA, P. DZIDOLIKAS, "Aro" dirigentas sol. V. VERIKAITIS, J. BLIUDŽIUS, J. VASKEVIČIUS

Sėkmingi "Aro" koncertai Britanijoje

Iš sėkmingų gastrolijų Britanijoje rugpjūčio 3 d. naktį į Torontą sugrįžo vyrų choras "Aras". Britanijoje jie koncertavo trijuose miestuose — Glasgove, Nottinghame ir Londone. Visur dainininkai buvo tautiečių laukiami ir suširdžiai sutikti. Koncertų salės visur buvo pilnos žmonių, ypač daug jų buvo rugpjūčio 2 d. koncerte Londone, kuriame dalyvavo ir vienas iš Londono miesto burmistrų, Lietuvos atstovas Britanijai V. Balickas su ponia, DBLS centro v-bos pirm. J. Alkis, Londono lietuvių parapijos klebonas kun. dr. J. Sakevičius, MIC, ir daug kitų svečių.

Choras ir sol. V. Verikaitis visuose koncertuose išlaikė aukštą dainavimo lygį. Buvo taip pat kitų atkreiptas dėmesys ir į mūsų virtuoziską akompaniatorių muz. J. Govėdą.

Skotijoje "Aro" vyrus globoti išsivežiojo Glasgove ir apylinkėse gyvenantys lietuviai bei jų draugai skotai. Nottinghamo dalis choristų gyveno privačiai pas lietuvius, o kiti buvo patogiai apgyvendinti universiteto bendrabutyje, kuriame jie buvo ir maitinami.

Londone visas choras buvo apstojęs miesto centre esančioje "Imperial" kolegijoje, kurioje taip pat turėjo visus patogumus.

Visose gastrolijų vietovėse "Aras" buvo priimtas tų mies-

tų burmistrų, kur buvo pasi-keista iš Mississaugos ir Toronto burmistrų jiems nuvežtomis dovanėlėmis. Nottinghamo didžiojo rotušės svečių priėmimo salėje tikriausiai pirmą kartą nuskambėjo "Ilgiausių metų" jaunam ir simpatiškam burmistrai. Taip pat neįprastą koncertą "Aras" turėjo DC-8 lėktuve pakeliui į namus, lėktuvui nusileidus Labradoro Goose Bay orauostyje. Kapitono paprašyti, vyrai ir čia neatsisakė padainuoti porą dainelių.

Gastrolės laikomos labai gerai pasisekusiomis. Šių dienų kelionės, lengvai išstariamas anglų kalba". Tačiau J. Strazdas paminėjo, kad tuo vardu jau veikianti statybos b-vė Toronte, dėl to tas pats antras vardas galės sudaryti keblumą. Taiopigi pranešė, kad kvietas į susirinkimą buv. Klaipėdos Žemės ūkio banko direktorius Petras Šernas negalėjęs atvykti, nes kaip tik tuo metu evangelikų kunigas Ansas Trakis iš Čikagos buvo atvykęs pas jį. Taip pat minėjęs, kad stengiasi įtraukti į steigiamą bankelį žinomus ir patikimus asmenis, Lietuvoje dirbusius finansinėje ir ekonominėje srityje — Joną Matulionį ir Feliksą Senkų.

Platesnis gastrolijų aprašymas bus vėliau. K. M.

Kaip atsirado "Parama" ir kiti bankeliai

Prisimenant pirmuosius žingsnius prieš tris dešimtmečius

"Paramos" steigėjai

Lietuviams kuriantis Toronte, 1952 m. vasarą Jurgiui Strazdui, Vytautui Meilui ir Aleksui Kiršoniui kilo mintis įsteigti kredito kooperatyvą. Lietuvių namai Dundas W. ir Ossington g-vių kampe jau buvo įsigyti. Taigi būstinė būsimam bankeliui buvo paruošta. Vieną vakarą man skambino A. Kiršonis ir sakė, kad J. Strazdas ir V. Meilus prašė mane aktyviai prisidėti prie kooperatyvo įsteigimo. Jie aplankysią lenkų ir ukrainiečių veikiančius bankelius ir sužinosią steigimui reikiamus kelius. Apie tai pranešė ir kitiems savo draugams bei pažįstamiems, sudarė 21 asmenų grupę (to reikalauja 20p. įstatai), ir vieną ketvirtadienio vakarą susirinko Lietuvių namuose steigimo reikalų aptarti.

Leidimas steigti

1952 m. spalio 7 d. susirinko 21 steigėjas. Jie buvo sukviešti privačia iniciatyva. Čia buvo užpildyti oficialūs pareiškimas leidimui gauti. Pirmininkavo J. Strazdas. Steigėjų buvo pradžioje pasiūlytas kooperatyvo vardas "Talka". Adolfas Bajorinas komentavo: "Vardas gražus, dviskiemis, lengvai išstariamas anglų kalba". Tačiau J. Strazdas paminėjo, kad tuo vardu jau veikianti statybos b-vė Toronte, dėl to tas pats antras vardas galės sudaryti keblumą. Taiopigi pranešė, kad kvietas į susirinkimą buv. Klaipėdos Žemės ūkio banko direktorius Petras Šernas negalėjęs atvykti, nes kaip tik tuo metu evangelikų kunigas Ansas Trakis iš Čikagos buvo atvykęs pas jį. Taip pat minėjęs, kad stengiasi įtraukti į steigiamą bankelį žinomus ir patikimus asmenis, Lietuvoje dirbusius finansinėje ir ekonominėje srityje — Joną Matulionį ir Feliksą Senkų.

Steigiamasis susirinkimas

Leidimas iš Draudos departamento gautas 1952 m. gruodžio 19 d. 1953 m. sausio 17 d., sekmadienio popietę, Lietuvių namų rūsių kampos su mediniais suoliais tapo susirinkimo vieta. Dalyvavo apie 20 asmenų, privačiai sukviešti. Dalyvavo ir Jonas Matulionis, tuo metu gyvenęs Hamiltone, ir Feliksas Senkus iš Toronto. Susirinkimui pirmininkavo J. Strazdas, sekretoriavo L. Adomavičius. Į valdybą buvo išrinkti: Petras Šernas, Jonas Matulionis, Jurgis Strazdas, Vytautas Meilus ir Aleksas Kiršonis; į kredito komisiją: Feliksas Senkus, Povilas Budreika ir Herbertas Stepaitis; į revizijos komisiją: Stasys Banelis, Vladas Balsys ir Leonas Adomavičius. Valdomųjų organų sudėtis buvo numatyta prieš susirinkimą ir, pirm. J. Strazdui pasiūlius, vienbalsiai buvo išrinkti.

Bankelio operacijos

Bankinės operacijos buvo pradėtos 1953 m. vasario 20 d. Lietuvių namų bibliotekos patalpoje (II aukšte). Operacijos pradžioje ilgesnį laiką vykdavo tik penktadienio vakarais ir šeštadienio rytais. Neapmokamu vedėju ir tarnautoju buvo Aleksas Kiršonis, išstudijavęs ir pradėjęs pagal Ontario prov. kooperatyvų įstatymą atskaitomybę ir administravimą. Tik metų pabaigoje, pagal bankelio pajamas, valdyba jam atlygindavo 75-100 dolerių už metus. "Pamatysite, už kelių metų lietuviai varžysis dėl bankelio vedėjo vietos" — sakydavo Kiršonis. Bankelis vystėsi labai lėtai. Pradžioje buvo priimamos tik santaupos ir išduodamos asmeninės paskolos gana apžėrtai sumai. Naujakuriai neturėjo atliekamų pinigų taupyti, be to, ne per daug pasitikėjo bankeliu. Kliūtį taip pat sudarė, kad neturėjo čekių sistemos bei teisės duoti nekilnojamo turto paskolas. Bankelio veikla padidėjo, kai buvo įvestos čekių operacijos ir įgytas pasitikėjimas lietuvių visuomenėje.

Man prieš akis vis dar stovi pirmasis vakaras. Beveik visi valdomieji organai suėjo į bankelio atidarymą. A. Kiršonis sėdė už stalo išsidėstęs knygas ir kooperatyvo taisykles. Ne vienas žmogus per visą vakarą nepasirodė, nors visos patalpos užėmė nuo lietuvių, atėjusių čia susitikti su draugais ir išgerti alaus. Tuo metu į Lietuvių namus sueidavo žmonės penktadienio vakarais susipažinti, išgirsti naujienų ir sužinoti pelningesnių uždarbio vietovių.

Prieš uždarant bankelį, aš įnešiau į savo sąskaitą dešimt dolerių — du valdiškus čekius, t.y. vaikų priedus. Strazdas, tai matydamas, tarė: "Aš maniau, tu atsineši trejetą šimtų dolerių ir

įneši į bankelio sąskaitą". Aš nieko neatsakiau, nors buvau susitaupęs grynais pinigais \$300 ir eidamas į bankelį ketinau įnešti. "Jei jūs neįnešate, — pagalvojau, tai kam aš turiu kišti?" Augustinas Kuolas, namų bibliotekos vedėjas, pamatęs mane įnešant du čekius, tarė: "Ir aš įnešiu, turiu taip pat tokius du čekius". Tai buvo pirmieji įnašai į bankelį.

Pirmąsias vienuolika banko knygelių valdomųjų organų nariams, Strazdo paragintas, išrašiau aš. Pirmus penkis skaičius paskyriau valdybos nariams, sekančius tris — kredito komisijai ir tris — revizijos komisijai.

Ilgainiui bankelis įgavo visuomeninę pasitikėjimą. Jo veikla plėtėsi. Atėjo laikas įvesti čekių sistemos atskaitymą, išduoti kilnojamam bei nekilnojamam turtui įsigyti paskolas, pasamdyti apmokamą vedėją, padėjęją bei kitus tarnautojus, pradėti kasdieninę bankelio veiklą, pastatyti naują priestatą prie Lietuvių namų ir ten įrengti, pagal archit. Algimanto Banelio projektą, bankeliui būstinę.

Valdybos nariai

Šalia lietuviškų parapijų, svarbiausias ekonominės ir finansinės veiklos variklis tuo metu Toronte buvo Jurgis Strazdas. Šalia savo statybos b-vės nuolatinio darbo, visą laisvalaikį, kuris kartais užsitedavo iki vidurnakčio, skirdavo visuomenės reikálams. Visur skelbdavo savo mintį: "Išigykime bendruomenei namus, įsteikime bankelį, nusipirkime ūkį, pastatykime senelių namus". Deja, ne viskas jam pavyko. Buvo įvairių kliūčių, tačiau didžiausia kliūtis buvo jo liga, kankinanti jį jau 8-rius metus.

J. Strazdas — nepaprastai stipraus būdo, neįsėmiamos energijos, darbštumo ir veržlumo žmogus. Puikus kalbėtojas, loģiškas, atkaklus siekti to, kas naudinga paskiram lietuviui ir visai bendruomenei. Tos savybės padarė jį pirmaeilium Lietuvių namų ir "Paramos" steigėju. Be to, prisidėjo akademini išsilavinimas, patirtis nepriklausomoje Lietuvoje ekonominėje ir politinėje srityje.

Tačiau jis, kaip ir kiekvienas individas, turėjo ir silpnų pusių. Absoliutus savimi pasitikėjimas, neištyrus visų galimų pavojų, retkarčiais privedavo jį prie nesėkmės. Pvz. jo dalininystė su p. Motušiui bei nesėkmė "Courtland Packers" finansavime. "Courtland Packers" finansavime iš dalies buvo atsakinga ir visa tuometinė valdyba. Kai kurie valdybos nariai ar tai nepajėgė suvokti bėgimų įvykių, ar nemokėjo kovoti su jais. Jie buvo beveik patenkinti, kad pats valdybos pirmininkas visus bankelio reikalus tvarko.

Aktyviausiu J. Strazdo padėjėju, irgi darbštumu ir energija pasižymintiu, tektų laikyti Aleksą Kiršoną. Pažinojau jį iš Kauno. Vienu metu buvau su juo toje pačioje klasėje. Tada jo pavardė buvo Keršanskis — liktinis puskarininkis. Gavęs brandos atestatą, baigė ekonominius mokslus, tarnavo Kaune "Maitos" centro sąsakytybos skyriaus vedėju pavaduotoju. Politinį ir visuomeninį subrendimą išugdė "Neolituania" korporacijoje. J. Strazdui jis daug kuo padėjo — atskaitomybės žiniomis ir pakankamu, pačioje pradžioje, anglų kalbos mokėjimu.

Labai svariu ir svarbiu nariu laikytinas Vytautas Meilus. Jo tėvas buvo ilgametis aktyvus ir sumanus "Lietūkio" centro val-

dybos direktorius. Vytautas, baigęs ekonominius mokslus ir turintis platų finansinį bei administracinį patyrimą iš Lietuvos, buvo labai pozityvus bankelio reikalų svarstyme ir nepaprastai naudingas "Paramai". Pažinojo daugelį įtakingų žmonių, palaikė su jais gana artimus ryšius, gerai mokėjo anglų bei kitas kėlias kalbas.

Petras Šernas buvo ilgametis Klaipėdos Žemės ūkio banko direktorius, baigęs ekonominius mokslus Berlyno universitete. Jo dalyvavimas valdyboje buvo labai svarus "Paramai".

Jonas Matulionis buvo didelis finansinio pasaulio žinovas, ilgai dirbęs finansinėse įstaigose Lietuvoje. Būdamas aktyvus visuomenės veikėjas, labai daug prisidėjo prie "Paramos" išaugimo.

Kredito komisija

Kaip J. Strazdas vyravo bankelio valdyboje, taip Feliksas Senkus sumaniai vairavo kredito komisiją. Baigęs ekonominius mokslus, ilgą laiką dirbo Lietuvos banke Kaune. Buvo skyriaus vedėju. Pažinojo gerai visą Lietuvos banko piniginės sistemos struktūrą ir politiką. Mokėjo kelias kalbas, vertėsi Toronte nekilnojamo turto pirkimu-pardavimu. Ypatingai svarus buvo jo veiklos planas pateiktas valdomiesiems organams bankelio krizės metu "Courtland Packers" atveju.

Kiti du likusieji kredito komisijos nariai buvo energingi ir veiklūs organizatoriai, žinomi Toronto visuomenei — Herbertas Stepaitis ir Povilas Budreika. Savo dalyvavimu valdomuosiuose "Paramos" organuose, jie stipriai pasitikėjimą bankeliu ir pritraukė nemažą skaičių narių.

Revizijos komisija

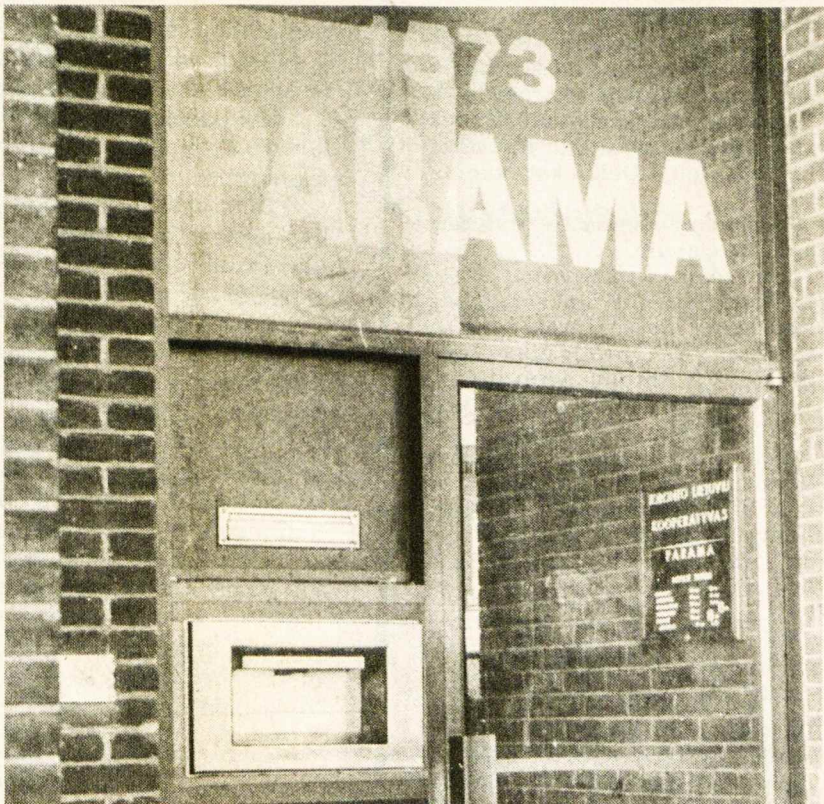
Jos užduotis — bankelio finansinio ir administracinio darbo priežiūra, kad neiškryptų iš valdžios nustatytų taisyklių, nenukentėtų narių santaupos bei neįvyktų kokių nors kitų nesklaidumų. Ypatingai svarus buvo Stasys Banelis, nepriklausomybės karų savanoris, patyręs kooperatininkas ir ilgametis savivaldybės inspektorius. Be to, platus visuomenininkas ir aktyvus lietuvių namų steigėjas. Taip pat Vladas Balsys, buvęs Kaune Taupomųjų kasų vyriausias buhalteris, buvo labai pozityvus bankelio reikalų svarstymuose.

Pabaiga

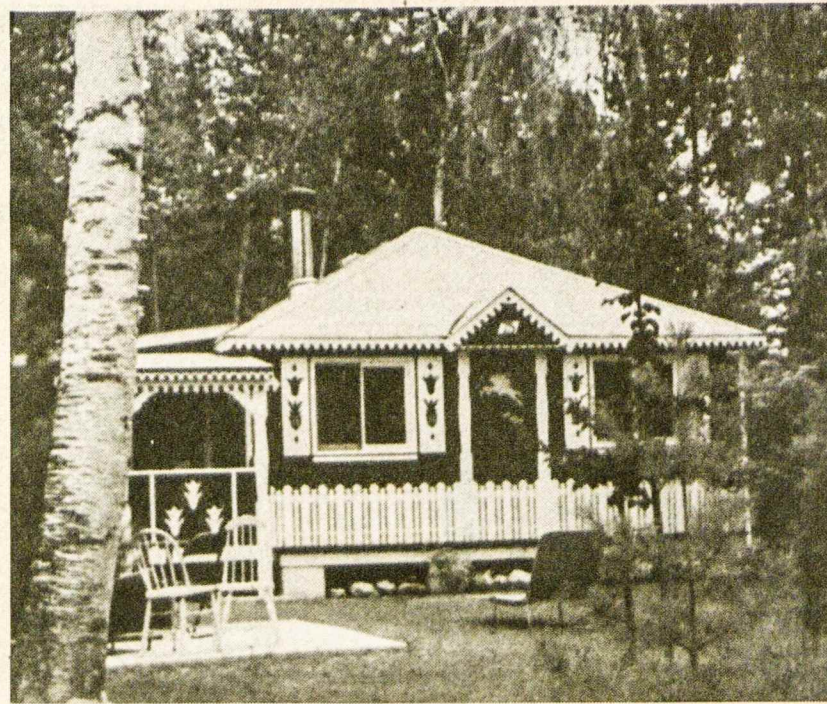
Praėjo daugiau kaip 31-ri metai nuo "Paramos" įsteigimo. Toronte turime du bankelius, Hamiltone ir Montrealyje — po vieną. Visi jie klesti, jų aktyvumai didėja ir vis daugiau jaunosios kartos narių įeina į valdomuosius organus. Taigi "Paramos" pasėta sėkla davė gražių daigų.

Po 31-rių metų nemažai "Paramos" steigėjų ir narių išskėliau į kitą pasaulį. Iš steigėjų — a.a. Povilas Budreika, Jonas Matulionis, Feliksas Senkus. Likusieji steigėjai gyvena saulėlydžio laikotarpiu. Jie džiaugiasi, kad jų pasėtoji sėkla atnešė sveikų ir gražių vaisių.

Kažkodėl veiklius ir darbščius lietuvių veikėjus mirtis pasišaukia anksti pas save. Bernardas Buntinas — liuteronų evangelikų parapijos pirmininkas, kun. Petras Azubalis — Anapilios steigėjas, Jonas Robertas Simanavičius mirė sulaukę vos 62 metų. Jurgis Strazdas — Lietuvių namų ir "Paramos" steigėjas sulaukė 78 metų amžiaus, tačiau per paskutinius 8 metus, kankinamas ligos, negali pajudėti iš namų. I. a.

Toronto lietuvių kredito kooperatyvo "Parama" įėjimo durys St. Dabkus

Kanados Palangoje Wasagoje Vytauto Pačausko vasarnamis, papuostas tautiniais ornamentais. Panašiai vasarnamių ten yra ir daugiau

Ar buvome meno grovėjai?

Besiaiškinant "Dainavos" įsteigimo istoriją ir prisimenant kai kuriuos priekaištus

E. DANILIŪNAS

Visos rašančiosios "Dainavos" klausimu tebeisi, kodėl aš taip užsirūstinęs, kodėl taip jaudinuos ir t.t. Juk viskas yra tvarkoj — tokia jų nuomonė! Man neatrodo tvarkoj, kai asmenys, minėdami vieno ar kito vienetą bei įvykiu istorinius momentus, užuot laikęsi faktų, mėgina viską modifikuoti norima kryptimi — traukti ant savo korpalo kaip kampatinka.

Malonu skaityti kitų ansamblių to paties laikotarpio istorijas, kurios visada yra tos pačios, nežiūrint kaip dažnai būtų kartojamos. Tuo tarpu "Dainavos" ... kiek rašančiųjų, tiek ir istorijų. Kiekvienas nori ką nors naujo norima kryptimi "išpašyti". Argi gali būti dešimtis tiesių? Manau, gali būti tik viena. Jei visi rašytų tik tai, ką tikrai žino, ir nenorėtų pasikliauti gandai ir nugarais pasakojimais, ypač jei nenorėtų rašyti netiesios, — tai ir būtų tik viena tiesa.

Kai 300 svarų žmogus joja ant nedidelio asilo, nemato nieko blogo. Tačiau labai abejoju, ar asiliukas yra tos pačios nuomonės. Visos rašančiosios nemato nieko blogo ir ... argi yra svarbu, sako, kas ką suorganizavo?

Kodėl? Todėl, kad viskas vyksta pirmųjų vienetų šalininkų naudai. Vienur rašoma, kad Adomavičius suorganizavo mišrų chorą, kitur — kad vyrų chorą ir pagaliau, O. Adomaitienės nuomone, jis suorganizavo ir "Dainavos" ansamblį. Kitaip sakant, suorganizavo visus dainos vienetus, veikusius Hanau stovykloje! Pasikeitė tik dirigentai, ir daugiau niekas. Mes įrašome kaip valdybos pirmininkai ar nariai tokiais tai metais, bet tik jokia būdu ne kaip ką suorganizavę. Visą suorganizavo Adomavičius. Jei viskas būtų buvę suorganizuota, koks gi reikala mums būtų buvęs dirbti dieną ir naktį, kartais net po 24 val paroje?!

Mūsų problemos iš tikrųjų buvo daug sudėtingesnės, negu langus lentomis užkalti. Viskas atrodytų kitą šviesoj, jei reikala apverstume aukštyn kojom, t.y. jei kas pradėtų rašyti, kad visi vienetai Hanau stovykloje suorganizuoti Dzirvono ir Daniliūno ir ne žodžiu nebūtų užsiminta apie pirmųjų vienetų dirigentus, organizatorius ir t.t. Labai abejoju, ar Nepasirašiusioji bemėgintų skaitytos įtikinti, kad viskas yra tvarkoje, koks skirtumas, argi tas svarbu ir t.t. Manau kiltų daug didesnis nepasitenkinimo sąjūdis, negu dabar dėl mano paskutinio straipsnio.

"Dainavos" pradžia laikau ne krikštynų koncertą, bet jos suorganizavimo datą — 1946 m. sausio mėnesį. Ir kodėl nerašoma taip, kaip iš tikrųjų buvo? Pradžioje veikė atskiri dainos ir tautinių šokių vienetai (kaip ir "LE" teigia), tokių tai asmenų 1945 m. suorganizuoti ir vadovaujami tokių tai vadovų, o šiems atsisakius toliau veikti — 1945 m. sausio mėn. tokių tai asmenų suorganizuotas pajėgesnis vienetas ir jo dirigentu pakeitė muz. Br. Jonušas. Šis vienetas tų metų birželio mėn. pakrikštytas šiuo vardu: Lietuvių meno ansamblis "Dainava". Tuo metu būtų išvengta visų nesklaidumų ir būtų vilkas sotos ir ožka nepaliesta!

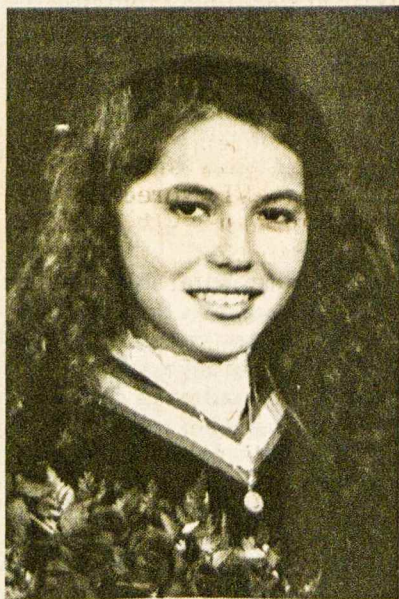
Dar ir dabar primenama, kad Daniliūnas ir Dzirvonas kai kurių buvo vadinami ansamblio arba meno grovėjais. Ar jie sugrovė ansamblį bei meninę stovyklą veiklą, patys faktai geriausiai į tą klausimą atsako. Br. Jonušui atvykus, po trijų savaitių buvo paruoštas visai naujas repertuaras ir įvyko Vasario 16 koncertas. Sustoję žiūrovai ilgai plojo, nes pajuto, kad dabar vieneto pažangai ir tinkamai lietuvių reprezentacijai skiriamas pirmasis dėmesys. Krikštynų koncertan (birželio mėn.) buvo tiek daug norinčių patekti, kad erdvi salė nepajėgė sutalpinti ir reikėjo kar-

toti koncertą net tris dienas iš eilės!

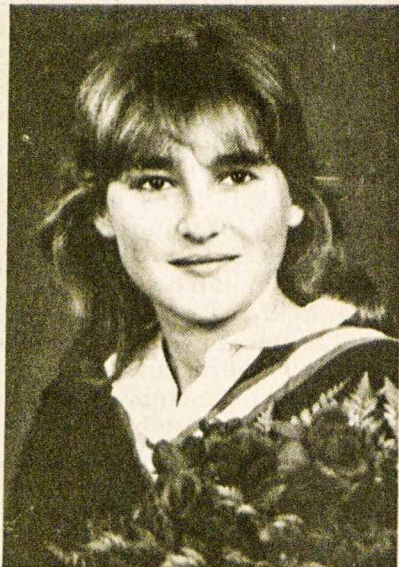
Netrukus "Dainava" dalyvavo Wuerzburgėje įvykusios dainų šventės chorų konkurse ir laimėjo pirmą vietą, palikdama antroje vietoje net ir žinomąjį muz. Br. Budriūno chorą. Po to pasipylė gausūs kvietimai gastrolėms, vyko stambūs ir sėkmingi koncertai vokiečiams, amerikiečiams ir t.t.

Visi glaudžiasi prie stiprių vienetų. Visi dabar nori "Dainavos" etiketę prisegti savo favorizuojamiems vienetais ir asmenims. Argi tai gali reikšti, kad Daniliūnas ir Dzirvonas sužlugdė meną ir visiems laikams sugrovė menines pajėgas? Jei menas būtų buvęs sužlugdytas, nemanau, kad UNRRA direktorius taip dažnai būtų minėjęs: "Dainava" — tai mano pasididžiavimas!"

"Dainava" — šaunus ansamblis buvo ir yra! Šimtu nuosimėjų prisidedu prie Nepasirašiusios linkėjimo: "Sėkmės ir ilgo gyvavimo "Dainavai"!"

JOANA STANKUTĖ, šiais metais baigusi "Lockerby Composite" gimnaziją Sudburyje. Šį rudenį pradės studijuoti Guelph universitete. Gimnazijoje pasižymėjo sporte ir gavo geriausios sportininkės medali. Šiaurės Ontario gimnazijų varžybose yra daug kartų laimėjusi bėgime pirmas ir antras vietas

DIANA STANKUTĖ, šiais metais baigusi "Lockerby Composite" gimnaziją Sudburyje. Šį rudenį pradės studijuoti prekybinius mokslus Toronto universitete. INCO bendrovė jai paskyrė stipendiją būsimoms studijoms. Iš tos pačios bendrovės ji gavo premiją kaip geriausias pažymiais baigusi gimnaziją mokinė. Taip pat ji gavo premijas už matematiką ir gamtos mokslus Sudburio gimnazijų prancūzų kalbos konkurse

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelį gintaro išdirbinių pasirinkimą.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adapter) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į **"House of 220"**. Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Čiurlionis - kūrėjas ir žmogus

Kunigo Stasio Ylos veikalas apie iškilią dailininką ir muziką

„Kaip jis išaugo — kokioj pri-gimties dirvoj, kokiu įtakų veikia-mas ir kokių sukėlė atgarsių ligi mūsų dienu, yra šios apybraižos tikslas. Ruošta ji taip, kad supras-tų kiekvienas, o svarbiausia, kad pajustų kūrėją ir žmogų“. (Auto-riaus pratar ties žodžiai).

M. K. Čiurlionis yra žymiausias lietuvių menininkas, pasi-reiškęs trijose plotmėse — mu-zikoje, dailėje ir literatūroje. Čiurlionis mirė brandžiausiam savo kūrybos laikotarpyje, būdamas tik 35 metų am-žiaus (1875-1911). Su savo fan-tastinio turinio daile M. K. Čiurlionis iškilo pasauliniu menininku. Apie šį kūrėją lig šiol parašyta — išleista vie-nuolika monografių lietuvių, vokiečių, prancūzų, anglų kal-bomis ir paskelbta keli šim-tai straipsnių. M. K. Čiurlionis tik po savo mirties susilau-ke tokio pasaulinio atgarsio kaip dailininkas dėl savo pa-veikslų minties — turinio pas-laptungumo. Vieni kritikai jį laiko mistiku, kiti — simbo-liku, tretį — muzikos ir dailės jungėju. Čiurlionio dailės kū-ryba fantastinė, savita. Meno žinovai nesutaria, kuriai dai-lės srovei ją priskirti — sim-bolizmui, ekspresionizmui, surrealizmui, „art nouveau“, abstraktizmui. Šio genialaus menininko asmenybei ir kūry-bai aiškinti įvairūs autoriai aprašinėja Čiurlionio gyvenimą, jo mokslą, visuomeninę bei kultūrinę veiklą, kūrybi-nę aplinką muzikoje bei dai-lėje, vargingą gyvenimą ir tra-gišką mirtį.

Stasys Yla savo veikle ne-siėmė naujų studijų, nefilosofavo apie jo kūrybą, bet patei-kė skaitytojams vaizdžias ir būdingas santraukas tuo, ką kiti meno kritikai apie Čiurlionį yra parašę (1906-1982 m.) įvai-riose monografijose ir straips-niuose. St. Ylos knygos turi-nyse suskirstytas į aštuonis sky-rius: I Muzika — pirmoji jo kal-ba, II Tapyba — pirmoji jo mei-lė, III Sava kultūra — jo rūpes-tis, IV Jūratė — jo nebaigtoji opera, V Laikas finalinėje jo *run-gtynėse*, VI „Norėčiau, kad mane suprastų“, VII Pakilių ir pasaulinį dėmesį, VIII Kū-rėjo visumos bejėškant.

Čiurlionizmo klausimu lig šiol tiek daug prirašyta kny-gų, paskelbta įvairiausio tu-rinio straipsnių, kad sunku suvesti į vieną veikalą čiu-rlioniškų temų ir minčių įvai-rumą. St. Yla monografijoje apie M. K. Čiurlionį savitai sudarė skaitytojų patrauklų turinį ir atrinko esmines ki-tų autorių mintis, logiškai jas sulydino į vientisą lengvai skaitomą populiarią veikalą. Nors nevisuomet galima su-tikti su kai kurių autorių min-timis ir išvedžiojimais, ypač apie M. K. Čiurlionio filoso-finį arba abstraktinį paveikslų turinį, St. Yla prisilaukia kompromiso, gerbia ir kitų meno vertintojų autoritetą, nekritikuoja jų minčių bei pa-žiūrų, o tik pacituoja jų pasi-sakymus. St. Yla, imdamas ra-šyti veikalą apie Čiurlionį, buvo išsamiai susipažinęs su kitų autorių moksliniais, me-

niniais ir populiariais veika-lais bei straipsniais. Todėl autoriui buvo gausus pasirinkimas tik tų minčių, kurios būdingos jo sudarytam knygos turiniui. St. Ylos veikalas vis-pusiškai nušviečia ištisą Čiu-rlionio giminę, jos kilmę, gy-venimą, darbą ir kūrybą.

Tėviškeje

Jaunasis M. K. Čiurlionis iš tėvo paveldėjo muzikos ga-bumų, o iš motinos dailės pa-mėgimą. Kostui teigiama, ita-kos darė sodiečių dainos, nuo-taikinga džiūkiškoji gamta, miškų šlamėjimas, upokšnių čiu-rlenimas, paukščių čiu-lbėjimas. Kai jis mokėsi mies-tuose, tai nuolat ilgėdavosi sodietiškos aplinkos. Iš mies-tų grįžęs atostogų, klaidžio-davo po miškus, Raigardo slė-nius bei Nemuno pakrantes. Gamtos pamėgimas bei liau-dies menas atsispindėjo M. K. Čiurlionio muzikos ir dailės kūriniuose.

Čiurlionis rašė savo drau-gui Eugenijui Morawskui: „Gaila, kad tu nežinai, Geniuk, kas yra sugrįžti į gimtąjį kai-mą... Vėl girdi pušų šnibž-desį, tokį rimtą, tartum tau kažką sakytų. Nieko taip gerai nesupranti, kaip tą šlamesį. Miškelis išretėja, jau spindi pro šakas ežeras. Susikūpri-nes Andriukas tempia iš šalti-nio vandenį, o toliau ir namai, gandro lizdas, bažnytelė. Vis-kas tas pats, ir taip niekas ne-pasikeitė, kad valandėlę tau at-rodo, jog grįžti iš konkorėžių karo su berniukais miške. O tas Leipzigas, Varšuva, saky-tum tik ilgas ir sunkus sap-nas“ (M. K. Čiurlionis apie mu-ziką ir daile, Vilnius 1960, p. 109).

Mokėsi ir kūrė

Kostas buvo vyriausias sū-nus gausioje šeimoje. Jisai veržė veržėsi į mokslą bei me-ną, pats užsidirbdamas pragy-venimą privačiomis muzikos pamokomis. Nors muzikos mo-kėsi apie 15 metų, sukūrė ne-mažai brandžių veikalų, bet po 1904 m. staigiai pasuko į dai-lę ir, vos palankęs metus-ant-rus dailės mokyklą, pertraukė ir savarankiškai kūrė fantas-tinio pobūdžio dailės paveiksl-us, pavadindamas juos simfo-nijomis, sonatais, fūgomis ir kitais vardais. Čiurlioniu nebuvo prie šir-dies piešimas iš gamtos, pagal tais laikais nustatytą akade-minę programą. Kostas savaip suprato dailę — jisai ir mokyk-loje — dailės akademijoje jau kūrė savo fantazijas. Mokyto-jai įvertindavo Čiurlionio kū-rybą ir skirdavo už ją pirma-sias premijas. Varšuvoje 1904-5 m. Kostas jau buvo nupiešęs per 60 paveikslų, bet Lenkijoje už mokyklos ribų nebuvo da-lyvavęs su savo fantazijomis viešose parodose.

St. Ylos surinktomis žinio-mis, M. K. Čiurlionis buvo sa-vamoksliskai išsilavinęs vi-sose srityse. Jisai gerai paži-no Vakarų Europos kultūrą, daug skaitė literatūros veika-lų, studijavo estetiką, filoso-fiją, išmoko lietuvių kalbą,

pamilo ir vertino lietuvių so-diečių kūrybą ir itin rūpino-si lietuvių muzika bei liaudies dainomis.

Varšuvoje

Apie 1904-5 metus Varšuvo-je, Petro Rimšos teigimu, gyve-no apie 10.000 lietuvių. Vieni mokėsi, kiti uždarbiavo įmonė-se, tarnavo pas Lietuvos dvari-ninkus, kurie turtingai gyveno šiame mieste. Buvo nemažai ir lietuvių studentų: Petras Rim-ša, Antanas Žmuidzinavičius, Stasys Šimkus ir kiti. M. K. Čiurlionis suorganizavo lie-tuvių chorą ir rengė Varšuvo-je dainų koncertus. Jisai bu-vo itin populiarius tarp lie-tuvių. Pravažiuojantieji iš Kro-kuvos dailės akademijos stu-dentai — Adomas Varnas ir A. Staneika — aplankė Čiurlionį. „Priėmė mus, — rašo Varnas, — nepaprastai džiaugsmingai. Pradėjome kalbėti apie Lietu-vą. Tada lietuviškai jis nemo-kėjo, tik lenkiškai. Jis ėmė tei-rautis apie lietuvių dainas. Aš jam padinau kelias, ku-rias žinojau. Ypatingai jam patiko mūsų joniškietiška daina — Valio dalgelė... Čiu-rlionis tuoju pat sėdo ir už-rašė gaidą, žodžius ir dar pra-šė pakartoti. Mums padarė įspūdį tokio nepaprastai švel-naus, dvasiiniu gyvenimu gy-venančio žmogaus...“ („Drau-gas“, 1961. XI. 25).

Tautos linkme

St. Yla rašo, kad Čiurlionis staigiai apsisprendė dirbti ir kurti vien lietuviybei. Vieniame laiške savo broliui Povilui Kostas rašė: „Ar Tau žinomas lietuvių judėjimas? Aš esu pasiryžęs visus savo buvusius ir būsimus darbus skirti Lie-tuvai. Mokomės lietuvių kal-bos, ir rengiuosi parašyti lie-tuvišką operą (Laiškai 192). Bene 1906 m. Stabrausko vado-vaujama mokykla buvo pa-kviesta Petrapilin dalyvauti dvimetėje dailės darbų paro-doje. Buvo atrinkti geresni mokinių darbai, o Čiurlionio net 17 paveikslų. Stabrauskas pristatė savo mokyklos darbus ir iškėlė Čiurlioniui kaip gabiau-sią mokinį, o rusų spauda pla-čiai rašė apie jo kaippo lie-tuvių kūrybą (St. Y., p. 122).

Pirmoji paroda

M. K. Čiurlionis pasirodė su savo fantastine kūryba lie-tuviams pirmoje lietuvių dai-lės parodoje Vilniuje 1907 m. Gavęs pakvietimą Varšuvoje, išsiuntė 33 paveikslus į Vil-nių. Parodos komitetui pirmi-ninkavo dr. J. Basanavičius, o parodoje dalyvavo: A. Žmuidzinavičius, Stabrauskas, Les-činskis, Kalpokas, Jaroševičius, Gabrėnas, Paliukaitis, Šklėrius, Zikaras, Rimša ir kt. Taip pat buvo liaudies dir-binių skyrius: juostos, kaisytinės prijuostės, audiniai, me-džio drožiniai. Apie parodą daug rašė lietuvių spauda, o taip pat rusų, lenkų bei latvių meno kritikai. Čiurlionio kū-rybą spauda vertino labai įvai-riai — teigiamai ir neigiamai.

Čiurlionio vardas buvo itin išgarsintas kaip fantastinis paveikslų dailininkas. Savo

broliui Povilui rašė: „Mano paveiksai pasisekimo neturė-jo, ir nieko nuostabaus: Vil-nius dar tebėra vystykluose, — apie meną nei trupučiuko nenusimano, tas man vis dėlto nuotaikos negadina. Ateinan-čiais metais rengsime antrąją parodą, ir turiu laimėti... Nuo Naujų Metų iki šiol, — ra-šo toliau, — nutapiau 50 pa-veikslų, kuriais esu gana pa-tenkintas. Užbaigiau „Jūrą“, t. y. suinstrumentavau ir net pataisau... (Laiškai, 203).

Veikla Vilniuje

Pagaliau Čiurlionis 1907 m. nutarė atsisveikinti su Var-šuva ir persikelti į Vilnių. Par-sivežė visus savo paveikslus. Tais pat metais Vilniuje buvo įsteigta lietuvių dailės drau-gija. Pirmininku išrinktas A. Žmuidzinavičius, o vicepirmi-ninku M. K. Čiurlionis. Dailės dr-ja pavedė Čiurlioniui suor-ganizuoti antrąją dailės paro-dą, kurioje ištatė 60 savųjų kūrinių. Parodai atrinkta 16 dailininkų ir 110 paveikslų. Liaudies meno dirbinių sky-rius taip pat buvo gausus su juostomis, prijuostėmis, lova-tiesėmis, staltiesėmis, medžio dirbiniais.

Ruošiantis dailės parodai, Čiurlionis parašė spaudai kviestį — straipsnį, kuriame rašė: „Liaudies dailė turi bū-ti mūsų dailės pamatas, iš jos turi pakilti savitas lietuvių stilius... nes tas gražumas, kurį turi savy, yra grynas, sa-vitas, išimtinai lietuviškas“ (Lietuvos žinios, 1908).

Vilniuje Kostas įsijungė į kultūrinį lietuvių darbą, va-dovavo „Rūtos“ chorui, rašė straipsnius apie dailę bei mu-ziką. Iškėlė mintį pastatydinti Vilniuje Tautos namus, ku-riuose būtų muzikos mokykla, muziejus, biblioteka, paro-doms salės, teatrui patalpos. „Turi tie namai stovėti ant kal-no, aš iš savo pusės visus savo paveikslus atiduosiu tokiems namams“ (Laiškai Sofijai, p. 22). Čiurlionis uoliai mokėsi lietuvių kalbos pas Sofiją Ky-mantaite.

Vilniuje jis neturėjo sąlygų pastoviai apsigyventi. Nebuvo norinčių pas jį privačiai moky-tis muzikos, negavo mokytojo vietos muzikos mokykloje, ne-turėjo tinkamos studijos savo dailės kūrybai. Parodose be-veik niekas nepirko jo paveikslų. Net draugai dailininkai jo paveikslų nesuprato ir laikė jį dailininku mėgėju. Recen-zijos apie lietuvių dailės pa-rodas buvo rašomos mėgėjų korespondentų, o ne meno ži-novų.

Petrapielyje

Dail M. Dobužinskio pata-rimui, Čiurlionis ryžosi persi-kelti į Petrapilį, kuriame spie-tėsi žinomaisi rusų dailinini-kai bei meno kritikai — A. Benua, Bakstas, K. Somovas, Lansarė ir kt. Jie turėjo pro-fesines organizacijas, kurios kasmet rengdavo savo narių dailės parodas, o taip pat lei-do žurnalą „Apollon“, redag-uojamą S. Makovskio. Čiurlio-niui atsirado galimybė įsi-jungti į „Mir Iskustvo“ orga-nizaciją, kuri priėmė jo keletą paveikslų į parodas. Petrapil-io dailininkų privačiuose ra-teliuose Čiurlionis ir jo dai-lė buvo palankiai sutikta, bet „Salono“ ir „Sojuzo“ parodose jo kūrinių nesulaukė teigia-mo įvertinimo.

M. K. Čiurlionis po parodų Petrapilyje puolė į nusimini-mą dėl neigiamos kritikos ir nebuvo vilties ten iš savęs kū-rybos pragyventi. Be to, rengė-si vestuvėms su rašytoja Sofi-ja Kymantaite. Jie susituokė 1909. XI. 9. Duktė Danutė gimė Czarnockių dvare, gegužės 30 d. 1910 m. Petrapilyje butai buvo brangūs, reikėjo pinigų pragyvenimui, dažams. Kurį laiką galėjo maitintis iš So-fijos tėviškos atsivežtais pro-duktais. Kostas pavargo rūpes-čių slegiamas, pakriko jo ner-vai.

Ligonis

Abu jaunieji grįžo į Drus-kininkus, bet ir gamtos aplin-koje jo sveikata tai gerėjo, tai blogėjo. Pagaliau buvo nuvež-tas į Raudondvario sanatoriją prie Varšuvos. Tenai gydėsi 14,5 mėnesio. Išėjęs niekieno nepastebėtas pasivaikščioti, perslėjo. „Staiga pasimirė krau-jo išsiliejimu į smegenis“ (žmo-

ANTANAS TAMOŠAITIS

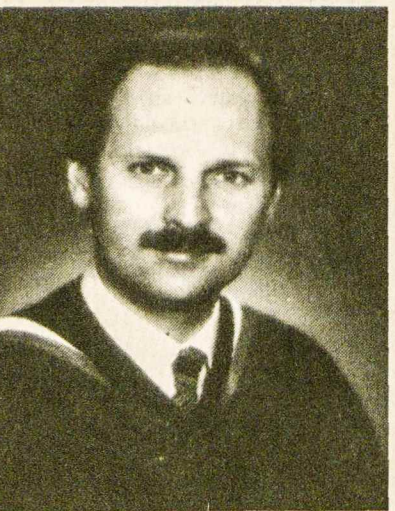
nos pranešimu). M. K. Čiurlio-nio kūnas buvo atvežtas į Vil-nių ir iškilmingai palaidotas Rasų kapinėse. Lietuvių ir ki-tataučių organizacijų vaini-kai su įrašais apdengė naujai supiltą Kosto kapą.

St. Yla rašo, kad po Čiurlio-nio mirties jo vardas ir jo kū-ryba garsėjo ir tebegarsėja Lietuvoje ir užsieniuose. Įsteigta M. K. Čiurlionio var-do galerija Kaune. Rengiami Čiurlionio gimimo ir mirties sukačių minėjimai, kūrinių parodos, festivaliai, spausdi-namos spalvotos jų reproduk-cijos, leidžiamos knygos, ra-šomi apie jo kūrybą straips-niai, rengiami simpoziumai, gaminami filmai.

Antologinė biografija

St. Ylos knyga — tai iš dalies M. K. Čiurlionio antologinė biografija, parašyta realisti-niu stiliumi, supažindinanti skaitytoją su ištisu menininko gyvenimu. Perskaitęs knygą, susidarai vaizdą, koks buvo Čiurlionio gyvenimas, jo drau-gai, santykiai su šeima — tė-vais, broliais, seserimis. Kas-dieniniai menininko rūpes-čiai, kūryba muzikoje, dai-lėje, literatūroje. St. Ylos vei-kale vaizdžiai nušviesta anų metų Čiurlionio gyvenimas Druskininkuose, mokslas Var-šuvoje bei Leipzige. Kultūri-nis lietuviybės darbas Vilni-je, kūrybingos atostogos Plun-gėje bei Palangoje. Pagaliau Čiurlionio įsėjokimas kelių išeiti su savyja kūryba ne tik į lietuvių visuomenę, bet ir į pasaulinę plotmę, mėginant persikelti gyventi, kurti ir da-lyvauti parodose Petrapilyje, o taip pat rengti parodas Va-karų Europoje. Taip pat pa-teiktos Kosto romantiškų laiškų ištraukos savo lietuvių kal-bos mokytojai Sofijai Kyman-taitei (vėliau Čiurlionienei). Pagaliau Kosto vedybos, jo li-ga, tragiška mirtis ir jo kūry-bos likimas. Knygoje pateikta išsami bibliografija, iliustra-cijų ir pavidžių rodyklė. Trumpą 3-ju psl. turinio apy-braizą parašė Alina Skrups-kelienė, ją į anglų kalbą ver-tė Nijolė Gražulienė. St. Ylos knyga puošniai išleista, sko-ningai — meniškai apipavida-linta dail. Petro Aleksos.

Stasys Yla, M. K. ČIURLIONIS — KŪRĖJAS IR ŽMOGUS. 468 psl. teksto, 130 balta-juoda paveikslų. Amerikos lietuvių bibliotekos leidykla. Chica-go, Ill. 1984 m. Kaina — 15 dol.

ARVYDAS SMAILYŠ, šiais metais baigęs verslo administraciją Toron-to universitete magistro laipsniu. Anksčiau šiam universitete yra baigęs aeronautikos inžineriją bakalauro ir magistro laipsniais. Šiuo metu dirba „Pratt & Whitney Air Craft“ bendrovėje. Yra parašęs bei išspausdinęs keletą mokslinių darbų. Dalyvauja lietuvių inžinie-rių veikloje ir yra jos valdybos narys. Jo pasiektais laimėjimais džiaugiasi žmona Vida (Bubelytė), dukrelė Andrėja, jo tėvai ir visi ar-timieji

Atsiųsta paminėti

KUNIGAS ALFONSAŠ LIPNIŪ-NAS. Redagavo Stasė Vanagai-tė-Petersonienė. Išleido Švėks-niškių draugija. Tai rinkinys at-siminimų keliolikos asmenų apie a.a. kun. A. Lipniūną. Čikaga 1985 m., 115 psl.

KRIVULĖ, 1985 m. birželis, nr. 1 (41). Vakarų Europos lietuvių sielovados leidinys. Redaguoja kun. Br. Liubinas (Carl) Theodor Str. 11, 6710 Frankenthal, W. Ger-many) ir V. Natkevičius.

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽ-NYČIOS KRONIKA, septintas tomas. Pogrindžio leidinys, api-mantis 1981-1983 metų numerius 50-59. Išleido Lietuvos kronikos sąjunga (6825 South Talman Ave., Chicago, IL 60629, USA). Viršelis ir iliustracijos — seselės Merce-des. Tiražas — 5000 egz. Čikaga 1984 m., 741 psl. Kaina — \$7.00 kie-tais viršeliais.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Prof. Paulius Rabikauskas, SJ, dėstantis istorinius mokslus Gre-goriniam universitetė Romoje, nuo 1985 m. spalio 1 dienos pa-skirtas Bažnyčios istorijos fakul-teto dekanu trejiems metams. Be to, jis redaguoja istorinį žurnala-metraštį „Archivum historiae pon-tificiae“ ir rašo veikalą apie šv. Kazimierą pagal naujausius tyri-nėjimo duomenis. Š. m. rugpjūčio 25 — rugsėjo 1 d. dalyvaus XVI tarptautiniame istorijos mokslų kongrese Stuttgarte, V. Vokietijoje.

Sydnejaus radijo stotis „2 MBS-FM“ birželio 28 d. vakarą translia-vom M. K. Čiurlioniui skirtą pro-gramą, kurią paruošė ir anglų kal-ba pranešinėjo Rūta Kavaliaus-kaitė. Australams buvo perduoti jos parinkti muzikinių M. K. Čiu-rlionio kūrinių įrašai, neužmirš-tant pabrėžti, kad jis taipgi buvo ir talentingas tapytojas. „Mūsų pastogėje“ reiškiaama viltis, kad panašias radijo valandėles, skir-tas M. K. Čiurlioniui, surengs Mel-burno ir Adelaidės lietuvių kolo-nijos. Informaciją jos gali gauti iš R. Kavaliauskaitės.

John Gielgud, plačiai pagarsė-jęs aktorius, neseniai sulaukė 80 metų amžiaus. Jo sukakties proga Little-Brown leidykla išleido al-bumą „John Gielgud“. Jame gau-siaisi vaizdas parodomos neuitas aktoriaus kelias. Tekste pažymė-ta, kad jo tėvas buvo lietuvis Pra-nas Gielgudas. Jonas gimė 1904-IV.14 Britanijos Londone keturių vaikų šeimoje. Iš pat mažens pra-dėjo vaidinti, nes jautė aiškų po-linkį scenai. Profesinę aktoriaus karjerą pradėjo 1921 m., baiges dramos mokyklą. Vaidino ir teat-ruose, ir filmuose. Pasak minėto leidinio autoriaus Gyn Brandreth, daugiau kaip pusę šimtmečio J. Gielgud buvo laikomas didžiausiu mūsų laikų aktoriumi. Net ir 78 metų sulaukęs jis laimėjo Oskaro žymenį. Labiausiai jis žinomas kaip Šekspyro dramų interpreta-torius. Yra bandęs savo talentą ir režisūroje: 1932 m. jis pastatė „Romeo ir Julija“.

A. Škėmos drama „Pabudimas“ š. m. birželio mėnesį buvo vaidi-nama Niujorke anglų kalba. Ji su-silaukė gana gero įvertinimo ame-rikiečių spaudoje. Apie ją rašė „The Villager“ kritikas Steven Hart, „Back Stage“ kritikas Da-vid Sheward, „The Jersey Jour-nal“ recenzentas Stewart H. Be-nedict. Visi jie rado, kad tai ver-tingas kūrinyas, atskleidžias „blo-gio banalumą“, sukrečiančias žiau-rybes ideologijos vardan, vertas žiūrėti. „The Jersey Journal“ re-cenzentas „Pabudimo“ vaidinimą laiko nepaprastu teatriniu įvy-kiumi, idomiu ypač Rytų Europos žmonėms, pabėgusiems po II D. karo: „Tai galbūt geriausias po-litinis vaidinimas Manhattane nuo prieš keletą dešimtmečių pastatytos Jean-Paul Sartre pje-sės „Raudonos pirštinės“ (origi-nale — „Purvinos rankos“). Kas tik nori žinoti, koks buvo gyve-nimas šalyse už geležinės uždan-gos, kai ji ėmė leistis, teapsilank-o Arts Club teatre“.

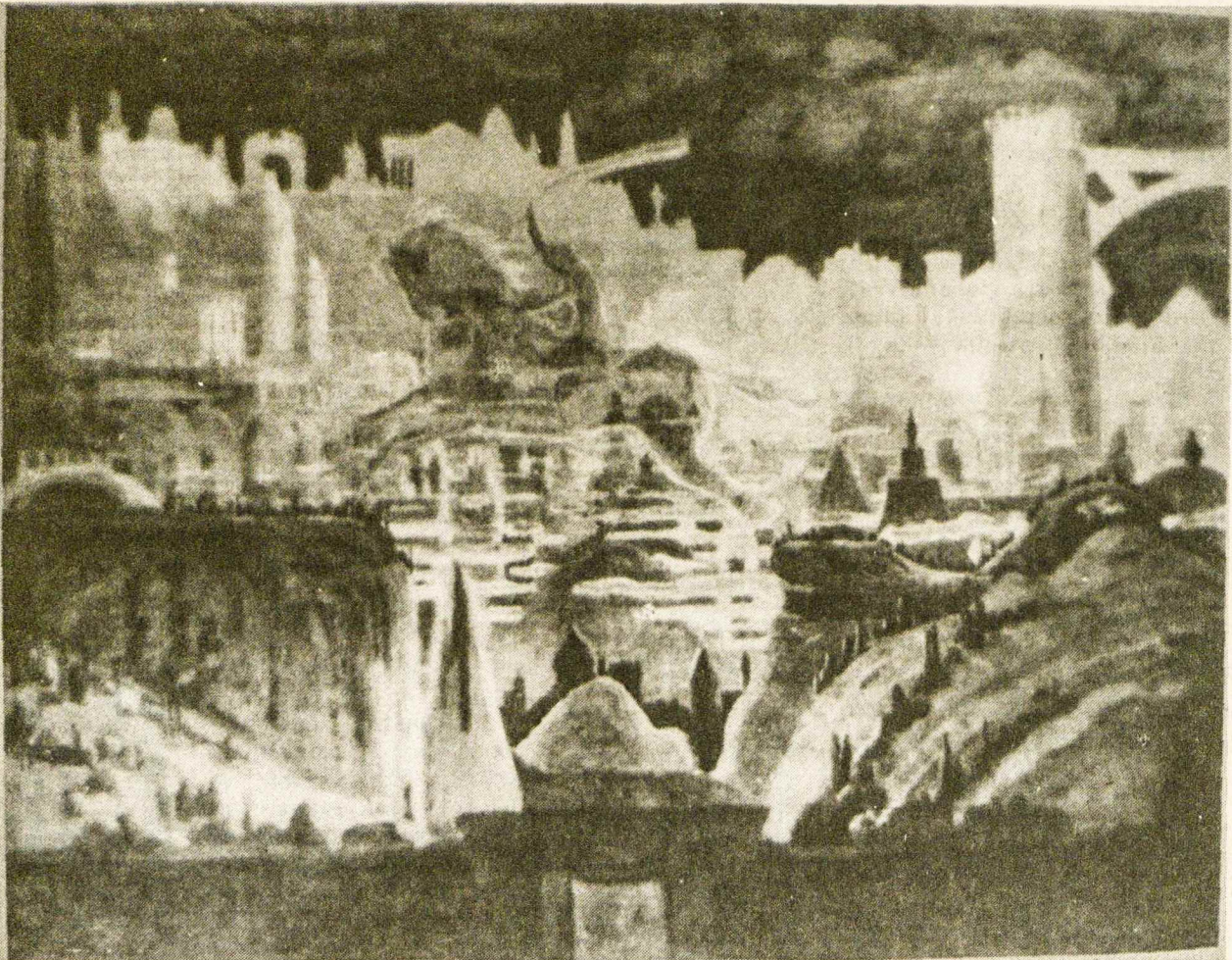
Režisierė Elena Dauguvietė-Kudabienė, kartu su visais „Au-kuro“ aktoriais, minės 35 m. su-kaktį. Jai pasirinko K. Inčiūros „Eglė žalčių karalienė“. Prem-jera įvyks š. m. spalio pabaigoje. Kaip aktorė ji vis dažniau pasi-rodė Kanados televizijoje, ne-skaitant įvairių reklamų ir pra-cityje mažų vaidmenų. Ši rudenį pasirodys CBC „Hang-in“ (italė bobutė), ABC „Letting-go“ (ko-medija su John Ritter), „Cain a. Abel“ — lenkė teta (su Peter Strauss — mini series), „Beer“ (komedija su Loretta Switt — ita-lė motina), „Undergraduate“ (vo-kietė, namų šeimininkė) su Art Corney (W. Disney filmas).

Dailiojo meno rūmuose Čikago-jos birželio 30 d. buvo surengtas jauno smuikininko Aro Lapins-ko koncertas. Jis yra tik 13 metų amžiaus, šiemet baigęs aštuonis Morgan Parko akademijos sky-rius, rudenį pradėsiantis lanky-ti aukštesnę tos akademijos mo-kyklą. Smuikuoti mokėsi savo tė-vo kompoz. Dariaus Lapinsko glo-boje, o dabar dirba su muz. G. Perlmanu. Jaunasis A. Lapinskas koncerte atliko klasikinius Mo-carto, Corellio, Kreislerio, Mon-čio, Borovskio kūrinius ir savo mokytojo G. Perlmano „Izraelio koncertiną“. Savo sūnui Arui akompanavo pianistas Darius Lapinskas. Smuikininkas Aras jau yra koncertavęs Bostone, Hot Springs ir kai kuriose kitose vie-tovėse.

Koncertinė veikla vasaros mė-nesiais persikėlė į kurortines vie-toves — Palangą, Neringą, Drus-kininkus, Birštoną. Birželio 28 d. Palangoje buvo pradėtas pirma-sis S. Vainiūno muzikos vakarų ciklas, kurio programą atliko: simfoninis Vilniaus filharmonio-jos orkestras, styginis Vilniaus kvartetas, kamerinis Lietuvos or-kestras, dainininkė R. Maciūtė, smuikininkai A. Vainiūnaitė ir R. Katilius, violončelistas J. Feščen-ka, pianistai B. Vainiūnaitė, L. ir K. Grybauskai. Atskiri simfo-ninio orkestro koncertai Palan-gos vasarotojams pradėti liepos 3 d. Juose dalyvauja Kauno cho-ras, didelė grupė solistų, dirigen-tai V. Šubladzė, J. Domarkas, J. Aleksa ir G. Rinkevičius. Ginta-ro muziejaus terasoje liepos 23-28 d.d. „Nakties serenadų“ kon-certus surengė kamerinis Lietu-vos orkestras. Literatūros vaka-rai, pradėti liepos mėnesį, vasa-rotųjų kviečia prie Birutės kal-no. Atlikėjais buvo pakviesti ak-toriai — G. Urbonaitė, A. Rose-nas, L. Noreika, V. Kybartas, T. Vaisieta, A. Bružas, R. Rimeikis ir J. Čepaitis. Koncertinis vasa-ros sezonas Palangoje bus užbai-gtas XIV-ju estradinės muzikos fes-tivaliu „Baltijos jaunystė-85“. Festivalyje dalyvaus geriausi pro-fesiniai Lietuvos estrados ansam-bliai ir saviveiklininkų grupės, sve-čiai: dainininkė K. Georgiadi, maskviečių ansambliai „Kalendar“ ir „Autograf“, ansamblis „Molo-dye golosa“ iš Rusijos respubli-kos, „Apelsinas“ iš Estijos, „Tip-top“ iš Latvijos. Nidos muziejuje šią vasarą klausytojų susilaukė pirmasis vargonų muzikos fes-tivalis. Jame dalyvauja Lietuvos atstovai — V. Survilaitė, N. Dai-nienė, L. Digrys, B. Vasiliauskas, G. Kviklys, svečiai — J. Liscina, E. Mgaloblišvili, G. Kozlova, S. Džizaras. Juodkrantės miniatiūrų muziejuje rengiami kamerinės muzikos koncertai. Druskininkų gyventojams ir poilsiautojams yra skirtas dvidešimtą kartą M. K. Čiurlionio memorialiniame mu-ziejuje surengtas fortepijono mu-zikos koncertų ciklas. Trakų pi-lies mėsėje sekmadieniais ren-giami Lietuvos kamerinių ansam-blių koncertai.

Šiaulių dramos teatras savo 54-tąjį veiklos sezoną užbaigė prem-jeriniu E. Liegutės „Povilo ir Ma-rijos“ spektakliu mažojoje sce-noje. Spektaklį paruošė rež. R. Steponavičiūtė, scenovaizdžius ir drabužius sukūrė dail. G. Kličiūs, pagrindinius vaidmenis — aktoriai E. Jasnauskaitė ir E. Leonavičius, talkinai M. Mirončikaitės, D. Stubraitės, A. Sabonaičio ir J. Žibūdos.

Vilniuje jau paskirtos 1985 m. literatūros ir meno premijos. Jas laimėjo: V. Martinkus — už roma-ną „Medžioklė draustinyje“, S. Z. Geda — už eilėraščių rinkinį „Varnėnas po mėnuliui“, filologi-nas dr. V. Galinis — už literatū-ros kritikos straipsnių rinkinį „Šak-nys ir atžalos“, A. Liobytė-Paske-vičienė — už pjesių vaikams knygą „Kupriukas muzikantas“. Premija taipgi įvertinta Kauno dramos teatro aktorė D. Kazragytė už 1974-84 m. sukurtus vaidmenis T. Williams „Geismų tramvajus“, E. Ignatavičiaus ir J. Vaitkaus „Svajonių piligrime“, M. Gorkio „Paskutiniuosiuose“, I. Radoje-vo „Raudona ir ruda“, M. Unto „Svarbiausioje repeticijoje“, A. Strinbergo „Kredituriuose“, J. Montvilos „Didžiąjame geisme“, B. Kutavičiaus ir S. Gedos ope-roje-poemoje „Strazdas — žalias paukštis“. Dail. P. Repšiu premija paskirta už estampų ciklą „Mano Tėvynė“, kurį sudaro „Bi-tininkai“, „Žiemos žaidimai“, „Lenktynės su šaukštais“, „Lenk-tynės maišiuose“, „Lietuvių ko-voms su kryžiuočiais atminti“ I ir II, „Rugpjūtė“, „Besimau-dančios moterys“, ir freską „Metų laikai“ Vilniaus universiteto li-tuanistikos centre. Premiją lai-mėjo ir fotografas A. Sutkus už nuotraukų serijas „Lietuvos žmo-nės“, „Susitikimai su Bulgarija“, nuotraukų albumus „Neringa“, „Lietuva“, „Daina Lietuvai“. Il-gą sąrašą sudaro premijuoti do-kumentinių filmų „Keturiadesim-tųjų birželis“, „Laisvės alėja“, „Laisvės kaina“, „Meilė ir išda-vystė“ kūrėjai. Tie filmai tarnau-ja sovietinei propagandai. Premi-jomis įvertintas ir vienas meni-nis televizijos filmas „Devyni nuo-puolio ratai“, kurį sukūrė scena-ristas A. Beriozovas, rež. B. Ta-lačka, operatorius R. J. Juodval-kis, dail. R. Lukšas, aktoriai V. Mainelytė ir R. Sabulis. V. Kst.

Dail. KONSTANTINO MIKALOJAUS ČIURLIONIO Vyčio preliudija, kurioje matyti skriejantis Lietuvos vytis

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

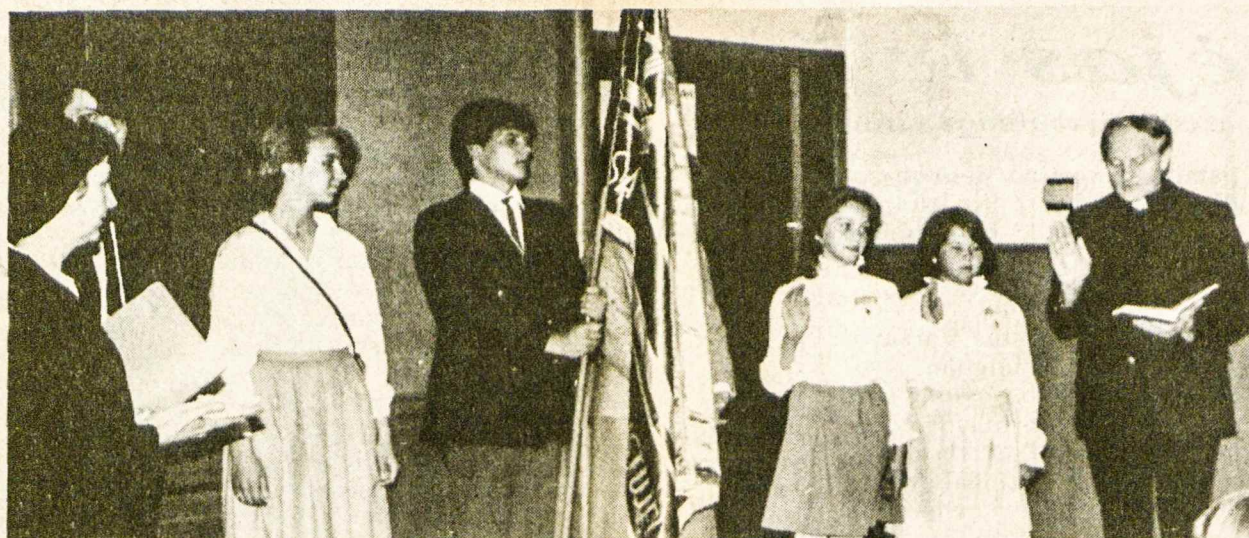
999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/4%
		180-185 d. termin. ind.	8 1/2%
Pirmadieniai	10-3	term. indėlius 1 metų	9%
Antradieniai	10-3	term. indėlius 2 metų	9 1/2%
Trečiadieniai	10-3	term. indėlius 3 metų	9 1/2%
Ketvirtadieniai	10-8	pensijų s-ta	9%
Penktadieniai	10-8	spec. taup. s-ta	7 1/2%
Šeštadieniai	9-1	taupomąją s-ta	7%
Sekmdienai	9-12.30	depozitų-čekių s-ta	6%
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	11%
		mortgicijas nuo	9 1/4% - 11 1/2%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijas iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santuokų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGINGAS PATARNAVIMAS

Jaunučių ateitininkų įžodis Klivlande. Įžodį davė A. LEPARSKAITĖ ir K. MATAITĖ, jį priėmė kun. G. KJAUS-KAS, S.J., kuopos dviasios vadas

DR. RONALDAS A. GIEDRAITIS, Gražinos ir Romo Giedraičių sūnus, gimė 1960 m. gegužės 9 d. Hamiltone, Ont. Čia baigė Westmount gimnaziją ir dvejus metus studijavo McMaster universitete, persikėlė į Western universitetą, Londone, Ont., kur šį pavasarį gavo odontologijos chirurgo diplomą, D.D.S. Studijuodamas gavo universiteto stipendiją ir visą laiką buvo fakulteto dekanas garbės sąraše. Taip pat yra gavęs ir odontologijos akademijos pasižymėjusio vyresnio studento pažymėjimą. Paskutinius dvejus metus buvo išrinktas į studentų odontologų draugijos valdybą. Hamiltone yra lankęs Vysk. Valančiaus mokyklą ir šokės tautinius šokius. Dantisto praktiką pradėjo Hamiltone su dr. B. A. Chiesa

Skautų veikla

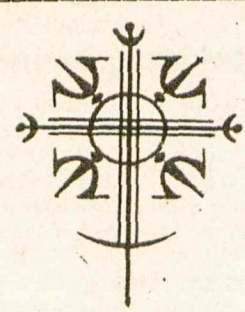
• Toronto jūrų skautai vadovų stovykloje. Vieną šeštadienį penki Toronto jūrų skautai susėdę į autobusuką ir išvyko į jūrų skautų vadovų stovyklą Mičigane, prie Hemlin ešero. Tie jaunuoliai buvo: P. Bekeris, E. Genciauskas, J. Leleis, J. Pajaujis ir P. Slabosevičius.

Po nuotykingos kelionės (buvo sugėdęs automobilis), kurios metu truputį miegota autobusuke, truputį Rako stovyklavietėje, laimingai pasiekta Hemlin ežeras. Stovyklai vadovavo prityręs jūrų skautininkas A. Levanas, jūrų skautų vadovė buvo V. Pauliuvienė, uosto komendantas V. Macieža, buriavimo instruktorius A. Stundžia, kuris su minėtu autobusuku atvažiavo į Torontą iš Čikagos paimiti savo buvusį skautų, nuvežė juos į stovyklą ir parvežė atgal.

Stovyklą aplankė kun. sktn. A. Saulaitis, kuris prie vandens atlaikė Mišias, o vėliau kalbėjo apie planingą vadovavimą.

Daug buvo buriuota, maudytasi ir savaite netruko prabėgti. Kaip ir visur stovyklose, vakarai būdavo praleidžiami prie lauželio. Paskutines dvi dienas vyko varžybos (regata) trijomis "Zaibo" klasės buriuotomis valtimis, kiekvienoje po tris jūrų skautus, skaites. Įgulose plaukė ir Toronto jūrų skautai. Pirmą vietą laimėjo valtis, vadovaujama D. Bartkaus, antara — A. Rūbas. Trečios valties kapitonas buvo A. Gražytė. Stovyklą organizavo jūrų skautų skyriaus vedėjas sktn. dr. A. Paulius. Joje stovyklavo 45 jūrų skautai-tės. Kor.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKOS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Delhi-Tillsonburg, Ont.

PAGERBDMAI a. a. **KAROLIS LUKOŠIUS**, mirusį 1985 m. liepos 29 d. artimieji draugai bei pažįstami paaugojo: "Tėviškos žiburiams": \$20 — P. Lapienis, V. Garnelienė, P. Janulis; \$10 — J. Jurėnas, M. Obelenienė, M. J. Stankaičiai, P. Augaitis, S. Oleka, A. Kairys, A. Martinkevičius, H. Kairienė, J. Vieraitis, V. Vytautas, A. J. Vieraičiai, P. Pargauskas, A. Vaitkevičius; \$5 — E. B. Vyšniauskai, G. Lingailis. Iš viso — \$200.

Kanados lietuvių fondai: \$50 — T. Svila; \$20 — J. Jocas, V. Vindasius, E. Rimkus, P. Sakalas, O. D. Šiurnos, M. V. Miceikos; \$10 — J. Jurėnas, Z. P. Augaičiai, J. Stodomsis, A. B. Stonkai, A. Aleliūnas, S. Beržinis, J. Pleinys, V. Kežinaitis, B. Čeika, J. Mačiulis, A. Vaitkevičius; \$5 — E. Razokienė, B. Rutkauskienė, V. Jakubickienė. Iš viso — \$295.

Tautos fondai: \$100 — J. Giedraitis; \$40 — V. M. Kazlauskai; \$30 — K. Ratavičius, T. Miškinis; \$20 — G. Rugienius, V. Zadurskis, B. Diršas, J. D. Žiogai, V. Vengris, A. Erštikaitis, L. J. Vitai; \$10 — A. Usvaltas, A. Aleliūnienė, A. Budreika, J. Vieraitis, J. Paškevičienė, A. G. Repšiai, M. Povilaitienė, P. Pekarskienė, B. Čeika, M. Norkus, B. Gudinskas, J. Jauneika, A. Vaitkevičius. Iš viso — \$470.

Nuosirdi padėka aukotojams.
J. Vitas, TF Igaliotinis

Calgary, Alberta

TAUTINIŲ GRUPIŲ DIENOJE "Heritage Day" dalyvavo ir lietuviai. Rugsėjo pradžioje Prince Island saloje, miesto viduryje, kiekviena grupė parodė ką turi geriausio valgių gamybine, rankdarbiuose, muzikoje ir šokiuose. Paskutiniaisiais metais šventėje ėmė vyrauti Pietų Amerikos ir Azijos ateivių vienetai. Visą priežiūrą ir paramą šventei duoda Kalgario mieste sudarytas "Folk Art" komitetas. Kalgario burmistras R. Klein pasveikino šventės dalyvius ir organizatorius.

Kalgario apyl. valdyba turėjo prie pagrindinio tako didelį plakatą ir tris įvairių skanumynų stalus. Parengimų vadovė — Julija Vyšniauskienė buvo sukvietusi Kalgario lietuves šeimininkės paruošti maisto gaminiams, kurie puošytų stalą ir viliotų pirkėjus. Iš knygų — "Lithuanians Cooking in Calgary" buvo surašyti anglų kalba gaminių pavadinimai. Ant stalo buvo reklamuojama ir pati valgių knyga, kuri, užsisakant paštu, kainuoja \$12.50.

Apyl. valdyba dėkoja visoms šeimininkėms už paruoštus valgius ir visiems padėjusiems, kad lietuvių pasirodymas šioje šventėje būtų sėkmingas. Pačiai valdybai teko be pakeitimų ištisus 6 valandas viską tvarkyti. Gerų norų ir sumanymų paprastai netrūksta, bet darbai vis daugiau atitenka patiems organizatoriams. Didėsne talka visada būtų pagaidautina ir vertinama. Viešas pasirodymas yra vertinamas ne vien tik surinktomis pajamomis; geras vardas nelengvai užtarnaujamas.

NAUJA VALDYBA. KLB Kalgario apylinkės metiniame susirinkime išrinkta dvejiems metams nauja valdyba: pirm. dr. A. Vyšniauskas, vicepirm. Ron Kuzmickas, izd. Aldona Condon, sek. Debbie Shukys, kultūrinį reikala jūrų vadovė Julija Vyšniauskienė. Naujoji valdyba, pagal amžių, jauna. Linkime sėkmės vadovaujant ir atstovaujant Kalgario apylinkės lietuviams.

PAVYKUSI GEGUŽINĖ. Pirmąją gegužinę apyl. valdyba surengė pas p.p. Dubauskus, Lake Sylvan Place, Kalgarije. Oras pasitaikė gražus. Rūpestingioje šeimininkų priežiūroje kalgaričiai praleido puikiai sekma dienos popietę.

ALDONA IR V. TARVYDAI išsikelia į Torontą pas dukterį. Linkime jiems nepamiršti Kalgario ir sugrįžti kasmet bent vasaros atostogoms. Kor.

Toronto miestas įsteigė \$5000 stipendiją studentams, norintiems studijuoti mokslus, liečiančius visuomeninius moterų klausimus. Telefonas informacijai: Mary Bruce, Equal Opportunity Division 947-7858.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kuriems lankytojams ir laikinai dirbantiems užsieniečiams Kanadoje. Apskaičiuojama, kad tuo būdu vyriausybė turėtų apie \$20 milijonų metinių pajamų. Mokesčio dydis dar nenustatytas, tačiau manoma, kad imigracijos viza kainuos \$100 — \$175. Pabėgėliams ir panašioms asmenims šis mokeskis nebus taikomas. Nenumatomas mokeskis ir už prašymą vizai gauti. Lankytojai iš užjūrio, jeigu jiems reikalinga viza, pirmuosius tris mėnesius galės gyventi Kanadoje nemokamai, bet jeigu norės ją pratęsti, turės mokėti \$50. Mokeskis studentams ir darbininkams už darbo leidimą numatomas \$50, vizos pratęsimas jiems atsieis vėl \$50.

Lankytojai iš Jamaikos, Gvjanos, sovietinio bloko, kai kurių Azijos bei Afrikos kraštų turi gauti Kanados vizas. Tam reikia daugelio tarnautojų ir nemažai išlaidų. Pernai Kanados vyriausybė išdavė 88.200 imigracijos vizų, 84.600 studentų vizų ir 141.400 darbo leidimų. Administracines išlaidas turi padengti asmenys, gaunantys tuos patarnavimus.

Telefono kainos nuo š. m. rugsėjo mėnesio atspis 2%. Tokį potvarkį paskelbė CRTC — Kanados radijo-televizijos ir telekomunikacijos komisija. Pasak jos, praėjusį gruodžio mėnesį buvo leista "Bell Canada" bendrovei laikinai pakelti kainas 2%. Dabar paaiškėjo, kad b-vė gerai vertėsi ir be to pakėlimo. Giminą b-vė "Bell Canada Enterprises" Montrealyje 1984 m. turėjo 940 mil. pelno. "Bell Canada" 1984 m. turėjo \$5.54 bilijono pajamų.

Advokatai Niujorke iškėlė bylą "Boeing Co" bendrovei, pagaminusiai lėktuvą "Air India 747", kuris nukrito į Atlanto vandenyną su 329 keleiviais ir ten žuvo. Ieškinys — 2 bilijonai dolerių. Kaltinama taip pat Kanados vyriausybė ir "Transport Canada". Esant lėktuvus nebuvo pakankamai stiprios konstrukcijos, o Kanada nepasirūpino saugumu, nors žinojo, kad įvairiose pasaulio vietose siaučia teroristai.

Ontario meno taryba š. m. gegužės mėnesio posėdyje paskirstė 8 milijonus dolerių meno organizacijoms, vienetams ir paskiriems asmenims. Taryba yra sudaryta iš 12 asmenų. Jos metinis biudžetas siekia \$23 milijonus. Lėšas duoda Ontario pilietybės ir kultūros ministerija. Pridėtam sąraše yra daug asmenų, gavusių finansinę paramą vienokiam ar kitokiam darbui. Jame nematyti nei lietuvių meno vienetų, nei asmenų, išskyrus šias lietuviškai skambančias pavarde: David Luksha iš Clitono ir Andrew Vaisius iš Toronto. Pirmajam paskirta parama vaizdinio meno madažiagį įsigyti iki \$1,000, antrajam — už literatūrinę kūrybą iki \$5,000. Minėtam sąraše yra latviška pavardė Janis Kraulis. Gana daug slaviškų pavardžių. Šia parama suinteresuoti asmenys ir meno vienetai gali kreiptis šiuo adresu: Ontario Arts Council, Suite 500, 151 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1T6. Telefonas informacijai: Mary Jolliffe arba Alison Galt (416) 961-1660.

"The Globe and Mail" 1985.VII.20 išspausdino ilgą rašinį apie JAV teisingumo ministerijos OSI įstaigos bandymą deportuoti estą Karl Linas į Sov. Sąjungą per Kanadą. Tam asmeniui, kaip karu nusikaltėliui, yra atimta JAV pilietybė ir gresia deportacija. Kanados vyriausybė atsisakė talkinti JAV-bėms šioje byloje.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/4% už 90 dienų termin. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. termin. indėlius
9% už 1 m. termin. indėlius
9 1/2% už 2 m. termin. indėlius
9 1/2% už 3 m. termin. indėlius
9% už pensijų planą
9% už namų planą
7 1/2% už specialią taup. s-tą
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 11%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11%
3 metų 11 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4%
(variable rate)

AKTYVAI virš 44 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijas iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santuokų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonas Garbenis, Jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 Dundas St. West
Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

BLOOR - DUNDAS, atremontuotas 5 butų namas, atskiri
ėjimai; \$775.00 į PARDUOT. kaina \$79,900.00.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8,

tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukli kairėn prie pirmųjų šviesu (1 pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechanikos pataisymus.

Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W.

Toronto, Ontario

Telefonai:

531-1191

namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) (vairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą). Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.

Telefonas 536-5936 ir

2239 Bloor Street West.

Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7

Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiuilenei

tony genys

pardavėjas

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.

2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.

3. Skambinkite Antanui Genysui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

an independent member broker

"RE/MAX professionals inc."

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sažiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue

(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FR

SKAITYTOJAI PASISAKO

LITUANISTIKOS KATEDRA

1983.VII.23 dienos "Tėviškės žiburio" "Lietuviai pasaulyje" skyriuje rašoma, kad Lietuvos fondo stipendijų skirstymo komisijai "reikalą komplikavo lituanistikos katedra Iliinojaus universitete". Aš, kaip Katedros vedėjas, stipendijų skirstyme nedalyvavau. Tačiau, studijuojančiųjų lituanistiką paprašytas, parašiau dvi rekomendacijas. Šeši asmenys, iš kurių du jau studiuoja ir keturi nori pradėti lituanistines studijas š. m. rudenį, prašė stipendijų. To aš neskaityčiau LF pelno skirstymo komisijos darbo komplikavimu. Lituanistiką studijuojantys asmenys turi tokią pat teisę prašyti paramos iš Lietuvos fondo, kaip ir kiti, kurie studijuoja inžineriją, mediciną, rusų kalbą, muziką ir t.t. LF įsteigtas laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių pastangomis lietuvių švietimui, mokslui ir kultūrai išvystijai remti. Be abejonės, studijos Lituanistikos katedroje Iliinojaus universitete priklauso prie LF remtinų dalykų.

Toje pačioje žinutėje minima, kad "vien tik jos (t.y. Lituanistikos katedros) studentams teko \$14,350". LF paskyrė dabar studijuojantiems lituanistiką Katedroje \$4,500 ir \$3,000 dviems asmenims, norintiems studijuoti, t.y. ne \$14,350, o \$7,500. Kiti du asmenys, norėję pradėti lituanistines studijas, (vienas iš Kanados, o kitas iš Venesuelos), nieko negavo. Su pagarba –

Bronius Vaskelis,
Lituanistikos katedros vedėjas

TAISYTINA KLaida

Br. Kvickio rašytame kun. dr. Igno Urbono 50 metų kunigystės aprašyme įsibrovė klaida. 1949 m. gruodžio 12 d., straipsnyje pažymėtą kunigo East St. Louis atvykimo dieną, lituanistinę mokyklą šiam mieste jau veikė, nes ją įsteigti teko man, Zigmui Grybinui.

I šį miestą atvykau 1949 m. rugsėjo mėnesį. Tuojau buvau paprašytas čia gyvenančių lietuvių mokyti jų vaikučius lietuvių kalbos ir kitų lituanistinių dalykų. Tuometinis parapijos klebonas kun. dr. Antanas Deksnys su mano jam perduotu tėvų pagėdavimu mielai sutiko ir leido man vaikučius mokyti mokyklos salėje. Taigi kun. Urbanui teko darban tik įsijungti. Tai jis ir padarė. Vėliau, man pasitraukus, mokykloje su kitais mokytojais darbą tęsė ir kunigas. Z. Grybinas, O'Fallon, IL

PADEKA GELBETOJAMS

Š. m. birželio 16 d. apsilankęs pas bičiulį dr. Stasį Sereiką (V. Vokietijoje) susipažinau su viešnia iš Lietuvos — mokytoja Dora Tallat-Kelpšiene (Kaganaite).

1941 m. gruodžio 24 d. dr. Stasys Telšiuose ją išgelbėjo nuo sušaudymo. Beveik trejus metus įvairiuose Žemaitijos kaimuose Dorą slėpė lietuviai, kurių vaikams ir vaikaičiams ji atidavė savo 34 metų pedagoginį gyvenimą. Ji užrišo dr. Stasiui atvežtą iš Lietuvos tautinę juostą, kurią pirmieji auklėtiniai jai padovanojo išeinant į pensiją, tuo iš-

reikšdama per jį nuoširdžią padėką, pagarbą ir meilę lietuviams, kurie statė į pavojų savo ir šeimos gyvybę, kad išgelbėtų vieną žydų tautos dukrą ar sūnų.

Dora, nors jau pensininkė, bet tebemokytuoja. Atsisveikindama dr. Stasiui pasakė: "Esu labai laiminga, kad Tavo tautos vaikų mokymui ir auklėjimui paskyriau savo gyvenimą, atiduodama visą širdies šilumą savo mokiniam. Manau, kad kaip tik todėl mano gyvenimas buvo prasmingas". Dora grįžo atgal į Lietuvą.

Dėkoda už nuoširdumą, patirtą dr. Stasio namuose, jį kartojančio dainininko Lisiciano žodžius "Amžinai skolinga" visai lietuvių tautai.

Ričardas Tendzėgolskis,
V. Vokietija

ŠYPSENOS

Skotų vaistinėje

Edimburgo vaistininkas moko savo sūnų:

— Kai klientas klaus, kiek kainuoja akiniai, atsakyk: "Vieną svarą". Jei pirkejo palūpęs nepradės drebėti, pridėk: "Tai už rėmus. Dešimt šilingų už stiklus". Palauk dar sekundę. Jei nepradės dūsauti, papildyk sakinį: "Už abu stiklus dvidešimt".

Sportas

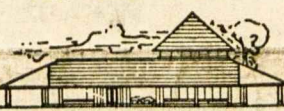
Jauna žmonelė skundžiasi vyru:

— Jonai, mano Joneli, Tu jau visiškai apie mane nepagalvoji. Tave labiau domina futbolas. Esu tikra, kad tu pamiršai ir mudviejų vedybų datą! — O ne, brangioji, nepamiršau! Tai buvo diena, kai Prancūzija nugalėjo Vengriją 5:2!

Nėra ko džiaugtis

— Girdėjau, gavai paaugštėnimą ir algos pakėlimą! — Gavau, bet nėra ko džiaugtis. Žmona jau viską apie tai žino... Parinko Pr. Alšėnas

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PEEL CHATEL 2180 Hurontario St., 279-7465

RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHATEL 3357 Bloor St. W. 767-1115

Turner & Porter REALTOR MORTGAGE LENDERS

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

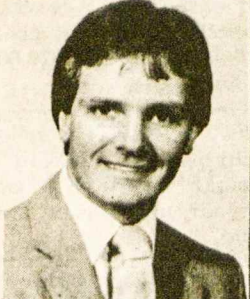
- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidintu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE
IN THE
WORLD"

**MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD.** (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviai 1949 m. vasarą Neilsono šokolado įmonėje Toronte pertraukos metu. Iš kairės: 1 – L. Baltušis, 3 – Jonynas, 5 – Rimas, 9 – Pr. Alšėnas, 13 – Pr. Jonaitis. Kiti — neatpažinti. Pradinis atlyginimas popietinėje pamainoje buvo 72 ct. už valandą

Dvi savaitės anapus Atlanto

(Atkelta iš 2-ro psl.)

sekantį rytą turėjome pamaldas. Ši katedra su meno turtais atrodė kaip muziejus, išpuošta to laiko dailininkų ir skulptorių. Taipogi yra Leonardo da Vinci tapytas Magdalenos paveikslas, kuris labai atidžiai saugojamas akiniai uždarytom durelėmis nuo šviesos. Tačiau retkarčiais atidaromas kelečiai minučių ir vėl uždaromas. Mums paprašius, buvo papildomai atidarytas ir galėjome pasigrožėti nemaria kūrība. Pati katedra milžiniško dydžio, yra trečioji savo dydžiu visoje Ispanijoje. Joje palaidotos Ispanijos viduramžių herojus El Cid Campeador.

Po pamaldų apie 10 v.r. tęsiame kelionę toliau. Vaziuojame per kalnuotą kraštą, per keletą tunelių, vingiuodami Cantabrica kalnų grandine. Įvaziuojame į visai skirtingą Ispanijos dalį — baskų žemę, kur nuo seno vyksta neramumai, sprogdinimai, žudymai ispanijai pareigūnų. Baskai kalba skirtinga kalba ir matomi pakelėse užrašai visai nenašūs į ispanų. Baskai nesijaučia esą ispanai ir siekia nepriklausomybės, panaudodami terorą.

Pietums sustojame San Sebastiano mieste, prisiglaudusiame prie Biscay įlankos. Restoranas, kuriame valgomė, yra ant aukštos jūros pakrantės su puikiu reginiu į jūrą ir miestą.

Į Prancūziją

Jau netoli ir Prancūzijos siena, tad kurį laiką vaziuojame greitkelio, po to vėl dvigubų keliu, upės slėnio pakrantėmis. Vienoje vietoje randame automobilių eilę pamažu slenkančią, policijos ir greitosios pagalbos autovežimius. Mat įvyko nelaimė — sunkvežimis apvirto ir sutriuškino automobilį, iš kurio buvo bandoma išimti sužeistus keleivius. Kalnų upelis, kurio pakrante vaziuojame, vos sruvena, labai išdžiūvęs. Pakelėje pastebime restoraną su lietuvišku "Venta" užrašu.

Netrukus pasiekiami Prancūzijos sieną ir iki Liurdo belieka 240 km. Ant sienos formumai irgi menki — surenkami tik pasai, kuriuos vado vė nuneša štampuoti, o mums nereikia nei išlipti. Pervaziavus sieną Prancūzijos pusėn, vaizdas nepasikeičia: vėslūs laukai, tik vietoj kvečių laukų matyti dideli plotai kukurūzų.

Liurde

Pavakary pasiekiam Liurdo miestą. Jis daro didelio, išsiplėtusio miesto įspūdį su labai siaurum gatvėmis ir gatvėlėmis. Stebimės savo autobuso šoferio sugebėjimais pralįsti pro tokio siaurumo gatveles. Kai kur atrodo, kad joku būdu negalės prasukti pro stovinčius automobilius, ir vis dėlto sugeba išlaviruoti centimetro tikslumu.

Mus apgyvendino prie Liurdo šventovės viešbutyje "Hotel Galla", kuris lengvai pėsčiomis pasiekiamas. Mus po vakarienes palieka laisvai kur patinka dalyvauti procesijoje ar pamaldose. Nepaprastą įspūdį sudaro maldininkų būriai, tūkstančiais užplūdę visas gatveles. Liurdą kasmet aplanko apie 4 mil. žmonių, tad kasdieną atvažiuoja daugiau kaip 10.000 maldininkų. Nepertraukiamą žmonių srautą matome judantį mūsų gatvėle: eina žmonės būriais, grupėmis su bažnytinėmis vėliavomis, su miestų ir organizacijų užrašais plakatuose. Gerą pusvalandį trunka tas nepertraukiamasėjimas šventovės link.

Su maldininkų srove judame kartu ir mes. Abiejose gatvės pusėse vien tik viešbučiai, pensijonai, apartamentai, restoranai, valgyklos, įvairios krautuvėlės, viena prie kitos prisiglaudusios. O žmonės nesusitodami vis eina, traukia artyn prie šventovės. Prie vartų pasitinka svaiginantis kažkokių gėlių ar žiedų malonus kvapas, kurio pilnas oras. Prie vartų daugybę kalbų pranešimai apie pamaldų ir procesijų laiką. Yra net kiniečių ir arabų kalbomis plakatai.

Prie šventovės

Viduryje aikštės — didelė Marijos Karalienės statula, apsupta tvorele ant kurios prikrauta daugybė gėlių puokščių. Į kairę nuo įėjimo didinga šventovė iš dviejų dalių, — viena požemyje, kita viršuje. Šventovės sienos iki lubų išklotos padėkos lentelėmis ir datomis, siekiančiom šimtą metų. Prie altoriaus ant sienų po stiklais sukrauti ordinarai, medaliai, auksiniai papuošalai — padėkos ir pagarbos ženklai.

Dešinėje šventovės pusėje — Marijos apsišvišimo vieta — grota su iš uolos trykstančiu šaltiniu. Šioje vietoje prieš 125 metus apsišviškė Marija neturtingai mergaitei Berna-

detai, 14 m. amžiaus, kuri nemokėjo nei skaityti, nei rašyti. Vėliau, praėjus 35 m. po jos mirties, ji paskelbta šventąja. Minios maldininkų dabar prie grotos suklaupę meldžiasi, kiti klūpodami rankas iškėlę aukštyn maldauja užtarti, treči eina grotos pakraščiu, liedsdami rankomis akmeninę uolos sieną, kuri nuo tų prisilytėjimų nušlifauta kaip marmuras.

Vakarinė procesija

Kai mes prisispraudėm pro žmones artyn prie grotos, jau buvo beprasidedanti vakarinė žvakių procesija. Maldininkai stojo į eiles su vėliavomis, su plakatais ir degančiom žvakėmis rankose. Priešakyje buvo nešamas kryžius, o visi iš pasakos — dviejų mylių ilgumo maldininkų masė. Toje procesijoje kas vakarą dalyvauja po keliasdešimt tūkstančių žmonių. Jaudinantis momentas, kai visokiom kalbom giedodami "Ave Maria" ir kalbėdami Rožinį būriai slenka aplink aikštę pro Marijos statulą ir sustoja aikštelėje prie šventovės laiptų, kur prie įrengto altoriaus baigiamą žvakių procesiją. Gaudumas ir savotiška baimė pagauna, kai pamatai didžiausias eiles, šimtus stumiamų vežimėlių, kuriuose sėdi ligoniniai ar negalintys paeiti, o dar sunkesnis jausmas apima, kai pradeda vežti ligonius visai gulinčius, net negalinčius sėdėti. O tokių ligonių šimtai vežimėlių stumiami į eilių eiles rikiuojasi baigus procesiją priešakyje prie altoriaus. Ir tada apima gilus dėkingumo jausmas, kad dar esi savo kojom atvykęs stebuklo vieton ne ko nors prašyti, bet padėkoti, kad praėjęs pro visus karo ir iš Lietuvos pasitraukimo pavojų bei sunkumus išlikai gyvas ir gali su dideliu pakilimu kartu su visais maldininkais iš įvairių kraštų kartoti "Ave Maria".

Pirmą sykį dalyvavimas žvakių procesijoje yra labai ir labai stipriai jaudinantis pergyvenimas, giliai paliečias jausmus, kuriuose žodžiais sunku išreikšti. Reikia pačiam dalyvauti, reikia kartu eiti procesijoje, kartu jausti tą dvasinį pakilimą, kuris pagauja visus maldininkus. Giesmės aidams sklindant, nardo ir skraido būriai kregždučių, kurios atrodo irgi prisideda prie padėkos himnų ir visos tos dvasinės harmonijos.

Sekantį rytą paskirai dalyvaujame prie grotos ar šventovės pamaldose. Po pietų 4 v. įvyksta ligonių laiminimas. Vežimėliuose aikštėje išsiričiuoja šimtai ligonių, o už jų minios maldininkų. Procesija, vadovaujama 4 vyskupo, su švenčiausiuoju pamažu slenka pro eilėmis išrikuotus ligonius ir kas keliolika žingsnių sustodama laimina. Tai irgi pagaunantis momentas ir dvasinis pergyvenimas, matant ligonių maldingumą ir tokį tvirtą tikėjimą.

(Bus daugiau)

• Meilės niekas negali atstoti — nei maldos, nei išmaldos, nei pasninkas. Be meilės kitos dorybės — tai riešutas be branduolio.

K. PALTAROKAS

A+ KAROLIUI LUKOŠIUI

užbaigus žemės kelionę,

jo brolių mielą PETRĄ su šeima ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

V. E. Abramavičiai
A. M. Giršai

A+ JONUI ADOMAIČIUI

mirus Hamiltone,

jo žmoną ALBINĄ, sūnų VYTAUTĄ, dukrą LILIJĄ su šeima, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Aldona ir Juozas Kručiai
Angelė ir Leonas Baltučiai

Sudbury, Ont.

Mielai mamytei

A+ VALERIJAI PACEVIČIENEI

palikus šį pasaulį,

dukrą BIRUTĘ STANULIENĘ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

O. J. Ažubaliai
O. V. Marcinkevičiai

Stasė Vaitekūnienė
ir Kornelija

B. S. Prakapai

P A D Ė K A

Mano mylimai žmonai

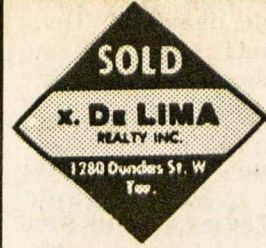
ONAI RADZEVIČIENEI

mirus,

nuoširdžiai dėkoju visiems, pagerbusiems velionę savo atsilankymu, užprašiusiems jos intencija Mišias, paskyruosiems auką labdarai ar atsiuntusiems gėles.

Ypatingą padėką reiškiu visiems, asmeniškai prisidėjusiems prie velionės pagerbimo laidotuvių metu.

Nuliūdęs vyras Vincas Radzevičius

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

(staigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469)

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
(staigos) (416) 762-7393
namų 248-9458

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
(staigos) (416) 231-4138
namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Sutvirtinimo sakramentą Lietuvos kankinių šventovėje teikys P. Baltakis š. m. rugsėjo 22, sekmadienį, 4 v.p.p.

— Rugsėjo 17 d. susituokė Lina Morkūnaitė su Timothy M. Thomas; St. Ansgar ev. liuteronų šventovėje susituokė Andrius Dalinda su Loretą Zilinskaitę. Jungtinių apėigas atliko kun. J. Staškus ir kun. A. Zilinskas.

— Rengiasi tuoktis — Vida Jasinevičiūtė su Gregory R. Davey.

— Rugsėjo 16 d. palaidotas a.a. Pranas Kerberis, 66 m., lietuvių kapinėse.

— Parapijos choras po vasaros atostogų pradeda naują veiklos sezoną rugsėjo 15, sekmadienį, 11 v.r., šventovėje.

— Paukojo: Šv. Jono lietuvių kapinėms — A. ir J. Kirkilioniai (a.a. J. Ambrozaitienės atminimui) \$25; parapijai — R. V. Dementavičiai \$50.

— Mišios rugsėjo 25, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Edvardą Pavelko, 11 v.r. — už a.a. Joną Žeką; Wasagoje 10 v.r. — už a.a. Juozą Aleliūną, 11 v.r. — už a.a. Petrą Strazdą.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje rugsėjo 1 d. buvo patvirtinti du nauji nariai — S. Girėys ir A. Viskontas.

— Paskirtos aukos Žmogaus teisės ginti komitetui (prie Deschenes komisijos) \$500 ir Kanados federacinės valdžios atstovui paremti \$400.

— Gautas a.a. J. Kalinskio palikimas \$5000 perkeltas į Labdaros švietimo fondą, iš kurio palūkanos yra skirstomos lietuvių jaunimui, siekiančiam aukštesnio mokslo.

— Ilgus metus ėjęs LN ūkvedžio pareigas Kazys Daunys iš savo pareigų pasitraukė, pažadėdamas, reikalui esant, ir toliau talkinti LN tarnyboje.

— Septynerius metus dirbęs LN mirė Leonas Valukas. Jo dukte, specialiai atvykusi iš okupuotos Lietuvos, rado savo tėvą jau palaidotą.

— Nuo rugsėjo 10 d. vyks LN poilsio stovykla Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje baigėsi gegužinę rugsėjo 17 d. Stovyklai vadovavo LN vyrų būrelio pirm. J. V. Šimkus. Stovykloje kas dieną vyko kultūriniai renginiai, kuriuose, be stovyklautojų, dalyvavo ir Wasagos apylinkėse atostogaujant lietuviai.

— Aplankyti liginiai: E. Davidsonis, L. Dūda, J. Jakelaitis, R. Draudvila, E. Jankutė.

PADEKA

Už mums suruoštą mergvakarį nuoširdžiai dėkojame rengėjoms — A. Beniotienei, M. Radzevičiūnei, N. Zakarienei, viešnioms ir visoms, kurios negalėjo dalyvauti. Asmeniškos ir bendros dovanos bus didelė pagalba vedybiniam mūsų gyvenime. Ačiū labai.

Gloria D. Andrea
Paulius Karauskas

PADEKA

Už mums suruoštą staigmeną-pagerbtuves mūsų 20 metų vedybinio gyvenimo proga nuoširdžiai dėkojame rengėjoms: V. Jonaitytei, A. Katelienai, A. Kavaliauskai, A. Kružikienai, I. Matušaitienei, kurios įdėjo daug darbo ir trisdešimties metų staigmeną. Nuoširdus ačiū krikšto sūnui Linui Azubaliui už vertingą dovaną.

Taip pat dėkojame už gerus linkėjimus bei dovaną atsilankiusiems bei prisidėjusiems prie šio vakaro: J. O. Azubaliams, J. G. Bacevičiams, L. V. Balaisiams, P. O. Derliūnams, J. O. Dirimantams, V. A. Dobilams, P. J. Gurkiliams, J. P. Ivanauksams, V. Jonaitytei, A. Katelienai, S. A. Kavaliauskams, P. A. Kružikams, J. B. Lapinskams, H. J. Matušaitiams, J. M. Pargauskams, A. J. Savickams, I. Urboniui, J. Zabulioniui, M. E. Zabulioniams, B. S. Žutautams.

Su nuoširdžiu dėkingumu visiems —

Ola ir Stasys Kiršiniai

A. a. Prano Kerberio atminimui vietoje gėlių Pr. Radzevičiūtė-Klimienė ir A. Sešelienė paukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

"The Sunday Sun" 1985. VIII. 11 skyriuje "Lifeline letters" paskelbė keletą adresų kalinių Sov. Sąjungoje. Jų tarpe yra Vytutas Skuodis, Mordovskaja ASSR, 431200 Barashevo, Tengushevsky rajon, Uchr. ZhKh 385/3-5. Jo žmonos ir motinos adresas: Elžbieta Skuodienė, Gogolio g. 65-2, Panevėžys, Lithuania, USSR. Kanadiečiai kviečiami rašyti asmeninius registruotus laiškus, neličiant politinių dalykų. Ant voko pažymėti: "a remettre en main propre" (įteikti į rankas).

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 18, sekmadienį, pasibaigė Toronto Lietuvių namų poilsio stovykla, kurioje buvo atlaikytos 11 v. Mišios. Šios Mišios "Kretingos" stovyklavietėje š. m. buvo paskutinės.

— Palaidoti: rugsėjo 2 d. a.a. Marija Vaitkienė, 81 m. amžiaus; rugsėjo 6 d. a.a. Konstancija Poškienė, 65 m. amžiaus; rugsėjo 7 d. a.a. Vaclovas Blockis, 60 m. amžiaus; rugsėjo 14 d. a.a. Jadvyga Ambrozaitienė, 64 m. amžiaus; rugsėjo 16 d. a.a. Antose Baltrušaitytė, 81 m. amžiaus.

— Pakrikštyti: Timothy, dr. Stasio ir Elžbietos Šalkauskių sūnus; Frank-Ralph, Ralph ir Ritos Dobily sūnus; Christine-Marie, David R. ir Ann M. (Mackela) Atkinson dukrelė; Dylan-James, Ronald D. ir Aidos (Greičiūnaitės) Batten sūnus; Ashley, Beverly (Užbalis) ir Fred Noble dukrelė.

— Parapijai aukojo: A. Činžas \$500, K. Juodka \$500, dr. S. Šalkauskis \$500, J. Poškus \$150, G. Adomaitis \$100, J. O. Gustainiai \$100, J. Bernatavičius \$100, M. Žemaitienė \$100, A. R. Sapijonai \$75, R. R. P. Dobilai \$50, J. A. Jurevičiai \$50; pranciškonų klėrikų fondui: M. Gečienė \$100, R. Prociw \$40; vienuolynui: A. A. Šmigelskiai \$100; "Aušros" klubui: P. Gulbinskas \$50.

— Mišios rugsėjo 25, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. kun. Antaną Kazlauską, 9.30 v.r. — už a.a. Vytautą Jarašiūną, 10.15 v.r. — už a.a. Karoliną Prišėpionkienę, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.r. — už a.a. Mariją ir Juozą Gylis.

— Užjaušdami žmoną ir šeimą, likusią giliame liūdesyje, a.a. Stasio Morkūno atminimui vietoje gėlių A. J. Šulcai paukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

— St. ir H. Gailevičiai, vietoj užuojautos a.a. Leono Valiuko giminėms bei artimiesiems, paukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

— A.a. Jono Deksnio vienerių metų mirties prisiminimui Aniceta Deksnienė paukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

— A. a. Juozo Vaskėvičiaus atminimui jo žmona Monika paukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

— Pagerbdami a.a. Karolį Lukošį, gyvenusį Ontario Delhitillsonburge, paukojo "Tėviškės žiburiams": velionies žmona B. Lukošienė \$50, H. Rickienė (vietoje gėlių) \$25, A. ir K. Žilvičiai \$25.

— A. a. Leono Valiuko atminimui Birutė ir Jurgis Strazdas paukojo Tautos fondui \$100. Fondo atstovybė jiems reiškia nuoširdžią padėką.

— Vasaros atostogų proga Toronte, Mississaugoje ir Wasagoje lankėsi Teresė ir Algimantas Gečiai. Lankydamiesi "TŽ" redakcijoje, painformavo apie PLB veiklą. Inž. A. Gečys yra PLB valdybos vicepirmininkas ir visuomeninių reikalų komisijos pirmininkas. Abu lankytojai prisidėjo prie "TŽ" spaustuves mašinų vajaus \$20.

— Viešnia iš Prancūzijos — Darna Brusokaitė, lydimą giminaičio p. Senkaus iš Hamiltono, aplankė "Tėviškės žiburius", kuriuos ji uoliai skaito. Dalį savo atostogų ji praleido Kanadoje, kitą dalį — JAV-se, kur gyvena kiti jos giminės.

— Lietuvių skautų sąjungos Europos rajono skautai-tės, stovyklavę Lietuvių sodyboje, netoli Britanijos Londono, atsiuntė sveikinimą "TŽ" darbuotojams ir skaitytojams. Sveikinimas pasirašytas visų stovyklautojų.

— Sktn. Petras Molis, Lietuvių skautų sąjungos tarybos pirmininkas, lankydamasis tarnybos reikalais Toronte, aplankė "TŽ". Šią vasarą jis dalyvavo amerikiečių ir lenkų skautų stovyklose, atstovaudamas lietuviams. Pasak svečio, skautų veikla tebėra gyva. Rengiamas platus informacinis-instorinis leidinys apie lietuvių skautiją. Atsiveikindamas užsakė "TŽ" savo dukrai, gyvenančiai Vašingtone.

— Kun. P. Azubalio vardo stipendijų fondui Edvardas ir Aleksandra Valeškos paukojo \$50.

— Daiva (Smailytė) ir Andrius Paulioniai susilaukė dukrelės Viktorijos-Alanos.

— KLB St. Catharines, Ont., apylinkės valdyba, įvertindama lietuviškos spaudos svarbą išeivijai, atsiuntė \$50 paramą "Tėviškės žiburiams" per savo pirmininką P. Balsą.

Sukaktuvinis ateitininkų kongresas 75-tų metų proga rengiamas Čikagoje š. m. rugsėjo 30 — rugsėjo 1 d.d. Rengėjų komitetas kviečia Torontoto ateitininkus gausiai dalyvauti. Penktadienį, 2 v.p.p., pirmasis posėdis ir parodos atidarymas Ateitininkų namuose Lemonte, 7.30 v.v. — susitikimo vakaras Jaunimo centre; šeštadienį Jaunimo centre programa prasidės 9 v.r. Mišiomis ir baigsis 7.30 v.v. Tėvynės vakaru (seselių kazimieriečių sode); sekmadienį Jaunimo centre programa prasidės 8.30 v.r. posėdžiais ir baigsis 6 v.v. pokyliu; pirmadienį — baigiamasis posėdis. Programa turininga ir aktuali.

— Vilkaviškiečių suvažiavimas rengiamas Klivlande š. m. rugsėjo 31 — rugsėjo 1 d.d. Šeštadienį, 7 v.v., Dievo Motinos liet. parapijos salėje pobūvis su menine programa bei vakariene; sekmadienį, 10 v.v., minėtos parapijos šventovėje pamaldos, po jų — vainiko padėjimas prie Rūpintojėlio, prisimenant žuvusius už laisvę. Kviečiami dalyvauti Vilkaviškio gimnazijų lankiusieji ir paminėti pirmosios laidos 60 m. sukaktį.

— Ev. kunigas Povilas Dilys, einantis klebono pareigas Torontoto lietuvių evangelikų išganytojo parapijoje, š. m. rugsėjo 2 d. sulaukė 80 metų amžiaus. Specialus komitetas rengia jo pagerbtuves Lietuvių namuose rugsėjo 15 d. Numatyta atitinkama programa.

— Daugiakultūrij seminara "Multicultural Sensitivity"

š. m. rugsėjo 26 d. "Holiday Inn Downtown" Toronte rengia Humber kolegijos sveikatos mokslų skyrius. Seminare bus gildinami klausimai, susiję su žmogaus mirtimi, laidotuviomis, liūdesijumi ir pan. Kalbės visa eilė įvairių specialistų — gydytojų, pastorių, sociologų, psichologų. Kaina asmeniui, registruojantis iki rugsėjo 30 d. — \$115, po to — \$140.

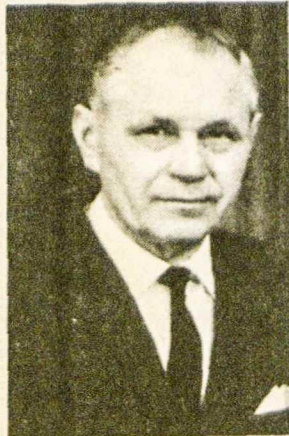
— KLB moterų draugijos skyrių atstovų suvažiavimas įvyks š. m. spalio 26-27 d.d. Toronte, Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Atstovės ir visos narės kviečiamos suvažiavime dalyvauti.

— "Gintaro" ansamblis po įspūdingos kelionės į Ontario šiaurę, kurioje dalyvavo dešimt tautinių ansamblių, laimingai grįžo į Torontą. Buvo duoti trys koncertai, kurie žiūrovams paliko didelį įspūdį. Kelionė buvo ilga — teko važiuoti autobusais, traukiniu ir plaukti laivu. Tik po 19 valandų kelionės pasiekė tolimiausią kelionės vietą. Visi grožėjoms šiaurės Ontario gamta ir primityvių žmonių gyvenimu. Sekantis "Gintaro" koncertas įvyks šį trečiadienį, 7 v.v., "Sheraton Centre" per "Masters Games" medalių įteikimą. Be "Gintaro", programoje dalyvaus ir makedoniečių ansamblis "Makedonka". "Gintaro" dainos vienetas, vadovaujamas G. Paulionienės, spalio mėn. koncertuos Detroite.

— Šiame "TŽ" numeryje pradėdame spausdinti trečią skirsnį prof. A. Maceinos straipsnio apie šiuo metu aktualią išlaisvinimo teologiją (žiūr. 3 psl. "Liaudies Bažnyčia"). — Mūsų korespondentas St. Dalius dalyvavo Baltiečių laisvės ir taikos žygyje. Netrukus pradėsime spausdinti jo įspūdžius iš Danijos, Švedijos, Suomijos ir Norvegijos.

— "The Toronto Sun" 1985. VII. 25 išspausdino ilgąją rašinį apie baltiečių laisvės žygį "All Aboard for Freedom Cruise". Dienraščio bendradarbiė Maria Bohuslawsky, pasikalbėjusi su latvaitė Dace Veinbergs ir estu Janus Raudhivi, suminėjo žygio Baltijos jūroje tikslus: atkreipti pasaulio dėmesį į sovietinę Baltijos kraštų okupaciją, žmogaus bei tautos teisių laužymą, baltiečių rusinimą, nekalbių žmonių kankinimą ir išreikšti solidarumą su kenčiančiais baltiečiais sovietinėje okupacijoje. Esą Maskvos radijas baltiečių žygio dalyvių pavadino "chuliginais" ir priminė jiems pasirūpinti savo saugumu. Žygio rengėjai esą mano, kad tą laivą sovietai gali apsuoti savo laivynu. Tarp kitų žygio užmojų numatyta įsteigti pasaulio baltiečių federaciją, suruošti laive ekumenines pamaldas už Sibirą ištremtuosius ir visą eilę kitų renginių.

1985 metų rugsėjo 31 dieną sueina metai, kai Dievulis pasišaukė mūsų brangų vyrą ir mylimą tėvelį

AJA JONĄ DEKSNĮ

Rodosi dar vakar
Su mumis buvai,
Vasaros žiedais puošėis,
Saulėi dainavai...

Rudens nesulaukęs
Ramybės iškeliavai,
O mus liūdesyje palikai.

Šv. Mišios bus atnašaujamos Aušros Vartų šventovėje Hamiltone š. m. rugsėjo 31, šeštadienį, 9 val. ryto.

Jo brangiam atminimui, vietoje gedulinių vaišių, skiriame įvairias aukas, kurias a.a. Jonas labai brangino.

Mes dar kartą nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams ir visiems iš toli bei arti už labai didelį nuoširdumą ne tik per laidotuves, bet ir per visą laiką, ypač iš visų organizacijų.

Tik geras Dievas tegali jums atlyginti, o mes ilgai jus visus prisiminsime.

Liūdintys — žmona Aniceta Riškutė-Deksnienė ir šeima

Dr. agr. BRONIUI POVILAIČIUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiamė žmonai MONIKAI ir visai LUKOŠEVIČIŲ giminei — jaunų dienų draugams —

Norwell, Mass.
USA

Irena ir Bronius Galiniai

AJA

ELENAI GALECKIENEI

iškeliavus amžinybėn,

jos vyrui VINCUI, dukrai IRENAI, sūnams — HENRIKUI ir EDVARDUI, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdimė —

Juozas Jurėnas ir
sūnus Pijus su šeima

Tillsonburg, Ont.

Mylimai Mamytel

AJA

ELZBIETA VAITKIENEI

mirus Lietuvoje,

jos sūnų STASĮ ir jo žmoną VANDĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —

I. J. Birštonai
V. Birštonas

K. J. Janulaciūnai
D. A. Keršiai

D. Puzerienė

DR. EIMUTIS J. BIRGIOLAS

perkelia savo dantų kabinetą į naujas patalpas nuo

1985 metų rugsėjo 6 dienos.

Naujas adresas: 2373 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1P6. Telefonas (416) 763-5677

Pacientai priimami pagal susitarimą

DR. STASYS V. DUBICKAS

perkelia savo dantų kabinetą į naujas patalpas nuo

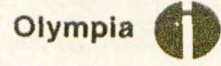
1985 metų rugsėjo 6 dienos.

Naujas adresas: 2373 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1P6. Telefonas (416) 763-5677

Pacientai priimami pagal susitarimą

Rašomosios mašinėlės

su lietuvišku ar anglišku raidynu. Dabar mokslo meto pradžiai mokiniams specialiai papiginta kaina. Paprastos, elektrinės arba elektroniškos.

Kreipkitės į STASĮ PRAKAPĄ

"SMITH-CORONA" ir "OLYMPIA" (monių atstovų. Telefonas (416) 233-4486,

49 Norseman St., Toronto, Ontario M8Z 2P7

Užsakymus priimu iš bet kur ir siunčiu į visus pasaulio kraštus.

MONTREAL

Tautos šventės, rugsėjo 8-tosios, minėjimas rengiamas LK Mindaugo šaulių kuopos, rugsėjo 8 d. Aušros Vartų par. salėje. Kalbės Baltiečių veteranų lygos Kanadoje pirmininkas Stasys Jokubaitis. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis 11 v. pamaldose, ir 12 v. minėjimo akte. Pelnas skiriamas Tautos fondui. Inf.

A.a. Stasys Morkūnas, 74 m. amžiaus, liepos 26 d. žuvo automobilio nelaimėje. Su juo važiuos žmona Marija Kazikuaitė-Morkūnienė sveiksta ligoninėje, o Marijos sesuo Janina Blauzdžiūnienė nukentėjo mažiausiai — tą pačią dieną iš ligoninės grįžo namo. Liepos 29 d. AV šventovėje buvo laikomos Mišios už a.a. Stasį. Palaidotas lietuvių kapinėse Mississauga, Ont. Liūdi žmona, sūnus ir dukte su šeimomis, giminės ir gausūs artimieji.

"Baltijoje" stovyklaujantiems skautams ir apylinkės vasarotojams tris sekmadienius laikė Mišias kun. J. Aranauskas ir kun. Iz. Sadauskas. Maldininkų susirinkdavo gana gausūs būrys.

Kun. J. Kubilius tiek sustiprėjo, kad Mišias laiko AV šventovėje, tik Komunijai dalinti dar reikią pagalbos.

Sol. Gina Čapkauskienė rugsėjo 14 d. koncertavo ateitininkams sendraugiams, stovyklaujantiems pas Tėvus pranciškonus Kennebunkporte. Vytas Bakšys ne tik solistei akompanavo, bet ir vienas

atliko keleta kūrinių. Pakrikštyti Peter ir Karen (Vaitėkūnaitės) Demers sūnus David-Aaron-Sea vardais; Vytauto ir Angelės Ptašinskių dukrelė Aleksandros-Onos vardais. Arūnas Dailydė, lietuvių skautų Kanados rajono vadeiva, rugsėjo 10-11 d.d. aplankė stovyklaujančius Montreale skautus bei skaites "Baltijos" stovyklavietėje. Dalyvavo paskutiniame lauke ir pamaldose, be to, susipažino su Montreale skautų vėkla, susitikdamas su įvairaus skautų laipsnio grupėmis.

Alain Stanke-Stankevičius su Vilija Bulotiene paruošė lietuviškos muzikos programą, kuri buvo transliuota per prancūzišką Radio-Canada stotį rugsėjo 10 d.

Žvejų-medžiotojų "Neringos" klubas rugsėjo 25 d. ruošia gegužinę Pr. Skrubio ūkyje, Pointe Fortune, Que., prie Otavos upės. B. S.

"The Toronto Sun" 1985.VIII.1 ir turbūt kiti laikraščiai paskelbė informaciją apie du pagrobtus vaikus Mia Kasrelevičius ir David Kasrelevičius. Atrodo, kad tai buvusių Lietuvos gyventojų pavardės. Jie buvo pagrobti prieš 6 metus ir iki šiol nesurasti. Žinantieji ką nors apie juos prašomi pranešti draugijai "Child Find" telefonu 1-800-387-7962. Šis telefonas yra nemokamas ir veikia visą laiką. Skt.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAŠ:
Certifikatus: min. \$1,000.00		
1 metų	9 %	Nekilnojamo turto,
Terminuotus indėlius:		asmenines ir
1 metų	8.75%	prekybines.
180 - 364 d.	8.50%	Paskolos
120 - 179 d.	8.25%	mirties
60 - 119 d.	8 %	atveju
30 - 59 d.	7.75%	draudžiamos
Taupomosios sąskaitos:		iki \$10,000
specialios	6.25%	
su draudimu	6 %	
kasdieninis %	5.75%	
Čekių sąsk.	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		
1475 De Seve	3907A Rosemont	
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinius gydymas. Patarnimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakiškiams, vienišiams tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — \$15.00, JAV-se — \$15.00 amerikiečių. Reguliari prenumerata — \$20.00, JAV-se — \$20.00 amerikiečių.

ESU 30 METŲ, mokytoja, gera šeimininkė. Jieškau gyvenimo draugo. Rašyti "TŽ" administracijai adresu, užrašant ant voko "Mokytoja".

LIETUVIS, 59 metų amžiaus nori susipažinti su moterimi panašaus amžiaus. Atsakymas ir paslaaptis garantuota. Rašyti, įdedant nuotrauką "TŽ" adresu ir pažymėti ant voko "Jam".

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už